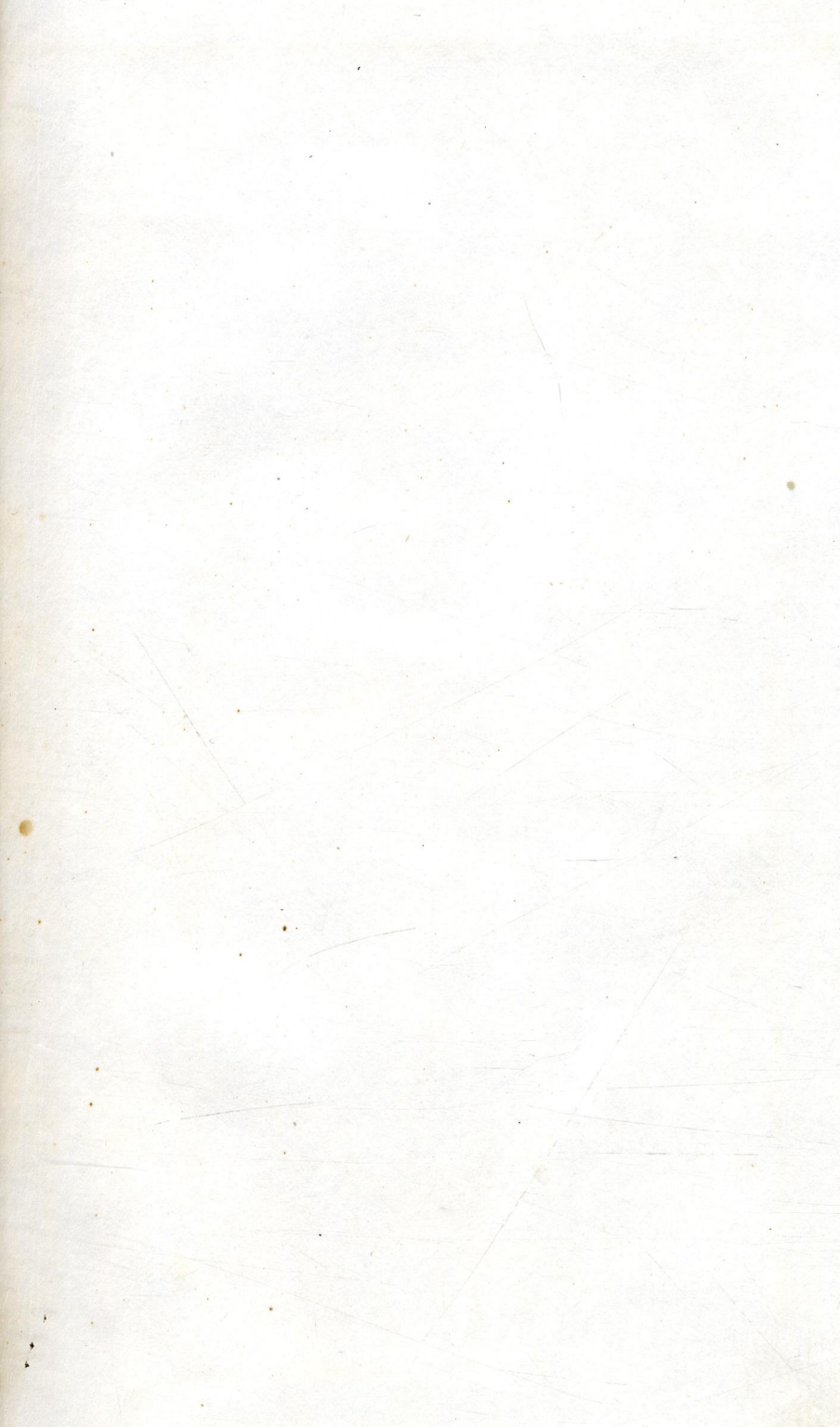
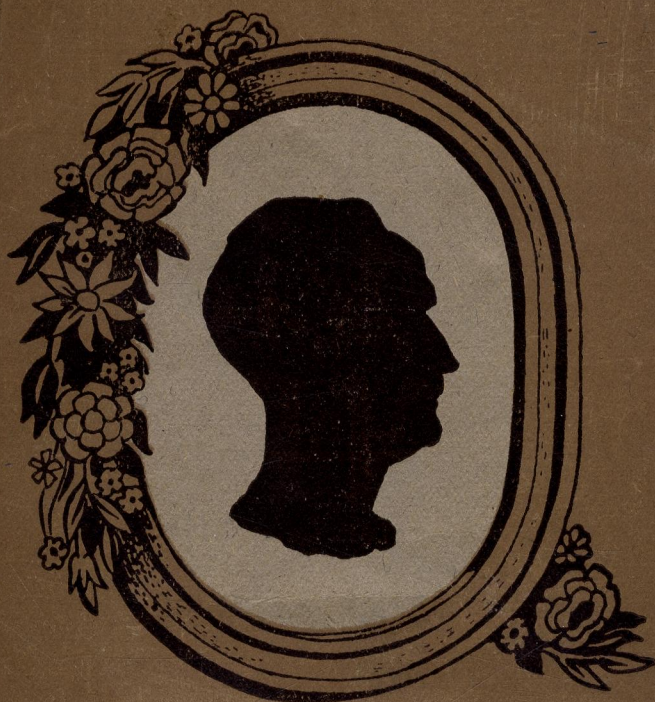

БОГДАН ЛЕПКИЙ

1872-1941

ЗБІРНИК

БОГДАН ЛЕПКИЙ

ср

Обкладинка роботи артиста-маляра
СВ. ГОРДИНСЬКОГО

Пропам'ятна таблиця роботи артиста-різьбяр
Н. КИСІЛЕВСЬКОГО

Богдан Лепкий
Малюнок проф. Михайла Бойчука з 1909 р.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

1872 - 1941

ЗБІРНИК

У ПОШАНУ ПАМ'ЯТІ ПОЕТА

КРАКІВ

1943

ЛЬВІВ

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

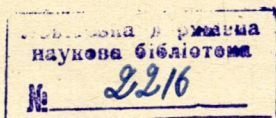
Львів. Бібліотека

А. УРС

ШС(2=Уи)5-4/ленки 9434
ЗАХОДАМИ
УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ
У КРАКОВІ

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКОГО

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПОЕТА

Накладом „Українського Видавництва”, Краків, Райхсштрассе ч. 34, II. пов.
Друк: „Нова Друкарня Денникова” під наказн. упр., Краків, Ожешкової 7.
Verlag: »Ukrainischer Verlag« G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. II.
Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Tr. Verw., Krakau, Orzeszkowag. 7.

БОГДАН ІГОР АНТОНІЧ

ПОЕТ

Богданові Лепкому у 60-ліття

Похилився поет над минулим,
над життям, що піснями цвіло,
і думки, мов птахи, поринули
у закутане в казку село.

Похилився поет над рікою,
понад соняшним дзеркалом хвиль.
Лиховісною тінню важкою
в нім відбився гірський, синій шпиль.

І подумав поет: все минає.
Це відоме, звичайне таке,
а одначе ця думка страшна є,
в ній щось моторошне та гірке.

Похилився поет над минулим,
доторкнувся до споминів струн.
Аж раптово над ним промайнуло
старосвітське: „Не ввесь я умру”.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ В БЕРЕЖАНСЬКІЙ ТИХІЙ СТОРОНІ

В бережанській тихій стороні стояла на горбі хата. Стара, столітня хата, заслухана в шепіт смерік, сповита гомоном церковних дзвонів, задивлена на село, що довкруги неї розсілося. Дикий виноград оплітав дерев'яний ганок, стрункі мальви заглядали до маленьких вікон, тінисті яблуні кидали синяву химородь на білі стіни.

Долиною — луг. Барвистий на весну, запашний літом, задуманий восени, сонний зимою. А на тому лузі, як загублена стяжка, Золота Липа.

Часом було так: Стихнуть смереки, принишкнуть мальви, запруть віддих яблуні, навіть старезна груша в саду перерве свою вікову казку,

*Лиш ріка заєдно грає, грає,
Щось в ній буриться, щось в ній зітхає...*

В бережанській тихій стороні стояла на горбі хата. Поросла мохом стріха накривала опікунчими крилами малі, низькі кімнати, стерегла їх від злого. А в тих кімнатах образи святих — рушниками, а образи предків — споминами прибрані. А на полицях книжок-книжок...

І як тільки бувало *за горами гасне, як небесна ватра, сонце* ясне — засвічувалась у хаті лампа. Сім'я сідала довкола стола: батько з книжкою, мати з шитвом, а синьоокий, високочолий юнак із білими листками паперу. Тиша ставала під вікнами на сторожі, спокій килимом стелився по кімнаті.

Схиляв юнак чоло в задумі...

*Гей, ріко! Однакі наші шуми:
В тобі хвилі грають, в мені думи...*

В бережанській тихій стороні немає вже на горбі старої хати. І синьоокого, високочолого юнака вже нема. Пішов широким, гомінким шляхом у далекий світ. Відень, Вецляр, Берлін, Краків... Пішов між чужих людей, у великі їхні доми. Але в оці своїм поніс блакить рідного неба, а в серці велику, ніжну, все свіжу любов

до народу. Від дитини жив серед нього і з ним, а до гробової дошки поклявся жити для нього.

*Колисав мою колиску
Крик невольного люду,
І так в серце вколисався,
Що до віку не забуду...*

На Раковицькому кладовищі в Кракові — тихий закуток. А в тому закутку стоїть від року мовчазна могила. Коло неї струнчиться чужа смерека, схиляється над нею чужа береза. Тільки час до часу налітає туди вітер від сходу. Тоді і смерека і береза грають на своїх струнах мелодії далекої бережанської тихої сторони...

Час до часу летять високо, в синяві чужого неба — ключі журавлів. Тягнуть із рідного сходу, понад мовчазну могилу на Раковицькім кладовищі.

*Чути: Кру! Кру! Кру!
В чужині умру...*

Кругом чужа чужениця: Краків, кладовище, небо, дерева. Тільки вітер, журавлі та довічна пам'ять — рідні...

М И К О Л А Г О Л У Б Е Ц Ь

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ Б. ЛЕПКОГО

21 липня 1941 р., рівно чотири тижні з моменту, в якому почався похід Німецької Армії на українські землі, помер у Кракові — Богдан Лепкий. Прожив 69 років, працював рівно пів сторіччя і згас на самому порозі епохи, про яку мріяв, за якою тужив, до наближення якої приклав свою творчу руку. Мов біблійному Мойсеєві судилося Богданові Лепкому напоїти погасаючий погляд фатаморганю Обітованої Землі.

Небуденний письменницький талант, глибока ерудиція, мурашлина працьовитість, виїняткова культура, повага та серйозність, що характеризували Богдана Лепкого, забезпечили його імені тривке місце в історії української культури й національно-громадського життя. Якесь нещоденна гармонія між заміреним і досягнутим, якесь ідеальна рівновага думки, слова і чину, такт і почуття міри, поклали нестерте тавро на все, що було ознаменоване іменем Богдана Лепкого. Завжди і всюди був Богдан Лепкий у нескаламученій злагоді зі собою, з вимогами хвилини та з найширшими колами українського громадянства.

Приблизно 50 років тому виступив Богдан Лепкий на літературному полі як доволі скристалізований тип творця й таким залишився до смерті. Оця постійна мужеськість його творчої фізіономії, це справді рідке й тим типовіше для Лепкого явище.

Богдан Лепкий, народжений у Кривенькім дня 4. листопада 1872, — син о. Сильвестра, духовника і письменника, що писав під псевдонімом Марка Мурави, виніс зпід солом'яної стріхи крегулецької „плебанії” на Поділлі своєрідний попівський аристократизм. Цей аристократизм згодом степенований і витончуваний вихованням та зв'язками з людьми подібної породи сплітався з типовим для українського духовенства „старшої дати” народницьким демократизмом у його особистому житті і літературній творчості.

Хоч талант до літератури одідичив Богдан уже по батькові, то не зразу найшов своє призначення в письменницькому пері. Перші свої поматуральні кроки (1891) звернув Богдан до віденської академії мистецтв. На жаль, обов'язуючий у тогочасному навчанні натуралізм відкинув цього поета-мрійника й рішучого лірика від образотворчої освіти, поштовхнувши його до літератури.

З віденської академії Мистецтв перейшов Лепкий на філософічний факультет віденського університету, де й оформилася його індивідуальність остаточно.

Пробувши пару літ на посаді гімназійного вчителя в Бережанах (1895—1899) перебрався Лепкий до Кракова, де проживало не все своє життя. Там працював спочатку як гімназійний вчитель, відтак лектором української мови, а вкінці професором української літератури в Ягйлонському університеті.

Щось з туги „шенгайста” за вищим рівнем духового життя і щось з пози запізненого романтика було в тому добровільному „вигнанні” Лепкого. Ніхто його не примушав іти на чужину, щоб відтак, в тиху ніч, як тільки чуже місто засне, відчиняти вікно й дивитися на схід”... Зрештою, Лепкий не зривав безпосередніх зв'язків із батьківщиною. У Бережанах чи у Львові з'являвся зчаста, мало котра з культурно-національних імпрез у краю відбувалася без його вступного слова чи рецитації віршів, не було святочного числа українських репрезентативних часописів чи журналів без принагідного вірша Богдана Лепкого. До Львова приїздив як неофіційний амбасадор західно-європейської культури з поведінкою й тонкими манерами дипломата. В Кракові обертася в гурті „Молодої Польщі”, у Львові під його впливом, повстав доволі екзотичний гурт „Молодої Музи”. Діти сільських стріх та попівських плебаній, підпавши під вплив Кракова, пробували якийсь час вдавати з себе вроджених аристократів.

Та в тому, що гасло „мистецтво для мистецтва” й „*odi profanum vulgus*” попало в гурток помірковано талановитих і по-верховно освічених егоцентриків, Лепкий не винуватий. Зате його впливові треба завдячувати цю дрібку культурности й європейськості, що вряди-годи проховзувалася по молодомузівському „свічаді плеса”.

Не винуватий Лепкий і в тому, що ніюдин молодомузців не запалав полум'яною жадобою служити українській культурі й національній справі, на зразок титана праці й обов'язку Івана Франка, чи і самого Лепкого, що жертвенно й послідовно служив Справі продовж цілого свого життя. В капличках молодомузців замість кумирів бовваніли їхні автопортрети, в храмі Лепкого здійснювалася на престолі батьківщина з усім чаром і трагізмом свого многотрадального обличчя.

Постійне життя на чужині настроїло Лепкову поетичну ліру тонами незаспокоєної туги за рідною землею; воно примусило його теж перемінити свою хату на оазу українського життя й культури на чужинному пустарищі. Все, що українське приїздило у Краків, чи тільки гостювало в ньому, зосереджувалося в гостинному домі Лепких при вул. Зеленій. Тут велися палкі й запалюючі розмови про українську літературу й образотворчість, тут зарисувалися найперші обрії української стрілецької організації. Колискою Українського Стрілецтва, опроміненою романтикою

непосильного збройного зриву, була хата Лепких, при вулиці Зелений в Кракові.

Своє становище університетського лектора, а відтак професора української літератури, використав Лепкий з усією відданістю справі, при чому лекції й виклади Лепкого належали до справжніх симпозіонів. Так гарно, так тепло та інтимно, як говорив Лепкий про літературу, не вмів говорити ніхто з його українських сучасників. Франко реєстрував літературні постаті і явища як філолог, Єфремов як публіцист, єдиний Лепкий підходив до питань історії літератури як поет.

Перша світова війна вирвала Лепкого з Кракова. Якийсь час прожив у своєму університетському місті Відні, відтак працював як учитель в українському таборі полонених у Веґлярі. Рівночасно розвинув доволі живу видавничу діяльність в оренштайнівській „Українській Накладні”. Праця в таборі й ота видавнича діяльність були тим довгом, що його сплачував Лепкий всякий раз, як тільки вимагала цього справа.

В 1923 р. відсвяткувало українське громадянство 30-літній ювілей літературної й громадської праці Лепкого, після чого він з запалом кинувся творити цикл історичних романів з доби Мазепи, що при доволі прихильному становищі фахової критики, зискав широку популярність. Крім цього опублікував Лепкий цілу низку прозових творів, повістей та оповідань, чимраз рідше повертаючись до вихідного становища своєї літературної творчости — лірики.

В 1932 р. відсвяткував Лепкий своє шістдесятиріччя, в слід за чим наспіло іменування його університетським професором. Почалася в житті Лепкого доба емеритури, спогадів. Війна і большевицька інвазія 1939 р. застали Лепкого в краю. Не бажаючи згинутися в кігтях чрезувичайки, Лепкий переїхав на селянському возі до Перемишля, а вже відти дістався до „свого” Кракова.

Написав повість, що друкувалася у „Краківських Вістях” і, як інші твори Лепкого, мала успіх.

Згас несподівано, на серцевий удар, у моменті, коли вже столиця Галичини була звільнена від жидо-большевицької інвазії, спочив на Раковицькому кладовищі, не встигнувши навіть висловити побажання бути похованим на рідній землі...

У момент першого літературного виступу Богдана Лепкого в половині 90-их рр. мин. віку, на фірмаменті українського письменства й культурно-громадського життя горіла всіма своїми веселковими кольорами зоря Івана Франка. Опинитись другорядним зорям в її сусідстві, не було безпечно. Притьмарювала вона все довкола себе, навіть те, що оподалік від неї могло горіти власним блеском.

Франко, цей титан праці й раб національного обов'язку, людина, що не жаліла своїх рук ніде, де їх тільки було потрібно, ерудит і філософ, розумів так багато, а не хотів розуміти модного в ті часи клича „мистецтво для мистецтва”. Література, на-

ука, мистецтво, були в уявленні Франка тільки засобами, тільки знаряддям у боротьбі за визволення нації. Франко не залишав письменникові ні вченому права заклепитися в тісному колі своєї спеціальности, сам не вважаючи себе ні священослужителем „чистої“ поезії, ні лабораторійним сподвижником наукових абстракцій. Дивився на себе, як на каменяра поступу, раба волі й обов'язку й такого самоокреслення вимагав від своїх сучасників.

Трудно сказати, щоб Франко і Лепкий, зустрівшись при українському літературно-громадському варстаті, запалили до себе особливими симпатіями. Для цього було забагато різниць в їхньому характері, вихованні, вихідних становищах. Франко маніфестувався як „мужик“, Лепкий був „панич“ і тому оба обходили себе, як тільки могли. А все ж не обійшлося без наявного впливу Франка на Лепкого. Щонайменше поза межами „чистого мистецтва“, в ділянці праці для нації Лепкий наслідував Франка. Для того, щоб на зразок молодомузців заклепитися в своєму егоцентризмі, Лепкий був надто великим громадянином, а перш за все — українцем.

Нижні й інтимні тони поезії, тонкість лінії й вишуканість форми, умів Лепкий завжди зберегти для себе й для горстки естетичних смакунів. Свої громадські й національні обов'язки виконував Лепкий не тільки акуратно і совісно, але і з запалом. В ролі письменника і громадського працівника почував себе Лепкий добре. Підчас одного з ювілейних свят висловився: „Якби мені вернув хто молодість і запитав, чим я хочу бути, я без вагання сказав би — українським письменником“.

Плодовитість Лепкого покривається з його талановитістю й працездатністю. Ліричні поезії, поеми, оповідання, повісті, романи, побутові та історичні, популярні літературно-історичні нарисы та компендії — оце форми, в які вилився його п'ятидесятилітній творчий дорібок. Сучасне покоління не пам'ятає уже перших збірок поезій та оповідань Лепкого. Самі їх наголовки, як „Стрічки“, „Листки пануть“, „Осінь“, „Над рікою“, „З глибини душі“, „З села“, „З життя“, „Щаслива година“, „По дорозі життя“, „Кара“, „Кидаю слова“ і т. п., перейшли вже у сферу історії літератури й бібліографії, хоч так іще недавно зачитувалися цими, здебільша невеличкими, книжками не тільки молоді адепти літератури, але й широкі читацькі маси. Сучасне читацьке покоління пам'ятає Лепкого вже тільки, як автора мазепинської епопеї, який, відчувши палючу вимогу хвилини, виїшов назустріч тугам і бажанням громадянства, вбираючи в крилате й барвисте слово все те, що тремтіло в глибині збірного серця. Археологи, історики і філологи, знавці звичаїв і обичаїв кінця XVII. ст. в Україні могли б подекуди квестіонувати наявність т. зв. духа епохи в Лепковій мазепинській епопеї. Багато анахронізмів у способі й у висловлюванні своїх думок далось би закинути лепківському персонажові. Та одного не можна відмовити лепківським історичним картинам: полум'яної любови бать-

ківщини і непохитної віри в її світле майбутнє. Це було те, що примушувало громадянство зачитуватися „Полтавою” чи „Мотрею”, що заставляло людські груди глибше віддихати, а очі повертало від злиднів і буднів у майбутнє свято нації. Це залишиться успіхом і досягненням Лепкого. Це є та великодушна жертва поета на вівтарі нації, яка навіть тоді, коли забуде його твори, то не забуде того, що ними для нації досягнено.

69 років життя і пів століття творчої, а при тому муравиної праці — це велетенський шмат часу. Лепкий, вроджений лірик, вмів ogrіти його теплом свого серця, освітити сонцем своєї промінної, справді, аристократичної душі. Любив мистецтво й для себе вважав його самоціллю, але коли цього вимагала справа, вмів схилити шию в ярмо громадського й національного обов'язку і, як сам казав, „орати скибу за скибою і класти під них свої сили, свою молодість, своє все”.

У слухну годину вмів набрати в груди повітря, випрямитися на весь ріст і крикнути:

„Бийте в дзвін! Бийте в дзвін на тривогу! Щоб не було на рятунок запізно. Щоб унуки батьків не прокляли, що не вміли краю боронити”.

ЄВГЕН ЮЛІЙ ПЕЛЕНСЬКИЙ БОГДАН ЛЕПКИЙ — ПОЕТ

I.

Середовище і доба. — Творча індивідуальність.

Життєвий і нерозривно з ним зв'язаний творчий шлях Богдана Лепкого позначилися особливою прямолінійністю, виразністю, завершеністю. Завдяки тому можна легко виділити із суцільного поодинокі складники і визначити їх ролю в цілому, вказати, як вони впливали на формування всієї поетичної творчості Лепкого в її різновидних, але таких ідейно однородних виявах. Ці складники це: творча індивідуальність, середовище і доба.

Богдан Лепкий, так як його бачимо через призму його творів, не лише змалку оставав під формуючим впливом свого середовища: з ним він не поривав зв'язків і пізніше, плачучи ці ідеї і ідеали, що їх виніс із батькового дому, до кінця життя. З цих обох причин треба поперед усього з'ясувати оцей вплив, окреслити середовище, в якому поет родився і зріс. „Хто хоче поета зрозуміти, мусить іти в край поета”. Цей край — це залите сонцем Поділля, це золоті лани пшениці і затишні, пишні гаї, це сонні плеса ставів і повільні каламутні води рік, це праця і звичай українського хлібороба, це багатство його усної словесности, це, врешті, стара дерев'яна церковця і парохіяльний будиночок при ній і пан-отець і його праця в селі і для села. Такий то край поета, оце Поділля, такі в ньому села, отой Кругулець, Жуків, Поручин,

*Подільське тихе село
в долині між садами.
Серце моє там росло,
мов квітка між кущами.*

*Серце моє там росло,
світ відчинявся дитині —
тихе, подільське село
мені ти снишся нині.*

(Село, літо 1917.)

Село багате старим надбанням, красою фольклору, але в конфронтації з новою дійсністю — відстале, „глухий кут”, як його зове Лепкий. Такі самі були „плебанії”, лише що їх — заризикую парадоксальним твердженням — не знав Лепкий, задивле-

ний у виїмкову плебанію, плебанію свого батька — взірцевого священика, патріота-громадянина і поета. Родинний дім закрив своїми веселковими барвами все інше — Лепкий пішов у світ із виідеалізованим образом краю своїх дитячих і юнацьких літ.

Родинний дім — передовсім батько, доволі талановитий, хоч мало відомий письменник о. Сильвестер Лепкий, що писав під псевдонімом Марко Мурава — поклав основні підвалини під життєві ідеали, яким служив Богдан Лепкий через ціле життя і не спроневірився їм ніколи. Найважливіші з них — це глибока релігійність, відчуття ваги національної традиції, любов усього рідного, своєрідний аристократизм, а врешті своєрідний культ письменницької культури.

Стільки дав рідний дім, а рідне село дало-виплекало не менш глибоке, бо майже релігійне, прив'язання до рідної землі, що під час років еміграції зросло і скріпло. Українська земля і її краса, а разом із нею український хлібороб і краса його пісень, займуть у поезії Лепкого через те окреме місце.

Літературна атмосфера родинного дому — Лепкий уже п'ятилітнім хлопцем читав Квітчину *Марусю* і *Кобзаря* Шевченка — взір, поучування і поради батька, пісні й оповідання тітки Дарії Глібовицької, а далі краса українського фольклору, зокрема пісні сліпого музиканта з Поручина, Соловейової Каськи і Тодоски з Доброкута зродили в ньому оте глибоке відчуття поезії, що межуєвало з певного рода поетичним пантеїзмом:

*Поезія, друже, всюди є
і в людях і в природі...
і поки чоловік живе
її умерти годі.*

Таке було мистецьке „віно”, яке дістав Лепкий із родинного дому і рідного села, з яким виступив на творчий шлях.

Ще раз і ще раз приходиться і прийдеться повертатися до впливу наших обставин на письменників, їх ріст і творчість. Ці обставини далеко не були підхожі, вони менше поетам давали, а більше ждали. Іноді — і то як часто — зі шкодою для поета. Назвав це я свого часу данню до бі. Складав її Лепкий не раз і не двічі на своєму п'ятдесятилітньому творчому шляху. Дань добі була в Лепкого, так би мовити, подвійна: ідейно-змістова й зовнішньо-жанрова.

Нерівномірність, а то й подекуди тіснота, українського громадянського й літературного життя створили тип окремого письменника-універсаліста. Куліш, Франко, Кониський, Грінченко — це лише найважливіші імена. Мабуть можна заризикувати твердженням, що Лепкий замикає своєю літературною діяльністю цей ряд письменників. Ці самі причини, що спонукували тих творити в ділянці різних жанрів, існували ще, коли виступив Лепкий. Не дивлячись на свій виключно ліричний талант, поет піддається цій силі. Тому поруч лірик дає поеми, поруч нарисів новелі й повісти,

поруч драматизованих поем драми. Була це дань добі, але, так би мовити, неповна, бо завдяки ліризмові, що наскрізь пронизує всі його твори, творчість Лепкого куди більше одностайна, як його попередників. Ліризм Лепкого щирий і глибокий не лиш у чистій і рефлексійній ліриці; буває, підносить вартість і нарис, і новелі, і оповідання, надає цим епічним жанрам своєрідного забарвлення, насичує поетичні образи куди більше чуттям, як це є в других письменників. Це має свою ціну. Правда, часом це ліричне світо-сприймання не дає змоги розвинути ся як слід іншим мистецьким засобам, наприклад, у драмах.

Інакше було з ідейним змістом творів. Тут вимоги доби йшли багато далше і далеко глибше. Вони в великій мірі заповнили молодого поета, що ще себе не віднайшов. Нічого дивного: загальний суспільницький тон тодішньої української літератури приманив до себе Лепкого своїми ідейними вартостями, загально-людськими і національними гаслами, гуманністю і патріотизмом. Це вповні відповідало цим ідеалам, що їх виніс поет із рідного дому, хоч далеко не зовсім відповідало індивідуальності самого поета. Він пише цілу довгу низку творів під вимоги чи потреби хвилі, але ані тематично, ані у вияві ці писання, переважно початкові твори, зокрема оповідання, не приносять нічого такого, що виходило б поза загально прийняті тоді напрямні літературної роботи. Важка селянська праця, полита їдким потом, нужда і кривда, ба, навіть ціла її філософія, дарма, що схоплена не з філософічним поглибленням, а представлена крізь призму чуття, іронії, чи навіть легкого сарказму, все це знайдеться в перших спробах Лепкого, починаючи від *Ідилії* й *Сонету* (1891).

Ми на те й на світ родились, щоб робити, гарувати... В цих писаннях якже часто *голодний хлоп в старій подертій свиті* протиставлений ситому панові. Це все теми ранніх писань Лепкого, але не одного лише Лепкого. Вони подібуються в усіх майже тогочасних українських письменників.

Була це власне лише дань добі.

Лише що в Лепкого не було суспільних конфліктів поставлених на вістрю меча, загострених клясовою нетерпимістю і виключністю. Вони тут потрактовані дещо сентиментально, в дусі старої Дікенсівської школи. Нічого дивного: Лепкий — лірик. Його серце звертається до бідних і покривджених, звідсіля й пливе те тепло, яким наділені в його творах того рода постаті, в противенстві до інших.

II.

Рання творчість: Творчі стимули. — Мистецькі засоби. — Суспільницька тематика.

Богдан Лепкий став писати рано. Перші літературні спроби повстали ще в II. класі гімназії:

Вірші став я писати давно, ще на шкільній лавці — пригадує Лепкий. — Але я не прив'язував до них ніякої ваги і вони затратилися. Я мріяв тоді про малярство, а віршував от так собі, несвідомо, коли прийшла охота.

Щойно в Відні на першому році філософії, з туги за рідною стороною та за родиною я ближче підійшов до „поезії, розради одинокої“. Віршами записані листки лежали на столі мого кабінету. Їх побачив покійний Михайло Петрушевич (Новицький). Прочитав, похвалив і заохотив мене не кидати пера. Петрушевич і сам писав вірші. Він володів літературною мовою та віршовою формою, як мало хто, і був дуже начитаний. тільки критик із його був надто гострий. Розуміється, заохота такого гострого старшого товариша не осталася без впливу на мене. Я писав далше, прочитував написане Петрушевичові, слухав його добрих рад, — а всетаки віршів не давав друкувати. Я вважав їх чимсь так мені близьким, що не хотів іти з ними між чужих людей, між читаючий загал.

В рік пізніше познайомився я з Вороним і Щуратом, а там і з пок. Іваном Франком. Розмови з тими письменниками на літературні теми заохочували мене до дальшої невтомної праці¹.

Значення впливу товаришів студій і пера в повищому визнанні напевно перебільшене. Лежить воно вже в психології юнацького віку — хоч сама річ написана значно пізніше, — цієї психології, що дозволяє, напр., скромну студентську кімнатку називати „моїм кабінетом“. — Фактичними стимулами для поетичної творчості могли бути і були — поруч вродженого хисту — вплив батька-письменника і домашня творча атмосфера, мистецький літературний та фольклорний багаж, а врешті туга за всім, що близьке. А втім підкреслює це сам Лепкий: його товариш прийшов уже на готове: віршами записані листки лежали на столі вже. Отже міг він мати лише вплив на те, що ці твори появились згодом — по чотирьох роках — друком, а не на їх повстання.

Ранні писання всі пропали. Перші поезії, які знаємо, це *Ідилія* та *Сонет* із 1891 р., друковані чотири роки пізніше. В цьому ж 1895 р. надруковані в „Ділі“ й перші нариси нев'язною мовою: ескіз *Шумка* і *На палеті* та оповідання *В лісі*.

Всупереч панівному досі поглядіві смію твердити, що Лепкий не виступив як готовий майстер, хоч відразу позначилися на його творах основні мистецькі риси його творчої особовості. Але сам мистецький вияв його ранньої творчості, писань 1890-их рр., зраджує ще початкуючого автора. Невिбагливий поетичний об-

¹ „Писання“ т. I. ст. 373—4.

раз, нескладний ритм, проста строфічна будова, дієслівні або неповні рими (*зорі — полі, християнина — коло тина*), також мова, зокрема не все щасливо вжиті говіркові слова і форми.

Але скоро вроджений хист і набута культура слова перемагають труднощі. Наполеглива праця підносила вище і вище мистецький рівень творів. Прочитуючи перші збірки оповідань (*З села 1898, З життя, Оповідання, Щаслива година 1901, На послухання 1902, У глухім куті, Нова збірка 1903*) та поезій (*Стрічки 1901, Листки падають, Осінь 1903, На чужині 1904*) помічується таки зразу сильний ріст, піднесення мистецьких спромог.

Як приклад можна подати хочби деякі з найчастіш уживаних у поезії Лепкого мистецьких засобів. Одним із них було повторення. В розцінці лірики Лепкого називає Б. Якубський його не лише характерним, але і zarazом трафаретним: „Значно характерніший (від епітету) з емоційно-поетичних засобів Лепкого — засіб повторення. Треба сказати, що цей засіб є фатально трафаретний майже в усіх галицьких поетів двадцятого століття”. Та він не звернув належної уваги на те, як із початково нездарно вжитого засобу стає з часом справді мистецький засіб. Бо згодом Лепкий, хоч і часто вживає повторення, то не надживає його. Між раннім *Щоб лиш ту, лиш ту, щоби не бути...*, або: *А прецінь, прецінь...* а якимнебудь пізнішим повторенням (напр., у вірші *На узлісся хатина*) є величезна різниця. Там лише спроба, тут вдатний мистецький засіб.

Так само зразу Лепкий не опановує суспільної тематики, яку вводить до своєї творчості не з внутрішніх причин, але із за зовнішніх спонук, наказу хвилі й літературної моди. Видне воно особливо в ранніх оповіданнях із соціальною тематикою (*У глухім куті, Медвідь, Скапи, Донька і мати*). Тут соціальна тематика без соціального поглиблення — не переконує, хоч іноді доведена в своїй чорній кольористиці до меж шаржу (*Підписався, Закутник*).

До цих писань з соціальною тематикою можна мабуть зарахувати теж ранню драму Лепкого *За хлібом*. Пишу: можна, бо її не знаю, вона не була друкована. На сцені ставили її з рукопису. Як подає сам автор — це: образ із життя сільської учительки¹. Можна тут — рукопис пропав ще в часі попередньої війни — хіба покликатися на міркування д-ра В. Сімовича, що бачив її виведену на сцені, здається в 1898 р. Він говорить про „чуття, з яким поет змальовує недолі людей”, згадує про іронію, як мистецький засіб, та врешті підкреслює „недостатки драми (неумотивованість поодиноких учинків, незручність у будові, брак послідовності в характерах)”, додаючи: „але вона зробила на

¹ „Писання” I, 378.

мене гарне вражіння, і мені дуже жалко було бідної сільської вчительки, що зросла в місті і стільки натерпілася в погоні за тим нещасним шматком хліба”¹. Цебто і тут маємо мабуть до діла з типовим для Лепкого ліризмом. Але Лепкий скоро підноситься з того, і то власне скрізь там, де має змогу оставити з боку соціальної тематику, чужу собі, а зайнятися ближче самою постаттю, її душею і переживаннями з загально-людського, а не суспільного становища (*Жертва, Звичайна історія, Дідусь*). Вже в цих оповіданнях приходить до голосу не тенденція — згідно з вимогами часу, а серце — згідно з творчою особовістю автора. Таким робом свідомо чи несвідомо, що врешті-решт неважне, Лепкий спровола обмежує роллю суспільницької тематики, віднаходить себе, стає ліриком.

Два моменти особливо причинилися до того. Вагу їх підкреслює сам автор. Саме в 1894 р. вперше виїздить Лепкий у гори, в село Розтоки на Гуцульщині. Вражіння було над міру сильне. Величава краса природи захопила його, заповонила для себе, він рік-річно вертається хоч на короткий час у Чорногору, що тоді на час літа стягала майже всіх українських письменників до себе. Там повстають прегарні циклі рефлексійної лірики *В Розтоках* і ціла низка інших поезій, так чи інакше зв’язаних із горами.

Друга подія, що мала помітний вплив на дальший розвиток поетичного таланту Лепкого — це переїзд із Бережан, де поет по закінченні університету чотири роки учителював, на побут до Кракова в 1899 р. Краків, місто старої культури і живих на той час літературних рухів, теж заповонює поета собою. Він попадає в гарячий крутіж людей і подій, у сам розпал модернізму. Під їх впливом наближається Лепкий ідейно до модернізму, стає одним із поетів цього нового напрямку, а згодом одним із творців „Молодої Музи”.

Старина Кракова повернула поетові зацікавлення також і в минуле. Вона то натхнула його до перекладів і студій над *Словом о полку Ігоревім*, з чим тісно в’яжеться низка прегарних з історіософічним забарвленням поезій: *Слідами Ігоря*.

Проте ні минуле, ні краса гір і наворот до Вічного не перемогли зовсім суспільницьких тенденцій. Падькання над мужицьким горем держаться цупко ще довгий час його поезій. От, навіть у прекрасному *Різдвяному вечорі*, друкованому вперше в „Буковині” 1910 р. є ще цього роду закінчення. Потому закинув його автор, зрозуміло, бо воно не в’язалося органічно з цілістю, псувало настрої. У примітках до своїх *Писань* Лепкий подає причини цього явища, власне його довговічності:

Суспільність вимагала від письменника громадянських мотивів, патріотичних і принагідних віршів, годі було відтягнутися від цього обов’язку, а тоді модерний

¹ В. Сімович у кн. Лепкий: „Писання” т. I, ст. X (примітка).

критик гримав на письменника, що він понижує ур-
вень письменства і так далше. (396 ст.)

Дійсно, Лепкий не відтягається від цього обов'язку. Хоч закинув він суспільницьку тенденцію, вірші на патріотичні теми писав до смерті. В згадуваних примітках подає нераз, що цей чи той вірш написав на зазов такого чи іншого громадянського комітету, з гакої чи іншої громадянської нагоди. Ці вірші, звичайно, мають свою ціну, може не стільки літературну, як дидактичну, хоч є між ними особливо цінні, як ось цикл *Шевченко*.

Характеризують вони Лепкого не лише як поета, але й як громадянина, що служив вірно через ціле життя національній справі.

III.

Другий етап творчости (1901—1919): Основні мотиви — осінь, любов, спогади — їх мистецький вияв. — Війна.

Важко сказати, коли в Лепкого закінчилася доба ранньої творчости. Кожна збірка була виявом його росту, намаганням віднайти себе, кроком уперед. Розвиток ішов рівномірно, поступнево, тимто й не можна подати якоїсь одної дати. На всякий раз значна більшість творів, виданих у 1901—1903 рр., що були, видимо, написані пізніше від деяких одночасно тоді оголошених, носить на собі позначки зрілого вже таланту. Щойно в тих творах виступає поет на весь ріст, щойно вони вірно й повно відзеркалюють у собі його духове обличчя.

Як уже відмічено вище, Лепкий — це типовий лірик. Глибоке чуття, захоплення красою, ніжність і гуманність — це основні риси його поетичної вдачі. Все те знайшло повне відбиття в його ліриці й осінило емоційним серпанком його епічні спроби.

Поетична гарфа Лепкого — говорячи старим порівнянням — небагата на стуни. В лірика це самозрозуміле. Основні мотиви його лірики — коли залишити на боці писання з соціальною тематикою, про що вже вище була мова — такі:

природа, або стисліше осінь у природі, з відповідним філософським забарвленням, чи поглибленням;

любов, найчастіше в сполуці власне з природою, на тлі природи, чи як паралеля до неї;

спогади з власного минулого, звичайно в тісній сполуці з обома попередніми мотивами, отже спогади про власну любов і спогади про давно сприйняті картини природи.

Так звичайно всі ці три основні мотиви сплітаються між собою, витворюючи цілу мережу посередніх і подвійних.

Мабуть таки найважливіший із усіх трьох — це мотив осіни. *Осінь, З осінніх співів, З осінньої симфонії* й кілька інших збірок і циклів присвячені виключно осени.

Найтиповіший для Лепкого мистецький вияв осени — це образ опадаючого, пожовклого листа: *Лист з дерев паде; Паде зів'яле листячко; Бачиш, як листя паде; Листки падуть, падуть зів'ялі, зжовклі, а разом із тим: Я не впаду листочком кленовим.* Другим таким типовим, зрештою не лише для Лепкого, образом є павутиння. Поет не сприймає осени такою, як вона є, він бачить у пожовклому листю зів'ялу весну, сприймає його з жалем за минулим. *Ззарання листя зжовкло і зів'яло; Ззарання квіти голову схилили...* Звідсіля поетів сум: *Так мало сонця, радости, весілля; або: А так багато сірих днів слоти.* Філософічно осінь для нього це не завершення, не переміна в вічному ході життя, як, наприклад, у його ровесника Чупринки, але смерть. В тому ціла суть його над міру песимістичної філософії осени, чи природи восени, чи загалом природи:

*Що прозвітало на весні,
гарячим літом спіло,
шукало прожитку собі, —
те, в осени, у боротьбі
із смертю помарніло.*

Це своєрідна філософія смерті:

*Такий то вже цей божий світ!
На все, що лиш дійде до літ,
смерть покладе долоні.*

Осінь і поетові дасть в нагороду йому смерть непрошену й власну могилу, цілій природі й йому — спокій (тепер спокій настане). Все проходить, настає смерть.

Але не проходить смуток:

*Лиш смуток не минає
і не вмірає сум.
Над світом так літає,
як над рікою шум,
смутку дух.
(В Розтоках)*

Свій детермінізм уміє Лепкий погодити з глибокою, зрештою винесеною ще з-під родинної стріхи, релігійністю, що так часто виступає в його поезії:

*Ніч над морем. Ідуть хвилі легенькі мов мрії.
Далеко, гень далеко беріг — край надії.
В прибережній каплиці дзвонять, в небо чисте
перлові звуки линуць: Аве! Аве Христе!*

Детерміністична філософія осени, може радше підсвідома, не є одначе в Лепкого чимось найважливішим. Висловлена вона немов мимоходом, немов на маргінесі природи, далеко не стільки переконує, скільки захоплює читача краса самих поетичних образів.

Завдяки тому поезія Лепкого така легка до сприйняття. Тут і причина того, що Лепкий не виступає перед нами як визнавець своєрідного детермінізму, що на другий план сходять його постава до природи — пасивна, чи іноді й квієтистична, але лише як співак краси осені. Не дивлячись на свою філософію, Лепкий захоплюється сам над міру красою осінньої природи і це своє щире захоплення передає читачеві. Завдяки тому власне й кажемо, що рефлексійна і настроєва лірика на осінні мотиви найшла в нім незвичайно талановитого представника. Так ніжно і прекрасно, так усесторонньо, мало хто із наших поетів відчув красу осені, сумовитий настрій пожовклого листя, павутиння, стерні, цятотіння дощу і грозу імлістої осінньої ночі. *Гість, Листки па-дуть* і багато інших віршів таких збірок, як *Осінь, Слога*, особливо прекрасна елегія *Розжалобилася душа*, це справжні перлини в поезії осені.

Основний настрій цих поезій — сум, жаль і туга за зів'ялим життям, впливав із глибоких шарів поетичної особовості. Тимто власне осінь одиноко відповідала Лепкому. Одиноко і найповніше. Не брунькуюча, повна життя весна, не гаряче пристрасне літо, і не сувора ледяна зима, лише ніжна, оповита в бабине літо й мелянхолію осінь. Ніжність поета находила тут найкращий відзвук і найповніший вияв. З мотивами осені органічно в'язалися мотиви згаслого дня — вечора і проминулої молодости — старости. З таким самим захопленням, як про осінь, писав Лепкий про мелянхолію вечора й сум старости — навіть за своїх молодих літ.

Рівночасно з багатством чуття підноситься мистецький вияв цих поезій на небуденну висоту. Деякі з них варті навіть окремих дослідів, як інтересні приклади особливо вдатної поетичної розв'язки. От, хочби загально знані і признані *Журавлі* (1910). Три, здавалось би, примітивні образи, щось у роді рефлексії і ніби вже все. А яка з того виходить прекрасна цілість, яке незатерте вра-жіння остає по сприйнятті цієї поезійки.

Друга основна нотка лірики Лепкого — це еротика. В'яжеться вона безпосередньо й тісно з лірикою осені, бо любовна лірика Лепкого не оспівує палкого, вибухового весняного кохання, не представляє великих пристрасей і конфліктів, а іншу любов, таку тиху, спокійну, повну резигнації й самовідречення. Немає в ній динамічного напруження, немає того, за що міг Франко назвати свої жмутки *Зів'ялого листя* „ліричною драмою”. Уже проф. В. Сімович підкреслив причину цього явища: Лепкий не вмів, чи не хоче когось обвинувачувати, нікого, навіть долі. Всі невдачі сприймає він спокійно, з пасивним наставленням. Він, син спокійного українського села, зі своєю ніжною вдачею лірика, далеко не активіст. Навпаки, його пасивне наставлення переходить подекуди у фаталізм, у те, що він сам називає покорою перед невідомим *мусом*. Свого часу викликало це Євшанове окреслення:

„поет безсилля”. Окреслення надто вже яскраве і невірне. Куди вірніше назвати Лепкого попросту — ліриком.

Любовну лірику Лепкого можна окреслити стисліше не як поезію кохання, але розлуки. Власне розлука є тут основною, виключною, домінантною. До меж символу виростає тут один образ із прекрасної поезії, навіяної образом О. Куриласа, *Намалюй мені, друже, картину: він і вона йдуть кожне зокрема, бо між ними яр глибокий дуже. Так само і в іншій поезії: лягли тепер помежи нами стрімкі гори і глибокі ріки, або ще в іншій: Помежи нами море синє... — Розлука тісно в'яжеться з нещасливим коханням, чи з коханням, що в одного з любків вигоріло, а в другого ще горить. Воно родить біль, терпіння, безнадію: Забула ти той жар могутий... Забула ти цей чар таємний... Забула ти... А я і нині... Терплю і мучусь я наново.*

Цей мотив — нещасливого ізза розлуки кохання — доходить до своїх скрайних меж тоді, коли доводиться тужити за любовою, якої взагалі нема:

*Не знаю, де вона і як її назвати,
який у неї голос, плач і сміх,
не знаю, чи стріну її, щоб розказати,
свій біль найтяжчий і найгірший гріх...
А все ж таки за нею я скучаю...*

І в любовній ліриці бачимо скрізь ріст поета, кращання поетичних засобів. Коли Якубський, напр., називає кілька разів повторюване в поезії Лепкого „порівняння коханої з сонцем (нпр.: *була би для мене, як у темниці квітці сонце ясне*) як штучне й разом трафаретне”, то йому можна відповісти, що такі порівняння стрічаються здебільшого в ранній поезії Лепкого. Згодом поетичні образи стають куди оригінальніші, свіжіші, барвніші.

З цими двома групами, з поезіями про осінь і любов, нерозривно в'яжеться третя — поезія споми́нів, зокрема про красу рідної природи та про давню любов.

Лепкий міцно був через ціле життя зв'язаний із ґрунтом, з якого виріс, із людьми і переживаннями, що супровожали його на далекий життєвий шлях. Тимто в своїх писаннях він часто вертається до переживань ранньої молодости, до краю дитячих мрій і втіх.

*Згадки з дитячих ранніх літ,
ах, як ви дорогі мені!
Ви мов ті квіти чарівні,
цвитете навіть і тоді,
коли мороз зморозить світ...*

Таке ж саме визнання і з автобіографічних нотаток:

...і нині я мило згадую ці години, пережиті в старій, великій хаті, серед просторих, тихих нив Поділля.

*Не одну думку й не одну віршову ідею завдячую тобі,
моя тісніша вітчино¹.*

Можна сказати, що яка половина творів є таким, чи іншим відгуком ранніх переживань. *Квіт щастя* може правити тут за символ. Лише, що таких творів є в Лепкого багато. Коли Лепкий пише про українське село, то це звичайно буде село його дитячих літ, Кругелець, Поручин, Жуків, чи Біще. Коли пише про сільську церкву, то це буде церква з Поручина, коли про парохіяльний дім, то це буде батьківська „плебанія”. Коли пише про якінебудь події, наприклад про *Свят-вечір*, то це жива картина з цих часів і цих місць, „старший брат” Юрко це правдива постать із Поручина. Семен, „сліпий на одне око музикант” із Поручина, навів цілий цикл наслідувань народніх пісень *На Семеновій скрипці*. Різні події, що мали місце в родинному селі, за літ дитинства, стали основою цілої низки оповідань і поезій.

Та Лепкий став майстром малюнків пережитого не лише завдяки своїй мистецькій психічній конструкції. Склалася на те й друга важна причина. Від 1899 р. до смерті за дуже короткими перервами проживав він на чужині. Краків, Відень, Вецляр над Ляном, Берлін і знову Краків, так до самого кінця. Зразу добровільне заточення, стало в воєнний час примусовим. Життя на чужині зродило тугу за рідним краєм, що найсильніше асоціювався власне з дитячими переживаннями, які там, у рідному краю проходили, і ніби не лише в минулому, але і в цьому далекому та дорогому краю остали. Звідсіля зрозумілі переживання туги за рідним краєм, за його красою, за його життям. Ця туга позолотила якимсь райдужним німбом більшість малюнків українського села. Вона робила тут Лепкого майстром. Дрібні картини селянського, а ще більше священничого, побуту виходять завдяки тому якісь гарніші, поетичніші. Ще більше чару надала ця туга картинам із давніх літ, літ, що проминули давно, але тепер в її блеску видавалися роками казкового щастя. Одиноке, що було постійно в життю поета радісне, нескаламучене, надихане щастям — це власне спомини з дитинства й юнацтва:

*Сніжок паде... От так з забутих літ
летять на мене незабуті мрії,
біленькі-білі, мов лілеї квіт.*

*Сніжок паде... Немов крізь мряку мріє
якийсь далекий, гарний, добрий світ,
де все цвіте, сміється, променіє —*

це спомини з моїх дитячих літ.

Ці спомини — це єдине безспірне добро-щастя, яке дало поетові того типу, що Лепкий, життя. Тож нічого дивного, що він

¹ „Писання”, т. I, ст. 374.

часто вертається думкою в минуле. Він тужить за цим щастям, за щасливими дитячими літами „на калиновім мості”, за близькими, дорогими серцю людьми, за рідною землею і — творить каритни-пеани про них і для них.

Про багато творів Лепкого — і не лише ліричних — можна сказати те, що він сам написав про *Квіт щастя*:

Це не оповідання, а один момент з автобіографії¹.

Цікаво, що й мистецький вияв цих образів асоціювався теж із тим літературним матеріалом, що тоді був найближчий для Лепкого — з народною піснюю.

*Не від шкільних лавок
я набрався гадок
про минувшину рідного люду,
а з думок-співанок
парубків і дівок
в чистім полі, в жнива, серед труду —
(Я учивсь)*

стверджує сам Лепкий. З уваги на те, з уваги на могутню асоціативну силу, що в'язала в щось одне нерозривне дитяче минуле й фольклор, Лепкий найчастіше оформлює поезії, присвячені тому минулому, на взір народної пісні. Дуже часто є це стилізація під народню пісню, ще частіше використання основного її засобу: психологічного паралелізму:

*Серед моря скала,
чорний ліс там росте;
Хто тернів за життя
хай по смерті спічне.*

або в упрощеній, метафоричній формі:

*В полі вічний вітер грає,
жаль світами розвіває...*

За цією, так сказати б, найосновнішою і найбільш характерною мистецькою особливістю української народної пісні, йшли в поезії Лепкого й інші її засоби, зокрема ціла низка усталених у пісні образів, порівнянь і епітетів. В'язалася з тим zarazом і народна ритміка, найчастіше коломийкова, така улюблена поетом. Уживав її Лепкий навіть залюбки до вияву своїх сумних дум, своєї туги, свого жалю, як, наприклад, у поезії *Гори, мої гори*, що може бути теж прикладом на використання народних метафор, епітетів і повторень:

*Гори, мої гори,
зелений розмаю,
хоч вже стільки літ минуло,
я про вас гадаю.*

¹ „Писання” II, 484.

...Коли б не цей сивий волос
горем побілілий,
може б до вас мої мисли
пташкою летіли.

Пташкою летіли,
хмаркою упали,
там, де наші серця райським
квітом проувітали.

(Вецляр 1919.)

Що за народною піснею іде тут Лепкий свідомо, потверджують це не раз його відзиви, напр., ода *До народної пісні* (1904).

Такий був світ поезії Лепкого, невеликий, замкнутий у собі, простий, але осінений ніжним почуттям поета, окутаний сумом і резигнацією, тугою і терпінням, але гарний і принадний. Вирощений у душі правдивого поета мав те, що в даному випадку найважливіше, найістотніше: поетичність. Атрибут поетичности робив світ поезії Лепкого принадним, саму поезію легкою до сприйняття а її творця улюбленим, популярним поетом.

Поетичний світ Лепкого, овіяний сумом, повен туги, терпіння і безнадії, протиставив світові буденщини не лише свою красу. Поза тим прапором мав поет проти злоби дня, проти колючок і ударів життя ще одну зброю в руках: іронію. Продирається вона денеде крізь теплі слова, якими поза тим обхоплює він природу і людей. Лише вряди-годи, коли доповняється мірка злого, як от підчас війни, іронія переходить у легкий сарказм, як, напр., у величавому *Ноктурні*.

Власне, кажучи, в ій на внесла в поезію Лепкого, як і в поезію всіх інших поетів, багато нового. Ніжний поет не міг остати байдужий до моря сліз і крові, до трагедії безлічі людей і цілого народу. Зокрема голосна мартирологія українського люду підчас Світової війни (1914—1918) надала його поезії свіжої, нової сили.

А втім уже перед війною, в передчутті грози, піднісся Лепкий у кількох поезіях до меж пророчого патосу. Такими були особливо дві поезії з 1911 р., *Голос зневіри* і *Голос надії*. Вже тоді, три роки перед війною, писав Лепкий:

А я кажу вам: близький час
і хвиля недалека,
що буря звіється нараз,
згуртує і змішає нас
і зблизька і здалека...

...А я кажу вам: майте слух,
і позір тому дайте,
що вам говорить волі дух
про близьку хвилю завірюх,
і хвилі тої чайте.

Сама ж війна надала на стільки інших тонів його поезії, що в обличчі загального терпіння його особисте терпіння, зрештою більш поетичної натури, як реальне, зійшло на дальший план, а то потроху і зовсім замовкло. Не замовкла лише одна струна на його кобзі: туга за рідним краєм. Навіть більше, вона піднялася з новою силою, скріплена новими нотками: непевністю того, що там, у рідному краю, діялося, або — краще сказати — певністю, що там зле, дуже зле.

*Шумить, гуде подільський лан,
поораний ровами;
стоїть село, немов курган
найжений хрестами.*

*В подільській кузні ковалі
кують нові кайдани,
нема вже радості в селі,
лиш сльози, біль і рани!*

Втечею від цієї дійсності є знову для поета — але якже тепер болюче правдиво — спомини про минуле, чи туга за його наворотом:

*Приснисть, приснисть мені, село,
в якійсь новій обнові;
веселе, ясне, як було,
свобідне в ділі й слові!*

*Щоб діти гралися в садах,
пісні щоб гомоніли,
щоби по тих кривавих снах
дні радості наспіли!*

(Село, 1917).

З окремих творів, що повстали підчас війни і нерозривно зв'язані з нею, можна назвати, поруч цитованого *Села*, нескінчену поему *Буря*, збірку лірик *Intermezzo*, згадуваний уже натхненний *Ноктурн*, чи ніжні, хоч трагічні *Листи Катрусі*.

Війна замкнула собою в творчості поета великий творчий етап.

IV.

Третій етап (1920—1941): Перехід до нових жанрів — *От так собі і Під тихий вечір*. — Історичні повісті: *Мазепа*, *Крутіж*. — Спомини.

Під впливом війни зачався в творчості Лепкого новий період. Не закидаючи лірики, не залишаючи писати про осінні настрої (*Слота* — 1926), він куди більше уваги присвячує епіці, власне історичній повісті.

Формальний перехід від лірики до епіки — коли це можна так назвати — позначився доволі виразно і в замислі і в перевер-

денні двох творів, що стоять на межі цих двох періодів творчості Лепкого. Перший із них — це збірка коротеньких нарисів *От так собі*¹, що представляють із великою міркою поблажливості дрібні хиби дрібних людей. Хоч війна загострила вістря сарказму в Лепкого, то проте зараз по війні вертається він до легкої іронії, що більш йому відповідала. Ця легка, навіть дуже легка іронія лягла в основу мистецького замислу цілої збірки нарисів. Подекуди Лепкий пішов навіть ще далі по лінії від сарказму: хоч і тінює деякі постаті чи образи для більшої виразності іронією, то рівночасно накладає на них ясних фарб свого теплого чуття. Такою постаттю є, наприклад, дідусь, що „не признає” української літератури, але лише тому, що хотів би бачити в ній якогось українського *Пана Тадея*. Автор чітко розділює тут іронію від теплої прихильності. Іронією наділює свою постать за перше, прихильністю за друге.

Менш-більш у тому самому часі був викінчений і другий твір, що може правити за посереднє звено між давнішою ліричною творчістю Лепкого і пізнішою його історичною епікою. Є це повість — додаймо відразу — лірично-сентиментальна, або як її сам Лепкий називає: *повість-казка, Під тихий всмір*.

Замисл цієї повісті, як і більшости, коли не всіх, своїх творів узяв Лепкий із життя². Захоплений ідеями В. Липинського, зокрема його планом навернути спольщену шляхту на Україні до українства, зробити її коли не в національному, то хоч у територіальному розумінні вповні українською, Лепкий дає мистецьку концепцію такого переходу. Не дивлячись на те, що план Липинського виявився зовсім нереальний і, не витримавши проби життя, пішов у забуття, мистецьке переведення його в повісті Лепкого вийшло переконливе і гарне. Героїня, спольщена аристократка з давнього українського роду, вихована відповідно батьком, в якого теж прокинувся дух предків, іде консеквентно до цілі: зриває з довкільною польською аристократією, стає українкою в повному розумінні цього слова. Мистецька концепція Лепкого більше продумана, як її політичний праобраз у Липинського, або — коли хто воліє — проведена крок далі. Лепкий не зв'язує своєї аристократки з українством лише територіально, що, до речі, було здавна, хоч і не відповідало, бо й не могло відповідати новим часам; він зв'язує її органічно, кровно. Героїня закохується в українцеві, вправді теж згодом дідичеві.

З вродженим собі замилюванням до краси осени представляє Лепкий власне на тлі осени зворушливу, ідилічну картину: двоє старих уже людей, що любилися ще з молодих літ, що пережили трагедію розлуки, сходяться знову, віднаходять живими давні

¹ Нариси друковані спершу у фейлетонах берлінського „Літопису” в 1921—2 рр., згодом видані окремою книжкою в 1926 р.

² Сама подія взята з життя лікаря Розлуцького.

почування до себе і до українського народу, стають спільно до національної праці і повні шляхетного зрозуміння та виrozumіння зв'язуються на решту життя. Поруч того, епізодично, представлено другу пару: молодих. Але тут вінчання шляхтянки з „простим“ українцем пройде вже без зайвих трагедій. Завдяки тому не одне, не зовсім умотивоване раніш внутрішньою логікою твору, дістає нової мотивації — йде на рахунок давніх часів і суворих давніх обичаїв. Повість користує на тому подвійно: ідейно й мистецьки.

Під тихий вечір — це повість цікава однаково, як мистецька концепція одної, хоч і нереальної, але оригінальної ідеї, як і своєю фавбулою і своїм мистецьким виявом. Є це лірична, сентиментальна повість, але своїм майстерним переведенням стоїть на висоті вимог сучасності. Вже тим самим є незвичайно інтересна — як вдатна спроба модернізації пережитого, здавалось би, літературного жанру.

Лепкий дав у ній прекрасну й прекрасно проведену до подробиць синтезу епічного замислу — ідеї — змісту з так питомим собі ліризмом. Настрій осени, зрівноважений спокій і резигнація старости, серпанок сентименту правлять тут не лише за забарвлення, чи тло, але виступають як реальні фактори самої акції. Все те взяте разом, — дарма, що дотеперішня критика прийняла цю повість холодно, — дає змогу визнати її за один із найкращих творів Лепкого, хоч над мистецьким виявом її помітно заважила Вікторія Кнута Гамсуна.

Від повісти *Під тихий вечір*, що малювала вправді сучасне життя, але постійно нав'язувала своєю ідеєю і самою акцією до минулого, що немов виростала з історичного підложжя й була ілюстрацією одної історіософічної концепції, був лише один крок до історичної повісти.

Цей крок стає тим більше зрозумілий на тлі давніших уже заінтересувань Лепкого минулим. Від минулого з дитячих літ мрії могли легко переноситися в дальше минуле. Побут у Кракові навівав так само історичні ремінісценції, що зразу оберталися здебільшого лише кругом героїчного *Слова о полку Ігоревім*. Скріпив ці думки й настрої в Лепкого його щирий друг, В. Липинський, талановитий історик і звеличник героїчного минулого України, своїми розмовами і творами. Його книжка про Кричевського викликає не лише вірш *На маргінесі книжки про Кричевського*, але і цілий майже цикл *На маргінесах*. З того часу походить теж захоплення Мазепою і Мотрею, що вже в 1914 р. довело до написання віршованої драми *Мотря*, яка одначе підчас війни згоріла. Належить тут додати глибоке, ще з дитинства винесене захоплення Шевченком, що зі свого боку не могло остати без впливу на відношення Лепкого до козацтва.

Такі були зацікавлення минулим і чуттєве наставлення до

минулого в Лепкого до війни. Коли прийшла війна, він став писати про неї. Але війна вимагала реалістичного підходу, що був чужий і не давав вдовілля. Жах війни склонював ще більше до того, щоб звернути свій зір в інші часи. Так, чи інакше війна була великим потрясенням, що вплинуло в деякій мірі навіть на зміну творчої особовості. — Свій вплив мусів мати теж старший вік, зріліший погляд на світ і людей. У висліді Лепкий рішуче звернувся до історичної повісті.

Історичні повісті Лепкого творять два циклі. Один навязує до давного захоплення *Словом о полку Ігоревім*, другий до давнішої драми *Мотря*. До першого належить повість *Вадим*, оповідання *Каяла*, до другого передовсім велика тетралогія *Мазепа* (I. Мотря, II. Не вбивай, III. Батурин, IV. Полтава)¹, далі повісті *Сотниківна* і *Кругіж*, оповідання *Орли*.

Лепкий-лірик мусів докладати чимало зусиль, щоб підтягнутися під вимоги епіки. Навіть в історичних повістях тут і там проривається його нахил до ліризму.

Все ж велика тетралогія (спершу задумана як трилогія) захоплює своїм розмахом, шириною розгорнутого полотна, ретельним відношенням до історичного матеріалу, а наді все теплом, із яким виведені головні постаті, Мазепа і Мотря. Коли в повісті тут і там не проведена рівномірно психологічна мотивація, розтягнута описова частина, чи може не скрізь доглянута строга історичність деталей побуту, це легко можна виправдати величиною проробленої праці і ліричними нахилами автора. Все ж навіть найсуворіший критик не може відмовити *Мазепі* літературної стійкості, а ще більше великої виховної вартості.

Те саме можна сказати і про всі інші більші чи менші (*Каяла*, *Орли*) історичні писання. Між ними всіми найкраща — на нашу думку — остання велика річ, що появилася за життя поета — *Кругіж* (1941).

Ця історична повість, чи, як автор називає, історичні малюнки з часів гетьмана Виговського, присвячена часам Руїни, подібно як і давніша *Сотниківна*. З листків повісті віє справжнім, нефальшованим, глибоко й трагічно відчутим подихом цієї доби. Ця повість може найкраще з усіх історичних писань Лепкого відповідає першій і основній вимозі, що її ставиться то того роду творів: не переказує історичних фактів, але віддає духа доби.

Дія повісті проходить, так сказати б, здалека від великих шляхів історії. Але і на цих бічних, дрібних стежках малі, звичайні люди переживають історичні катаклізми, переживають серцем, порвані історичною хуртовиною. У часах руїни можлива ще інша концепція, що її автор прекрасно використав у своїх малюнках: історична постать, стручена зі свого п'єдесталу, паде між

¹ Дальші частини: *Орлик* — остала в рукописі і *Войнаровський* — не написана.

оцих дрібних людей, щоб жити їхнім життям, життям простої, безпомічної людини, що позбавлена сили, замість кермувати подіями, сама дається їм кермувати. Такою постатю в повісті є полковникова Нечаїха, донька гетьмана Богдана Хмельницького. Картини ці були б надто трагічні, якби не було для них якоїсь — мистецької — противаги. В повісті вона є: це герой Валентий Босий-Босаковський.

Тип Босаковського новий в українській поезії. Лепкий безсумніву впровадив його туди також під впливом Липинського. За часів Хмельницького пристали до українства тисячі на-пів-спольщеної шляхти. Половина полковників великого гетьмана з Морозенком і Кричевським на чолі, багато козацької старшини й рядовиків — це шляхтичі. Були між ними різні люди, навіть такі, що втікали перед карами, або йшли за наживою, але були й ідеалісти, що кидали майно й становище, щоб боротися серед непевного за національну справу.

Таким ідеалістом є герой повісті, Босаковський, хоч він маєтків і не кидав, бо був зроду бідний. Протиставить його Лепкий козацькій черні, що підносить голову проти Гетьмана. Є це постать розміряна на велику міру, український Дон Кіхот, але не вирваний із свого середовища і кинутий в інше, а виведений у своєму, питомому собі середовищі. Він прокидається „смішним”, бо в таких часах, можна бути або сильнішим за інших, або „смішним”. Це вже доля мабуть усякого чистого ідеалізму, який у ударі з реалістичним життям може видатися „смішним”. Вірно відданий дух доби і ця монументальна постать на тлі черні — це найбільші цінності повісті.

Зате композиція повісті проста. Акція розвивається разом із подорожжю героїв — до мети. Автор лише немов обірвав закінчення. Бо вмираючий Фалдовський заповів трагічне закінчення:

Нечаєву... я... казав... пірвати... На Катерину теж... наставлені сітки... Юрась... невдаха... Все Хмелеве кодро мусить пропасти, мусить!... Чув?...

Автор закінчив чим іншим, бадьорішим: біля Босаковського зібрався вже чималий гурт козаків, що хочуть служити Гетьманові. Вони їдуть до нього, вони везуть Нечаєву. Дорога перед ними стелиться вже вільна... Так бодай здається читачеві. Це бадьоре закінчення, хоч супротивне основній мистецькій концепції повісті¹, дозволяє легше сприйняти цю повість із часів руїни, хоча це тільки що початки руїни.

Повість друкувалася зразу в підвалі „Краківських Вістей”.

¹ Як розказував мені пок. Автор, закінчення мало бути інше: Нечаєва по дорозі стрічає домовину з тілом чоловіка... Таке закінчення одиноко умотивоване розвитком подій, але Автор сам налякався його — не хотів давати повісті з таким закінченням читачам у без того важкі воєнні часи.

чим можна пояснити кілька дрібних недоглядів, як, наприклад, подвійний опис першого бою і першої рани одної з побічних постатей, Максима, що могло мати місце лише раз. Так саме можна б вимагати деякого поглиблення психологічного обґрунтування переродження Фтодонта на порядного чоловіка. Але ці й деякі інші дрібні деталі не зменшують ніяк великої ваги й вартості цілої повісти, що займає — на мою думку — перше місце між історичними повістями Лепкого і видне місце серед українських історичних романів узагалі.

Поза минулим, яким так широко захоплювався Лепкий, дійшли до вияву в його творах повоєнної доби ще дві „пасії” поета: замилювання до пластичного мистецтва, власне малярства, і замилювання до музики. Проблеми звязані з пластичним мистецтвом знайшли свій вияв у повісті *Веселка над пустарем* (1929), музична проблематика в повісті *Зірка* (1929). Захоплення малярством і музикою виявилось крім того і в деяких інших творах та в багатьох поетичних образах.

Походження Лепкого, його глибоке знання священичого побуту, а далі ціла низка оповідань зі священичою тематикою, вказували, що він самотній покликаний дати широку повість-епопею з життя цієї „вимираючої” верстви українського народу. Пишу „вимираючої”, бо нове покоління священиків уже зовсім неподібне до давнього, живе іншим життям, та й роля тепер його інша, як колись була.

Спробою такої повісти мала бути *Веселка над пустарем*, але це радше повістевий нарис, а не широко розгорнуте епічне полотно. Не дивлячись на численні намови¹, такої повісти Лепкий не написав. Але в останні літа писав він свої широко задумані спомини, в яких змалював по-мистецьки давній священичий побут. Написані й надруковані три частини цих споминів, що об’єднані одним заголовком: *Казка мого життя*, а саме: *Крегулець* (1936), *До Зарваниці* (1938) і *Бережани* (1941). Представляють вони роки дитинства й молодости, менш-більш до закінчення гімназії, хоч подекуди і переступають цю часову межу.

Поодинокі розділи цих споминів — це пластичні, барвні, повні життя, надихані ширим чуттям картини, що можуть правити за повість-хроніку, чи за судильний збір оповідних нарисів — така велика їх мистецька вартість. Виведені не лише в плані споминів, але й у чисто літературному, мають вони велике значення і то не лише мистецьке: це історичний документ великої ваги, повен правди і — краси.

Про свої твори, про свою роботу так висловився за Шевченком сам поет:

Я знаю одне: хотів працювати, хотів сказати, що

¹ Написати таку повість намовляло Автора багато людей, м. ін. В. Сімович (пор. „Наші Дні”, ч. 9, ст. 7) і автор цих рядків, на жаль, безуспішно.

*доброго носив у голові й серці, не хотів, ніяк не хотів
гнилою колодою валятися по світі¹.*

Рівно пів століття, бо від 1891 до 1941 р. творив Лепкий, як сам казав — знову частинно за улюбленим Шевченком — *для себе, для людей, для справи*. Творив і для біжучих потреб, творив і під аспектом вічності мистецтва — *мистецтва для життя*, як залюбки повторяв за своїм першим критиком Л. Турбацьким². Його твори, написані на вимогу дня, зробили свою велику роботу — вони дали Лепкому заслужено наймення великого громадянина. Інші твори перейдуть до літературної скарбниці. Довголітня проба часу вказує, які це є, і будуть, твори: низка лірик, зокрема співів про осінь, кілька психологічних нарисів, модерна сентиментальна повість, історичний роман і спомини. Як на одного чоловіка, що в добавок був письменником лише „в вільні хвилини”, як на наші обставини — це над міру багато. Лепкий виконав більше, як можна було.

Все те дає право говорити не лише про велику творчу роботу Богдана Лепкого, але і про великість його самого як поета.

¹ „Писання” I, 379.

² Про передмову Турбацького до збірки *З села* (1897—1898) писав згодом Лепкий: „Він назвав мої писання не »штукою (ars) для штуки, а штукою для життя«. Ця характеристика подобалася мені і я не знаю, чому дехто з пізніших моїх критиків уважав мене прихильником якогось абстрактного мистецтва. Одно з непорозумінь, яких чимало в світі”. (Писання, I, 375).

БОГДАН ЛЕПКИЙ ЯК МАЛЯР

Кожна індивідуальність у мистецтві не обмежується тільки до одної ділянки, справжній талант шукає різних способів вислову, різних доріг, щоби зреалізувати свої задуми, якими переповнений його творчий ум.

Доля була щедра для Богдана Лепкого. Він, що належить до найкращих наших поетів, був загально відомий як історик літератури, даліше інтересувався багатьма ділянками науки, що при його феноменальній пам'яті приходило йому незвичайно легко. Все ж таки найбільше любив поезію, малярство й музику.

Богдан Лепкий був спосібним малярем, малярства не закидав до останніх літ свого працьовитого життя. Вже як малого хлопчину манило його мистецтво. Перший раз стрівся він із справжнім малярем ще в Крегульці. Є в збірці оповідань поета (спомини з дитячих літ: „Казка мого життя”) одне прекрасне оповідання про маляря німця Швугера, який у зимовий вечір, саме напередодні св. Миколая, вступив до дому його батька в Крегульці. Малий Богдан сподівався якраз приходу святого з дарунками і коли побачив сивого дідуся з клуночком, не мав ніяких сумнівів, хто загостив у їх хату. Вправді батько хлопчини говорив до старенького по-німецьки, але Богдан догадувався, що це тільки навмисне, щоби дитина не пізнала його відразу. Після вечері хлопець не міг заснути. Коли із нетерплячки відхилив двері до другої кімнати, побачив дивну картину: старий сидів перед портретом, що малював його перед багатьма літами і — плакав. Плакав, бо чув, що сьогодні, на старости літ не зуміє більше так малювати, як колись малював. Зір був зіпсований, руки тряслися... Малий Богдан не розумів ще цієї трагедії й подумав собі, що це не є напевно св. Миколай, бо правдивий святий не мав би чого плакати!...

Минуло від тої пори кілька літ. Родичі майбутнього поета переселилися в Бережанщину. Богдан наслухався багато оповідань про Краснопушу, про тамошню церкву й її прегарний іконостас (один із найкращих на наших західних землях). З Поручина до Краснопуші шмат дороги, особливо для малого школяря, — 7 кілометрів! Все ж таки він не зражувався тим і ходив звичайно ранком до Краснопуші, щоби бодай заглянути крізь дірку від ключа, коли церква після ранної відправи була вже замкнена.

й налюбуватися видом її пишного іконостаса. Згодом оця церква — наслідком нещасливого припадку — згоріла, одинокою її пам'яткою залишилися світлини цього іконостасу в збірці поета.

Замилування до мистецтва одідичив Богдан по своєму батькові, о. Сильвестрові Лепкому. Батько писав вірші, любив пристрасно театр і живо інтересувався малярством. Нераз нарікав, чому ми досі не спромоглися на якогось історичного маляря, співця нашого багатого минулого. Ця любов до мистецтва лежала вже в крові родини Лепких, один із їх предків — Яків Лепкий — виступав як знавець золотарського мистецтва у процесі за королівську корону Степана Баторія.

Домашнім учителем Богдана Лепкого підчас гімназійних літ був Юліян Панькевич, пізніший наш відомий маляр. Під його проводом зачав молодий хлопець учитися рисунку. В тому часі намалював Богдан дуже вдатно портрет своєї бабки й виконав низку рисунків українських поетів, головню Шевченка.

Після скінчення гімназії виїхав Богдан Лепкий до Відня і там почав свої студії в Академії мистецтв. Були це часи, коли студенти першого року мусіли вчитися перш усього „штріхфірунгу“, чогось у роді рисункової каліграфії, коли ж урешті опанували цю техніку, могли щойно тоді рисувати й малювати дещо сміливіше. Цей вузький напрям самозрозуміло не відповідав Богданові, що рвався до лету, що хотів широко трактувати свої праці, а не стіснятися в дрібничковій техніці. Зате наражувався на закид професора, що мистецтво — „де дистингована дама, що не можна легковажити його“. Це так знеохотило нашого поета, що покинув після трьох місяців студій Академію й записався на філософічний виділ університету. Все ж таки не покидав думки про малярство, сподівався почати дальшу працю на тому полі під іншим, кращим проводом, а тимчасом заприятелював у Відні з Миколою Івасюком і під його кермою малював далі. Виїздив навіть з Івасюком на літні ферії до Жукова, де зробили собі в stodолі малярську робітню, там позували їм цілі групи селян. Лепкий хотів виконати низку історичних картин, зачав від композиції *Коронація Данила*, а відтак робив рисунки до дальших праць *Козацькі бої* і сцени з полювань.

Але його життєвий шлях стелився інакше. Не кистю, а словом прийшлося йому служити красі й рідній землі. Він продовжував далі свої студії мовознавства й історії літератури, аж поки не опинився в Кракові. Тут малював залюбки. Тодішній Краків відзначався мистецькою атмосферою, під ту пору були професорами Академії Мальчевський, Виспянський, Вичулковський і Станиславський. Виспянський студіював українську народню ношу до свого *Болеслава Смілого*, знав добре, де шукати властивих джерел, Вичулковський перебував 10 літ на Україні, одушевлявся українськими краєвидами й нашою піснею. Станиславський за кожним поворотом з України запрошував Богдана

Лепкого до своєї робітні, там показував йому всі найновіші свої картини й слухав, що наш поет буде про них говорити, — він же найкраще розумів і відчував чар українських пейзажиків цього майстра. В тих довгих роках пересувалися не лише через робітні краківської Академії мистецтв цілі десятки студентів-українців, усі вони переходили одночасно через дім пп. Лепких, де вони находили повне зрозуміння для себе, гостинність, і зживалися з нашим поетом, як із щирим приятелем. Найкращі дружні зв'язки лучили Богдана Лепкого з Куриласом, Северином, Мавбергом, Гаврилком і Бойчуком. Северин і Бойчук навіть мешкали через довгий час у Лепких. Неодина студент-українець дістався до Академії завдяки зв'язкам Б. Лепкого з професорами Станиславським і Вичулковським. Також неодному він поміг виїхати за кордон на дальші студії.

Перебуваючи в Німеччині підчас першої світової війни, Лепкий провадив війняткову оживлену мистецьку діяльність. Працював для „Галицької Накладні” не лише пером, але також кистю, рисував обгортки до книжок (до своєї трилогії, до повістей Івана Левицького), далше до віденських календарів, виконував ілюстрації до історії України Миколи Аркаса, а врешті портрети письменників. Ці рисунки масово розходилися. Не хотів тільки підписуватися під ними, за скромний був на те. В таборі для полонених у Вецлярі провадив навіть малярську школу, його учеником був відомий наш мистець І. Бабій. Частим гостем у його домі в Берліні був Юрій Лукомський, маляр і історик українського мистецтва.

В Берліні оглянув наш поет дуже докладно всі музеї й галерії. Одушевлявся різьбою Нефрети в єгипетському музеї, портретом брата Рембрандта в золотому шоломі, а на вид образів Джов. Сегантіні — не міг здержатися від сліз. Двічі переживав наш поет такі зворушення в столиці Німеччини: коли слухав хору Кошиця й саме коли подивляв величаві твори майстра Альп — Сегантіні'ого.

Після повороту до краю в 1926 р. на становище професора української літератури краківського університету, місцева українська громада, а відтак щораз більше число студентів-українців, мали знову гідного репрезентанта. Зокрема пластики мали когось, хто розумів їх добре, перед ким вони могли виявити свої сумніви й тішитися своїми успіхами.

Надійшов 1932 р., 60-ліття уродин Богдана Лепкого. Від кружка краківських малярів вийшла ініціатива влаштування ювілейного свята, мистці теж почали його. Устроїли в залі краківської „Просвіти” малярську виставу, що була теж переглядом мистецьких досягнень ювілята. Були тут його: *Мадонна*, портрети, краєвиди й численні рисунки. Після привіту представника кружка пластиків. Лепкий відповів промовою, в якій з'ясував,

чим було для нього мистецтво в цілому його житті. „Коли б я не був письменником, тоді хотів би бути лише малярем” — сказав.

Богдан Лепкий виступав не раз як знавець мистецтва.

Лепкий був першим рецензентом Олекси Новаківського, він властиво відкрив нашому громадянству цього великого маляря. Було це в 1911 р. До цієї пори Новаківський виступав лише принагідно на виставах у Львові. Щойно тоді, коли він устроїв свою збірну виставу в краківській палаті мистецтва, а Лепкий написав прихильну рецензію і помістив кілька репродукцій його праць у львівській „Неділі”, успіх нашого артиста серед своїх був запевнений.

Коли Петро Холодний виконував свої вітражі до церкви в Мразниці біля Борислава, звернувся до проф. Лепкого, щоби перебрав на себе нагляд над технічним виконанням тієї роботи в краківському вітражному заведенні. Холодний приїздив до Кракова звичайно тільки перед цілковитим викінченням поодиноких вітражів, за підготовчою роботою слідував проф. Лепкий. Рідко коли приходилося Холодному робити якісь поважніші зміни в дотеперішній праці, наш поет вив’язувався звичайно якнайкраще зі свого завдання.

Лепкий жив у приятних взаєминах із Петром Холодним. Ці дві поетичні вдачі взаємно доповнювалися: оба лірики, оба романтики. Богдан Лепкий тим сильніше відчув смерть Холодного, бо розумів, що це була для нас занадто велика втрата, щоби хтось міг вскорі його заступити. Покійному Холодному присвятив він окремих реферат у краківській „Просвіті”. Цілу творчість Холодного на полі церковного малярства схарактеризував як синтезу розвитку іконографічних форм і концепцій у византиці. Все, що найкращого дало досі византийське малярство, викристалізувалося в його композиціях до прегарних форм, до повного вицвіту. Тимто і найвідповіднішим приміщенням для всіх образів Холодного була би спеціально побудована й устроєна каплиця, щось у роді каплиці для картин німецького артиста Ганса Томи в Карлсруге.

Окремо слід згадати за розмови поета про мистецтво взагалі, а особливо про малярство. Богдан Лепкий розумівся на мистецтві так знаменито, як рідко хто в нас з-поза малярських кругів. З європейських майстрів кисти цінив найвище неокласиків і романтиків, любив дуже Бекліна й Каспара Фрідріха, подивлявся бравурний рисунок Ад. Менцля, а на спомин про К. Шпіцвега завжди погідно усміхався. З українських мистців цінив найвище П. Холодного, хоча не менше одушевлявся картинами Труша й веселковими краєвидами Новаківського. Натомість до крайних модерністів відносився з легковаженням. Шлях розвитку кожного мистця розумів як величезну працю над собою, зате експериментування для використання наївності сновів уважав за звичайну забріханість. Мистецтво повинно убагороднювати, а ніколи денер-

увати й знеохочувати глядача, бо тоді воно перестає бути мистецтвом.

Мистецький світогляд Лепкого відзеркалюється частинно в його повісті „Веселка над пустарем”.

В „Ілюстрованих Вістях”, а відтак у німецькому часописі „Das Generalgouvernement“ (в 1940 р.) помістив ширшу статтю про українські малювання Кракова, Люблина й Сандомира. Ця стаття, ілюстрована гарними світлинами, причинилася чимало до популяризації пам’яток нашої культури XV. ст. Крім того видав брошуру: „Шевченко про мистецтво”.

Богдан Лепкий зібрав підчас свого побуту в Кракові цілу галерію картин і різьб визначних українських мистців. Його власністю був відомий портрет Мазепа, кисти Осипа Куриласа, низка портретів і пейзажів Івана Северина, дальше родинні портрети Лепких роботи Михайла Бойчука, краєвиди Труша, Холодного й Новаківського, а врешті різьби М. Гаврилка, Григорія Крука й Нестора Кисілевського. Таким робом його дім зберіг у Кракові прегарні образи наших майстрів і ті речі остають дальше тут одними з найцінніших пам’яток української культури.

Був Богдан Лепкий і в поезії малярем. В його поемах багато барв і музики. Доказом цього хоч би й такий вірш:

*Вечоріє. За горами гасне,
як небесна ватра, сонце ясне.
Від лісів холодний вітер віє,
шуварі гне і квітки леліє.
Над селом, між горами, в долині,
висять мряки легкі, сіро-сині.
З коминів до неба дим снується —
образ меркне, дійсність наче сниться.*

Або:

*З кадилиць срібних дим снується
і гине в облаках склепінь.
В монастирі вечірний спів кінчиться,
гасять свічки, ідуть. Якась черниця
під образом клячить, мов тінь.*

(Над рікою)

Так писати міг лише поет-маляр.

Кілька творів Лепкого повстало під впливом образів Куриласа, Бекліна й ін.

Лепкий любив також пристрасно музику. Одушевлявся Вагнером і Бетовеном, з українських композиторів найближчими йому були Денис Січинський, Лисенко й Остап Нижанківський. Січинського цінив дуже високо, жалував лише, що цей великий талант змарнувався. Лепкий списував залюбки наші старинні арії і хотів їх видати, як музичні ілюстрації до творів української народної словесности. Ці записки повинні бути в рукописах нашого поета. Завжди зворушували його *Окрушки* Федьковича-Нижанківського.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ Б. ЛЕПКОГО

Природа-мати наділила незабутнього Богдана Лепкого дуже щедро. Він, як Шевченко, маляр і поет. І цей подвійний талант підніс його понад звичайний рівень наших співців. Але умови його особисті й обставини нашої національної дійсності за його життя вимагали від непересічної людини і непересічної праці. Скрізь облогом лежала наша народна нива і, щоб не пусткувала жодна ділянка, мусіли наші, ще нечисленні діячі, прикладати своїх рук на найрізніших постах. Щоб мати змогу жити й прогудувати рідню, мусів часто-густо не один наш чоловік братися не за ту роботу, яка відповідала його прагненням, його природному покликанню, але яка в його обставинах улаштовувала сяк-так його матеріально. От і йшли наші письменники, як Шашкевич, Бордуляк, Кміт та інші, у священники, або хапалися якогось іншого фаху: Самійленко був і земським урядовцем і нотарем і газетярем, Коцюбинський працював то на філоксері, то в статистиці; інші, як от Грінченко та й покійний Лепкий, ставали вчителями, і т. д. А своєю справжньою діяльністю, до якої належала їх душа, могли займатися вони тільки в вільні хвилини, у тому часі, коли властиво мусіли б відпочивати від своєї тяжкої праці. Але ж окрім обов'язків служби кожний із наших діячів мав ще якісь громадські обов'язки.

Не рожами устелений був і життєвий шлях Богдана Лепкого. Ніжний, чутливий і незвичайно тонкий поет-лірик мусів він бути педагогом і не тільки вчити в школі, але й поза школою: вчив то в гімназії, то в університеті, то в бараках полонених, або викладав та поучав із громадської проповідальниці — друкованим словом.

Крім прегарних лірик і новель чи повістей, мусів він писати для громади принагідні вірші на різні патріотичні теми, складати повчальні оповідання, ладити читанки, антології, популярні брошури й підручники. І все це він потрапив робити легко, приступно й гарно, бо був людиною високо-талановитою, широко-освіченою, а zarazом незвичайно сумлінною щодо прийнятого на себе, чи накиненого йому обов'язку. На щастя і службові і громадські обов'язки та повинності Лепкого все були зв'язані тісно з рідною літературою, яку він незвичайно любив і дуже добре знав. І хоч вони і відбирали у поета дорогий для нього час його

власної творчості, проте бодай не відривали його від рідного письменства.

Лепкий редагує цілу низку творів українських письменників, пише до них передмови, примітки, коментарі (напр. до збірних або окремих творів Котляревського, Гребінки, Шевченка, Куліша, Щоголева, Руданського, Марка Вовчка, Володимира Барвінського, Карпенка-Карого, Глібова і своїх молодших сучасників — Коковського і Гаврилка), складає гарні з полетом писані популярні брошури про українську літературу взагалі (напр. „Чим жива українська література”, що витримала два видання), або про окремих її представників: про Шашкевича, кілька різних брошур про Шевченка: „Про життя Шевченка”, „Про Шевченків Кобзар”, „Шевченко про мистецтво”, редагує низку „Кобзарів”. А скільки розсипано його статей і нарисів по різних українських, польських, чеських та німецьких часописах — про Стефаника, Кобилянську, і інших українських письменників. Особливо любив Лепкий стару нашу лицарську поему „Слово о полку Ігоря”, яку перекладав і по українськи і по польськи, та вогненне слово Шевченка. Про них говорив і писав він із незвичайною любов'ю. Особливо вдався йому польський переклад „Слова о полку Ігоревім”, про який з великою похвалою озвався такий знавець, як Іван Франко. Ось що писав Франко про цей переклад: В нього „автор вложив, можна сказати, всю силу своєї поетичної індивідуальності і він наслідком того вийшов без порівняння живіший, барвніший і кращий від усіх відомих мені досі перекладів”.

А Шевченком Лепкий займався віддавна. Йому, між іншим, належить розвідка про Шевченкову „Наймичку” видана ще в 1907 р.

Идучи назустріч потребам громади, Лепкий береться й до більших популярно-наукових праць. По українськи видає він „Начерк історії української літератури”, що вийшов двома томиками (т. I — 1909 р., т. II — 1912 р.). На жаль, цей нарис доведений тільки до кінця XV віку. Приготована до друку дальша частина загинула підчас воєнної заверухи 1914 р. „Начерк” був призначений для широкої публіки і, треба сказати, цілком відповідав поставленим автором цілям: дати коротенький, але прозорий, не перелатований зайвими подробицями, перегляд головного надбання нашого давнього письменства. Та не забуваймо, що крім цих, властивих Лепкому, добрих прикмет — легкості і доступності та цікавості викладу — його праця була в нас, можна сказати, першою в тім роді, якщо поминути перестарілу навіть для свого часу першу частину „Історії літератури” Ом. Огоновського. Були, правда, огляди Франка й Ол. Барвінського в його підручниках, але надто вже побіжні. Вже після Лепкого появився „Нарис” Франка, а за ним „Історія українського письменства” Єфремова. Та тільки Франкову книжку можемо рівняти щодо задуму і завдань із „Начерком” Лепкого, проте вона аж ніяк не годна

заступити працю останнього: огляд старої української літератури у Франка надто короткий, а для новішого часу маємо властиво бібліографічний показник, а не прагматичний виклад. Тяжка недуга перешкодила Великому Каменяреві дати таку річ, якої від нього могли ми всі сподіватися. — Перший томик „Начерку” вийшов другим накладом, без ніяких змін, у 1923 р. В останнім часі, незадовго перед смертю, зладив Богдан Лепкий ще один короткий популярний ілюстрований огляд української літератури під наголовком „Наше письменство”, що вийшов у 1941 р. в Кракові.

Значно раніше, бо 1928 р., зладив Богдан Лепкий суцільний огляд української літератури для польського громадянства, що вийшов 1930 року під наг.: „Ukraina. Zarys literatury. Podręcznik informacyjny”. Але й тут Лепкий широко розписався якраз про стару літературу, а новому періодові присвятив значно надто мало місця — всього четвертину своєї досить просторої книжки (256 ст. друку), хоч саме нова література була б значно цікавіша для чужинців (та й для своїх читачів) і давала далеко вдячніші теми для самого автора. Другий, короткий нарис, з ілюстраціями, під наг. „Literatura ukraińska”, появився в IV-му томі видавництва книгарні Тшаски, Еверта і Міхальського, „Wielka literatura powszechna” (Краків 1933 р.).

Крім того треба відмітити, що чималу вартість має також ціла низка видань творів українських класиків за редакцією Покійного. Для берлінського видавництва „Українське Слово” він зредагував збірки творів Котляревського, Куліша, Стороженка, а для „Української Накладні” Я. Оренштайна повне видання творів Шевченка в 5 томах і Марка Вовчка в 3 томах. Особливо ці два останні видання мають значну наукову і громадянську вартість. Хоч Лепкий і не був фаховим ученим дослідником, проте у цих виданнях він виявив багато ерудиції та редакторського знання. Своєї ваги вони не стратили й досі, не зважаючи на те, що після них появилися нові видання (Шевченкові поезії за редакцією Новицького і Єфремова, листування і щоденник за редакцією Єфремова, П’ятитомник у виданні Київської Академії 1939 р., Марка Вовчка у виданні Дорошкевича). Передовсім видання Шевченка й Марка Вовчка за редакцією Лепкого були справді першими повними збірниками творів цих письменників. Видання ці приносили чимало нового або забутого, розкиданого по малодоступних часописах, матеріалу і щодо творів і щодо життя та літературної діяльності великого Кобзаря й його знаменитої літературної „доні”. Треба просто подивляти редактора, з якою він пильністю віднісся до своєї праці, роблячи її в тяжких і недогідних умовах емігрантського життя, не маючи під рукою потрібних книгозборів. Але великий піетизм Лепкого до улюблених авторів переборов усі ці труднощі.

Видаючи Марка Вовчка, Лепкий виконав заповіт свого при-

ятеля В. Доманицького, мрією якого було дати монографію про несправедливо забуту письменницю. Свої видання попередив Лепкий широкими, докладно опрацьованими й щирим пієтизмом надиханими життєписами обох славних авторів. Це великі монографії, які можна сміло поставити поруч подібних студій інших наших учених дослідників.

Лепкому довелося докінчити ще одну працю свого приятеля — редакцію 3-го видання „Історії України” М. Аркаса.

Наприкінці годиться згадати ще про одну дуже цікаву розвідку Покійного — „До питання про переклад ліричних поезій”, що вийшла 1933 р. Тільки такий тонкий і вдумливий поет, як Лепкий, міг спромогтися дати у розмірно невеличкому нарисі стільки влучних спостережень і завваг щодо мистецтва перекладу.

Тож нічого дивуватися що найвищий західно-український науковий ареопаг—Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові — у признанні заслуг Лепкого для рідної науки вибрав його своїм дійсним членом. Це була справжня оцінка його діяльності, яку повитав кожний, що знає і цінить наукову працю.

БОГДАН ЛЕПКИЙ ЯК ГРОМАДЯНИН

Останнє десятиліття минулого 19-го віку, коли Богдан Лепкий уперве позначив своє ім'я як видатний письменник — це важна, навіть переломова хвиля в житті українського народу, особливо його західної вітки. Щойно тоді можна було з повним правом твердити про рішучу перемогу української національної ідеї серед наших народніх мас, а через те й про її перемогу супроти наших сусідів, нарешті: супроти світу. Приймаючи дату появи *Енеїди* Котляревського в 1798-му році як усталену дату початку нашого національного відродження — виходить, що для тієї еволюції від етнографізму до сутого політизму нашої національної ідеї мусіло пройти повних сто літ. Аж стільки, значить, часу упило, заки наш затурканий і ворогами нелюдсько переслідуваний народ піднявся з упадку на весь ріст і вступив на шлях до волі й незалежності, з якого, з тої пори, вже жадна сила не змогла його зіштовхнути. Це видно найкраще з таких дальших дат наших визвольних змагань: у 1905-му році вибухає в Росії перша революція, яка викликає просто фантастичний зрив української течії на області Придніпрянщини, цього самого року відбуваються в б. Австрії перші вибори до віденського парламента на підставі вселюдного права голосування, які нашим народнім масам придають характер поважного політичного чинника в б. габсбурській монархії, в 1914-му році зачинається перша світова війна, яка перед її закінченням, по вибуху другої російської революції в 1917 році, доводить до повстання самостійної української держави з початку на землях східної, а згодом, по упадку Австрії, на землях західної України, далі до збройної боротьби українського народу в рр. 1918—1920 за охорону тієї незалежності, ще далі до боротьби за зміст „української” державности під більшовиками, за наші національні права в б. Польщі і т. д. — аж до вибуху другої світової війни в 1939 році. Ці дати ясно вказують на те, що в першій половині теперішнього 20-го століття боротьба йшла вже не за право до нашої національної окремішности, якої, фактично, нам уже не заперечували навіть найбільш запеклі наші вороги, але за здійснення найвищого ідеалу української нації. І цей власне момент знаменує як панівний оцю епоху нашої історії.

Живемо так швидко і так інтензивно, що в ході проминаючих подій, здебільшого, навіть не добачуємо або якслід не доцінюємо

тієї грандіозної еволюції в нашому збірному житті. Що гірше — здається нам, що вона прийшла, так би мовити, сама від себе, а забуваємо, що прийшла вона тільки у висліді напrawdę надлюдських жертв, крові, терпінь, праці й змагань — і нашого загалу і нашої провідної верстви.

Дійсність і умови ніколи не були ласкаві для нас. Вони все були для нас суворі й усе, що ми собі вибороли, все, чим ми були й є, ми завдячуємо тільки нам самим. Усе ми мусіли добувати неймовірно важкими жертвами та неймовірно важкою і впертою працею. Ніщо не приходило нам даром.

Тому, коли хочемо оцінювати вартість і заслуги Богдана Лепкого як письменника, вченого й громадянина, маємо тільки це одно мірило, а саме: чим і як прислужився він для нашої національної справи — своїми літературними творами, своєю працею як учений і своєю діяльністю як громадянин?

Відповідь на ці питання ясна: Богдан Лепкий — це один із найвизначніших наших письменників, учених і громадських діячів першої половини 20-го століття, це людина, яка усе своє життя віддала беззастережній службі нашої національної ідеї, яка тому має для неї безсмертні заслуги, які вже перейшли до нашої історії і з її скрижалів ніколи вимазані не будуть. Власне творчій праці й заслугам таких наших передовиків як Богдан Лепкий і йому подібних завдячуємо теперішній стан нашого національного розвитку, отже форму і зміст сучасного українства. Легко таке сказати. Але якже трудно усвідомити собі, скільки жертвенного труду, непосильної праці й творчого зусилля вона вимагала! Жорстокі загальні умови нашого життя жорстко обходилися з кожним діячем і творцем покрою і типу Богдана Лепкого. Вони висмоктували з нього, без пересади кажучи, кожную каплю життєвої снаги, оставляючи його на життєвому шляху як до решти запрацьованого каменяра, що в слушний, але передвчасний момент, може хіба відійти... Так і казав про себе Лепкий, так писав. І це було більш ніж правда...

Громадський елемент у житті й творчості Богдана Лепкого! Власне він. Тут саме найтайніший ключ до розв'язки тайни його індивідуальності. Богдан Лепкий був видатний поет, новеліст, повістяр, перекладач, вчений і історик нашої літератури, коментатор її класиків, був маляр, знавець нашого мистецтва, нашої старовини і т. д. Але цілком певно — він у першій лінії і в найбільшій мірі був громадянином. Отже українським громадянином, що від початків своєї творчої праці до останнього свого віддиху слухав тільки одного наказу: служби своєму народові! Хто цього не розуміє — ніколи не зрозуміє, ані правильно не оцінить Богдана Лепкого ані як письменника, ані як ученого — хоч тематика його безчисленних писань говорить про це аж надто проречисто. Включно до рішення Богдана Лепкого взятися за писання історичних повістей, щоби таким чином нашому загалові

поставити перед очі картини нашого минулого і навчити його це минуле любити, ним дорожити. І наш загальний гаряче на ці почини відгукнувся. Книжки історичного змісту стали в нас найбільш почитною лектурою. Фактом є, що нерідко можна було стрінути сільських хлопців і дівчат на вигоні за товаром при лектурі *Мотрі. Батурина, Полтави, Вадима чи Сотниківни...*

Не трудно здогадатися: звідки плили ці таємні сили, якими кормився дух Лепкого? Звідти, звідки плыве кожне цілюще джерело, або звідки черпають життєві соки коріння дерева. Зі землі, з її лона, з нутра української землі, з її плодючої почви, з української природи, її сонця, зі свого старого роду, зі свого середовища і, вкінці, з нашої бувальщини. Всі ці чинники постійно діяли на психіку Богдана Лепкого, вони її кормили, ними він жив — все одно: в батьківщині, чи на чужині, завсіди й усюди. Особливо завдячував він безмірно багато своєму середовищу старого священичого роду, з якого походив, цій атмосфері старого галицького попівства на селі, яка ще досі, на жаль, в нас не описана і ще жде руки свого поета. Ця атмосфера була тоді своєрідна. Вона була вщерть насичена духом високої громадянськості, праці й служби народові. Кращі одиниці з-поміж нашого священства всі без виїмку були активні громадські діячі-патріоти. Таким ідеалістом і патріотом був батько Лепкого, сам письменник: Марко Мурава, такими були кривняки по матері: Глібовицькі, такими були сусіди священики в Бережанщині й усюди в ближчій і дальшій околиці. Поезія й проза Лепкого пахне тією атмосферою, а картини хлоп'ячого віку не опускають його впродовж цілого життя, ввижаються йому в сні. Лепкий немов люнатик вічно до них повертає.

Ось чому письменницька і громадська праця Лепкого так усе попереплітани, що інколи навіть трудно одну від одної відрізнити. Коли він як учень бережанської гімназії починає вперше писати, коли малює, влаштовує Шевченківські свята, а підчас ферій їздить по читальнях із рефератами, коли по maturі їде уперве на всеслов'янську виставу до Праги, а потім на університетські студії у Львів і у Відень, де працює в студентських організаціях, коли як гімназійний учитель вертається назад у Бережани, а згодом переїздить у Краків, де, крім цього, є лектором української мови на тамошньому університеті, коли підчас першої світової війни на еміграції стає одним із головних працівників по таборах наших полонених у Фрайштадті і Вецлярі, а потім осідає в Берліні й, нарешті, коли по війні знов вертає у Краків, де стає професором української літератури, то всюди він силою одної своєї появи самотужки й неначе по тихому і самозрозумілому присуду загалу все творить вогнища високої громадської праці, творить осередок, у якому скупчується все, що живе, що натхнене фанатизмом патріотичних почувань і горінням національного ідеалу. Трудно описати цю атмосферу, яку вичаровувала ця людина

довкруги себе, цей вроджений наш поетичний бард, цей справжній аристократ духа в найкращому розумінні цього слова, тонкий і ніжний у поведінці, беззастережно культурний, високо освічений, добрий, незагумінковий і незлобивий. Але фактом є, що ця атмосфера, якої осередком у своїй хаті був він — стихійно ділала на кожного й ніхто не був всилі їй опертися. Самозрозуміло тому, що до цієї хати Богдана Лепкого немов нетлі до світла тягнулися всі. Через неї, без перебільшення мова, пройшов легіон людей кожного віку, вдачі, талану й політичної віри. Чи вони що в ній лишили? — невідомо. Але, що винесли з неї незабуті й незатерті враження на ціле життя — це певне.

Безумовно — найважливіше значення мав побут Лепкого в Кракові, де він прожив добру половину — й то найкращого — свого віку.

І хоча в цілому, без сумніву, вплив польськості на нас був мінімальний з уваги на засадничу різницю нашої селянської і польської панської культури, між якими справжньої, інтимної мови ніколи не існувало, то проте культура Кракова мала значення для нас як передаточний пункт узагалі цілої культури Заходу в її ході на Схід. Одним із таких пунктів безперечно був Лепкий, або, як його повсюдно називали, амбасадор українства в Кракові. Всі головні течії Заходу зачіпали за Краків, із ними тут Лепкий зустрічався і через нього та його гурт з-поміж наших письменників і мистців, вони далі йшли в край. І чи ми їх будемо оцінювати позитивно чи негативно — не заперечимо факту, що так власне було. Хто цю сторінку розвитку нашої культури напише, — ніколи постаті Лепкого не обійде.

Як громадський діяч Лепкий ніколи не націпав на себе якогось вузько-партійного або гурткового ярлика. Не мав для цього потреби, бо ніколи політичним діячем у стислому значінні цього слова не був. Але це зовсім не значить, що Лепкий був безобличний і чужий чи політичним течіям, що нуртували серед нас, чи навіть злобі дня. В їх сприйманню й оцінці він усе керувався найвищим критерієм: добра й могутності українського народу. Він був усе конструктивіст і органічно ненавидів кожний руйніницький прояв, де б він і як не проявлявся. Ось чому він постійно вертав до цих моментів нашої бувальщини, в яких на весь ріст виступала велич, краса й могутність українського національного генія. Він пристрасно любив, знав і розумів наші княжі часи, доби Хмельницького і Мазепи та змалював їх незрівнаним своїм пером. Це мабуть найбільша його заслуга, що ці часи стали такі живі і близькі для нас. Він любив нашого селянина не як засіб для досягнення такої чи іншої політичної мети, але як живого представника і носія нашої національної традиції, кровно й расово зв'язаного із землею, гордого господаря, мудрого й чесного, здорового й характерного консерватиста, який ніколи України не зрадить, бо сам є живою Україною. Всюди там, де творилося

діло, де йшло про працю, а не про пусте слово, де була ідея, а не інтерес, де родилося щось живе, чесне, гарне, тривке й на велику міру — Лепкий відгукався ширим і цілим серцем та вірно видержував на позиції до кінця. В безчисленних своїх творах, у своїх безчисленних статтях і розвідках, у своїх таких же безчисленних публичних виступах, як лектор і промовець, він ці свої ідеї вщиплював і вкорінював у душі нашого загалу та тому й його велика заслуга в тому, що вони набрали в нас характеру справжнього морального патосу, стали неписаним законом життя для мільйонів і мільйонів.

Чи була особиста його трагедія в тому, що він ненадійно і передчасно згас саме в моменті, коли над нашою землею струнулася нова воєнна хуртовина, якої величі, засягу і наслідків навіть сьогодні ми несили охопити? Хто може на це питання відповісти!?

І, коли в таку хвилину прийшла несподівано смерть Богдана Лепкого, то, не вважаючи на воєнну гарячку, кожному з нас стало ясно, що ми понесли важку і ненаправну втрату, бо відійшла у вічність неповторна індивідуальність, один із корифеїв нашого відродження першої половини 20-го століття. Він відійшов у вічність, коли в потоках крові нової воєнної хуртовини виковується і наша доля. Спочив на чужій землі як втомлений робітник, що до решти виконив своє завдання і за це йому від народу вдяка безмежна і пам'ять во віки.

Є В Г Е Н Ю Л І Й П Е Л Е Н С Ь К И Й Б І Б Л І О Г Р А Ф І Я

Скласти повну бібліографію писань Богдана Лепкого в сучасних умовах — неможливо. Починаючи від 1895 р. друкував він свої писання майже в усіх галицьких часописах і в багатьох чужих. Тому обмежуюся тут до спису книжкових видань разом з окремими відбитками з часописів. Крім того подаю список книжок, які Лепкий переклав, переробив, або видав із вступом, чи коментарем. Друга частина бібліографії — це список найважливіших писань про Б. Лепкого. Як здається, книжки Б. Лепкого списані повнотю, куди повніше, як у дотеперішніх бібліографіях (З. Кузелі з 1924 р. і мойі з 1933 р.), за те рецензії та статті про письменника зібрані несистематично і неповно. Зробити це в Кракові, далеко від українських бібліотек, підчас війни, було неможливо. Все ж і тут найважливіші речі мабуть принотовано, зокрема найповніший життєпис поета, пера Зенона Кузелі, доведений до 1923 року та основну студію про його творчість В. Вернивої (д-ра Василя Сімовича) з 1922 р.

Не ввійшли тут переклади писань Лепкого на чужі мови — за виїмком книжкових видань. Деякі з них відмічує Б. Лепкий у поясненнях до збірного видання творів „Писання” т. I—II. Так само не ввійшли тут музичні композиції до слів Б. Лепкого. Деякі (12) списані в З. Кузелі (ст. 253), але їх було значно більше. Найважливіші з них: *Василя Барвінського* („Як прийде вечірня година”, сольо в супроводі фортепіяна), *Михайла Гайворонського* („Колисав мою колиску”, „Чи ти прийдеш тоді до мене”, тенорове сольо, „Пиймо цю чарку”, баритонове сольо), *Філарета Колесси* („Що то за грім”, муж. квартет, Відень 1914), *Бориса Кудрика* („Бувайте здорові гори барвінкові”, сольоспів із фортепіяном, Рогатин 1923, „Дав Господь на весні”, тенор, Роатин 1923; „Дивний сум і туга”, баритон, Рогатин 1923; „Часом на проході весною”, Рогатин 1923; „Часом у вечірню годину”, Рогатин 1923), *Левка Лепкого* („Кладочка” у зб. „Сурма” Львів 1922, ст. 81); *Станислава Людкевича* („День і ніч падуть сніги”), *Дениса Сичинського*, *В. Чабанюка* („Коли б не віра”, Ляйпціг 1922), *Я. Ярославенка* („Видиш, брате мій”, Львів 1928) і ін.

Покажчик обіймає: I. Писання Б. Лепкого — хронологічний список книжкових видань белетристичних і наукових творів поета разом з перекладами на чужі мови. — II. Переспіви і переклади.

Книжки видані В. Лепким — теж хронологічний спис. —
ІІІ. Важніші писання про Богдана Лепкого — впорядковані рі-
чево (1. Біографія; 2. Творчість; 3. Бібліографія), а в межах під-
розділів — хронологічно.

В описі книжок пропущено ім'я і прізвище автора (—), за
те подано відміни і псевдоніми. Зіркою (*) відмічено позиції
неописані *de visu*, а взяті з інших джерел.

Складення покажчика (по 1923 рік) дуже влгшила бібліо-
графія З. Кузелі, яка тут використана повнотою, хоч не в одному
справлена і доповнена новими позиціями.

Почуваюсь до милого обов'язку подякувати тут за поміч при
складенні бібліографії Поважаним Панами д-рові Ростиславові
Лепкому і Костеві Кузику; окрема щира подяка належить
Шановному Панові Володимирові Дорошенкові, Директорові
бібліотеки у Львові, за ласкаву марудну провідку сумнівних по-
зицій і численні доповнення.

І. ПИСАННЯ Б. ЛЕПКОГО

1. З СЕЛА. Збірка оповідань *Богдана Лепкого*. Чернівці
1898 [1897], 8°, 83+(1) ст. Накладом редакції „Буковини”.
(З друкарні товариства „Руска Рада” під зарядом Івана Хро-
мовського).

З переднім словом Льва Турбацького. (ст. 3—4).

З міст: Думка поета [вірш]. — Мати. — Оповіданє дяка. —
Нездада пята. — Над ставом. — Гусій. — Настя. — Різдвяна
свічка

— З СЕЛА. Друге, доповнене видання. Чернівці 1909, 180×
130, 71+(1) ст. Заходом др. Льва Когута і Франца Коковського.
„Сьвітова Бібліотека”, число 4. (З друкарні тов. „Руска Рада” під
зарядом Ів. Захарка).

На обгортці вінєта пера автора.

— *З СЕЛА (Оповідання). Ужгород 1923, 225×150,
31+(1) ст. Видавництво Товариства „Просвѣта” в Ужгородѣ,
ч. 23 (Книгопечатня „Викторія” Ужгород).

21. MARYA KONOPNICKA. *Szkic literacki, skreślił Bohdan
Lepki*. [Бережани 1897] 215×144, 3—36 ст.

Відбитка з книжки: „Sprawozdanie Dyrekcyi c. k. Gimnazjum
w Brzeżanach za rok szkolny 1897”. Brzeżany, Nakładem Fun-
duszu Naukowego. ст. 3—36. На ст. 36 „W braku miejsca dalszy
ciąg niniejszej rozprawki przeznaczony do sprawozdania na rok
następujący”. Без обгортки і заг. листка.

22. MARYA KONOPNICKA. *Szkic literacki, skreślił Bohdan
Lepki*. [Бережани 1898], 220×143, 16 ст.

Відбитка з кн. „Sprawozdanie Dyrekcyi c. k. Gimnazjum w Brze-
żanach za rok szkolny 1898”. з допискою: „Początek w sprawo-
zdaniu za rok 1897”. Без обгортки.

3. — З ЖИТЯ. Збірка оповідань. У Львові 1899, 185×117,

62+(2) ст. Накладом Українсько-руської Видавничої Спілки зареєстрованої спілки з обмеженою порукою у Львові.

Зміст: *** [Вірш: „Ти знов ідеш до мене, чую...”]. — Підписався. — Для брата. — Дідусь. — Небіжчик. — Хлопка. — Скапи.

✓ 4. — ОПОВІДАННЯ. Львів 1901, 160×55, 136+(2) ст. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського.

Зміст: Цвіт щастя. — Закутник. — Стріча. — Починок.

5. — СТРИЧКИ. (Заходом К. Студинського) Львів 1901, 160×106, 103+(5) ст. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського.

Другий формат: 165×60.

Рецензія: М. Лозинський, „Діло”, Львів 1901.

6. — ЩАСЛИВА ГОДИНА. (Заходом К. Студинського.) Львів 1901, 160×113, 145+(3) ст. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського.

Зміст: Щаслива година. — Звичайна історія. — Месьт. — Глум. — Барометер. — В лісі. В Сокольським. — В коршмі.

✓ 7. — ЛИСТКИ ПАДУТЬ. (Заходом К. Студинського.) Львів 1902, 190×130, 126+(4)+портрет автора. Накладом А. Хойнацького. (З друкарні В. А. Шийковського).

Надруковано зеленою краскою. З підписом автора.

✓ 8. — НА ПОСЛУХАНЄ ДО ВІДНЯ. Написав... 183×130, 31+(1) ст. Видавництво Товариства „Просвіти” ч. 268, кн. 9. (З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського).

9. *Марченко, Ярослав: НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ. Річ сценічна. Відіграна в Бережанах 2 червня 1902 перед вечерницями в пам'ять 41 роковини смерті Тараса Шевченка. Тернопіль 1902, 16°, 7+(1) ст.

Рец. В. Г[натюк], „Літ.-наук. Вістник” 1902, кн. 8, ст. 18.

*Марченко, Ярослав: НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ. Річ сценічна. Львів 1903, 165×104, 11(+1) ст. Накладом Редакції „Гайдамаки”.

Відбитка з кн. „На коляду Руси-Україні оден сніп з гайдамацької ниви”, Львів 1903. Друкарня Уділова, ул. Ліндого ч. 8.

Марченко, Ярослав: НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ. Сценічний прольог. Видання друго. Краків 1910, 161×125, 11+(1) ст. (Грано в перве 2. VI. 1902. в Бережанах. Накладом автора. (Друкарня Олекси Ріппера в Кракові).

В. Верниволя згадує ще про видання Львів 1911, але такого мабуть не було (пор. Б. Лепкий: „Писання” I, ст. VIII).

10. — ОСІНЬ. Коломия 1902, 175×110, 93+(3) ст. Накладом власним. З друкарні Вільгельма Браунера в Коломії.

Другий формат: 162×102. — Друк темносиньою краскою.

Рец. Марія Грушевська, „Літер.-наук. Вістник”, Львів 1903. Книга 2. ст. 97—100.

А. Крушельницький, „Діло”, Львів, 1902.

11. — ВАСИЛЬ СТЕФАНИК, літературний нарис Богдана Лепкого. Львів 1903, 170×115, 31+(1) ст. Накладом Автора. З друкарні В. А. Шийковського.

На ст. 2: „Розвідка читана автором на засіданню „Славянського Клубу” в Кракові”.

Відбитка з „Руслана” 1903, ч. 112—118. Вийшли переклади польський і чеський.

12. — В ГЛУХІМ КУТІ. Оповідання, написав... Львів 1903, 183×128, 29+(3) ст. Видавництво Товариства „Просвіти” 274 ч., кн. 3. Коштом і заходом Товариства „Просвіта” у Львові. З друкарні Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського.

— В ГЛУХІМ КУТІ. [Ужгород] 1922. 228×154, 16 ст (Видавництво Товариства „Просвіта” в Ужгороді 15 ч. Печатня „Викторія” в Ужгороді).

НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ, Львів 1903 гл. ч. 9.

13. Марченко, Ярослав: ВЛАСНА ХАТА. Прольог написаний на відчинене народного дому в Бережанах 1. III. 1903. р. Коломия 1903, 149×94, 14+(2) ст. Накладом Редакції „Поступу”. (З друкарні Вільгельма Браунера в Коломій.)

Рец. „Діло” 1903, ч. 52 (18. III). (З помилкою: „Марянка” зам. „Марченка”).

14. — МИКОЛІ ЛИСЕНКОВИ НА СПОМИН ДНЯ 7-ГО ГРУДНЯ 1903 РОКУ. Львів [1903], 240×155, III+(1) ст.

Поміщено в „Літ.-наук. Вістнику”, Львів, 1904, кн. 1. ст. 2—3, з завіткою Редакції: „Отсі вірші були виголошені автором під час музичної академії на честь М. Лисенка”.

15. — НОВА ЗБІРКА. Львів 1903, 158×105, 101+(3) ст. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського.

З міст: Пачкар. — Сон. — Жертва. — Ту продають трумна. — Босий. — Ще крок, ще два.

Марченко Ярослав: НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ. Львів 1903 гл. ч. 9.

16. — В ГОРАХ. (Заходом К. Студинського). Львів 1904, 165×100, 117+(3) ст. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського.

З міст: В горах (Початок повісті). — Образ. — В касині. — Гостина.

17. [Л., Б.] І. ДОНЬКА І МАТИ, АБО НЕ ПРОТИВСЯ НАУЦІ! ІІ. НА МИЛУВАНЄ НЕМА СИЛУВАНЯ. (Правдива подія). Написав Б. Л. У Львові 1904, 184×127, 27+(5) ст. Видавництво Товариства „Просвіти”, 290 ч., кн. 7. Коштом і заходом Товариства „Просвіта”. (З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського).

18. — НА ЧУЖИНІ. Спомин і мрії. (Відень 1892 — Краків 1902.) [Львів 1904], 190×120, 48+(2) ст. (Львів 1904. Накладом Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського. — Памяти незабутнього Батька автор.)

19. — З ГЛИБИН ДУШІ. Вибір поезий Богдана Лепкого.

Львів 1905, 213×136, 192 ст. Накладом Михайла Петрицького. „Друкарня Уділова”, Львів, Коперника ч. 20.

З портретом автора і власноручним підписом.

✓ 20. — КАРА ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ. Львів 1905, 187×120, (4)+167+(5) ст. Накладом Українсько-руської Видавничої Спілки, зареєстрованої спілки з обмеженою порукою у Львові. (З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського.)

Зміст: Перша зірка. — Над ставом. — Жертва. — Оповідання дяка. — Гусій. — Гостина. — Матвій Цапун. — Нездала п'ятка. — Мати. — Настя. — В глухих куті. — Мій товариш. — Кара. — Звичайна історія. — Іван Медвідь.

✓ 21. — *НАД РІКОЮ. (Поезії). Львів 1905, 205×130, 92 ст. Накладом Р. Гординського. З друкарні В. А. Шийковського.

✓ 22. ПО ДОРОЗІ ЖИТЯ. Вибір оповідань [!] Богдана Лепкого. Львів 1905, 212×140, 168+(2) ст. Накладом Михайла Петрицького. „Друкарня Уділова”, Львів Коперника ч. 20.

На окладці: „Богдан Лепкий: По дорозі життя. Вибір оповідань” (!).

Зміст: Образ. — Дідусь. — Цвіт щастя. — Закутник. — Стріча. — Пачкар. — Небіщик. — В касині. — Босий. — Поєдинок.

✓ 23. — ПРО „НАЙМИЧКУ”, ПОЕМУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, написав... Львів 1907, 200×125, 64. ст. З друкарні В. А. Шийковського. Накладом власним.

Відбитка: З дослідів над Шевченковою »Наймичкою«. „Руслан”, Львів 1906, ч. 231 (1. XI) — 246, 248—251, 254, 255, 257 і 259 (7. XII).

24. — ПОЕЗИЄ, РОЗРАДО ОДИНОКА. Львів 1908, 152×123, 80+(4) ст. „Молода Муза” ч. 9. (Друкарня Олексі Ріппера в Кракові.)

Рец. Микита Шаповал, „Українська Хата”, Київ 1909, ч. 1. ст. 45—46.

✓ 25₁ — НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Написав Богдан Лепкий. Коломия [1909], 175×120, 320 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна. Москва: Іван Соломчак. (З друкарні А. В. Кисілевського і С-ки в Коломійі).

На обгортці: „Книжка І. (до нападів Татар). Загальна Бібліотека № 1—6а”.

— НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Друге справлене видання з ілюстраціями. І. Київ-Ляйпціг [1923], 175×125, 333 ст+(V проспекту) Українська Накладня. (Друковано у лдукарні [!] К. Г. Редера в Ляйпцігу.)

✓ 25₂ НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Книжка II. Від нападів Татар до Котляревського. Написав... Коломия [1912]. 175×120, 272 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна. Москва: Іван Соломчак. (З друкарні Кисілевського і Ски в Коломійі.)

На обгортці: „Загальна Бібліотека” № 94—98.

Рец. Вол. Дурошенко, „Україна”, Київ 1914, кн. 1. ст. 108—109
(в огляді: „Український науковий рух в 1913 році”).

З СЕЛА. Друге, доповнене видання. Чернівці 1909, гл. ч. 1.

✓ 26. *Крегулецький, Федір*: ЧЕКАЄ НАС ВЕЛИКА РІЧ! Прольог. Краків 1910, 150×114, 11+(1) ст. Накладом автора. (Друкарня Олексі Ріппера в Кракові).

✓ 27. *Крегулецький, Федір*: ЧЕКАЄ НАС ВЕЛИКА РІЧ. Прольог. З 10 образками. Відень 1916, 192×134, 35+V ст. Коштом і заходом Товариства „Просьвіта” у Львові.

На обгортці: „Видань Тов. Просвіти ч. 378”.

✓ Марченко Ярослав: НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ, Краків 1910, гл. ч. 9.

✓ 27. — ДЛЯ ІДЕЇ. [Львів 1911], 203×140, 15+(1) ст. Видавництво „Жіночого Кружка Р. Т. П.” (Ціна 20 сот. У Львові 1911. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка).

Вірші присвячені М. Шашкевичові. З вінетого автора. Без обгортки.

✓ — ДЛЯ ІДЕЇ. [Львів 1911], 203×140, 15+(1) ст. Видавництво „Жіночого Кружка Р. Т. П.” (Ціна 25 сот. У Львові, 1911. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка.)

Без обгортки. Друге, незмінене видання.

✓ 28. — КИДАЮ СЛОВА.. (Нариси й оповідання). Чернівці 1911, 172×129, 78 ст. Народна Бібліотека. Одвічальний редактор: Андрій Веретельник. Рік I. ч. 1—2. Видає Видавничий Відділ Союзу руских хліборобських спілок на Буковині „Селяньска Каса”. (З друкарні „Рускої Ради” в Чернівцях, під зар. І. Захарка.)

З міст: Кидаю слова. — Дочекався. — Донька й мати. — Прикрий сон. — Вона не з тих! — Добив торгу. — За що?

✓ 29. — ОЛЯ, образок з глухого кута. Львів 1911, 176×115, 48 ст. Накладом автора. Друкарня В. А. Шийковського.

Відбитка з „Руслана”, 1911, ч. 63 (21. III) — 72 (31. III).

✓ 30. ПРО ЖИТЄ ВЕЛИКОГО ПОЕТА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в пятьдесятлітню річницю його смерті видало Товариство „Просьвіта”. У Львові 1911, 183×128, 47+(1) ст. (З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського).

На кінці підпис: Богдан Л. Обгортка рис. автора. В тексті 12 ілюстрацій. На обкл.: „Тарас Шевченко. В 50. роковини смерті видало Тов. «Просьвіта» у Львові. 1911. р. ч. 359.” (В частині накладу пропущено число).

✓ НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Книжка II. Коломия (1912), гл. ч. 25.

✓ 31. — МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ. Характеристики українських письменників, II. З ілюстраціями. Написав Богдан Лекий. [Коломия 1912] 183×125 VIII+108 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна в Коломій. (З друкарні Кисілевського і Ски в Коломій).

На окладці: „Загальна Бібліотека” № 106-7. З портретом М. Шашкевича.

✓ 32. — З НАД МОРЯ. Жовква 1913, 175×110, 85+ (3) ст. Накладом автора. (Печатня ОО. Василян в Жовкві).

✓ 33. — В СТОЛІТЄ УРОДИН ШЕВЧЕНКА. (Вірш виголошений дня 9 і 10 марта [!] 1914 на концертах в честь Т. Шевченка у Львові). Друкарня Олекси Ріппера в Кракові [1914], 232×152, (4) ст.

и 34. — „ЗА ЛЮД”. В сотні роковини уродин Тараса Шевченка. Краків 1914, 230×162, 24 ст. (Накладом Антона Максимовича. »Друкарня Промислова« Спілка з обмеж. відп. в Кракові, Зелена ч. 7.)

— *ЗА ЛЮД. Відень 1915. [?]

2-е вид. Пор. „Писання” т. I, ст. VIII.

✓ 35. — ПРО ШЕВЧЕНКІВ „КОБЗАР”. В сотні роковини уродин Поета видало Т-во „Просьвіта” у Львові. Львів 1914, 183×128, 64 ст. Видавництво Товариства „Просьвіта” в 373 ч. (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка).

Передрук в „Українським Слові”, Львів 1916, ч. 65.

✓ 36. — В ТАРАСОВІ РОКОВИНИ. Коштом і заходом Товариства „Просьвіта”, Відень 1915, 184×132, 31+ (1) ст.

З міст: Дати з життя Тараса Шевченка. — Хата. — До Тарасової матери. — Батькове пророцтво. — Мрії та дійсність. — Перші твори. — До Тарасових поезій. — Розвіяні мрії. — Суд над поетом. — Дорога. — Пустиня. — Шевченкова верба. — Дядько. — 26. лютого 1861. — З поза гроба. — (Ілюстроване):

✓ ЗА ЛЮД. Відень 1915, гл. ч. 34.

✓ 37. З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. 1. Богдан Лепкий: ЧИМ ЖИВА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА? 2. Василь Сімович: Короткий огляд української літератури. Відень 1915, 205×142, 32 ст. Накладом „Союза Визволення України”. З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні.

Стаття Лепкого ст. 3—23.

? ЧИМ ЖИВА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА, написав Богдан Лепкий. Друге, справлене видання. Вецляр 1918, 207×166, 23+ (1) ст. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі.)

Вінета і 6 портретів українських письменників рис. автора.

38. — ТИМ, ЦЮ ПОЛЯГЛИ 1914—1915. Відень 1916, 195×125, 56 ст. Накладом Загально-Української Культурної Ради. (З друкарні Адольфа Гольцгавзена у Відні).

На обгортці: „Publikation des Ukrainischen Kulturrates Bohdan Lepkyj: Den Gefallenen” На 4 ст. обг.: „Vom Pressebureau des K. u. K. Kriegministeriums genehmigt. Vom K. K. Ministerium für Kultus und Unterricht (7. 19734 am 5. Juli 1916) genehmigt”.

Рец. Ф. Ф(едорців). „Шляхи”, Львів 1916, ч. 17—18, ст. 607—8.

✓ ЧЕКАЄ НАС ВЕЛИКА РІЧ. Відень 1916, гл. ч. 26.

39. — ДОЛЯ. Вецляр 1917, 168×117, 52 ст. + [портрет автора]. Черенками Шарфого.

Вінета рисунку автора.

✓ 40. — ПРИЙДИ ДО НАС. (Промова на концерті в честь Тараса Шевченка, уладженім заходом Української Культурної Ради і других українських організацій у Відні дня 7. VII. 1917. Відень 1917, 206×136, 7+(1) ст. (З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні).

На 2 ст. обкладинки: „Апробовано пресовим Бюром ц. і к. Міністерства війни і ц. к. Міністерством Просвіти”. Те саме по німецьки на 4 ст. обкладинки.

✓ 41. — ЯК ВЕРТАВСЯ ДО ДОМУ З НЕВОЛІ. Відень 1917, 238×154, (4) ст.+ [портрет]. Видання „Української Культурної Ради”. (З друкарні Адольфа Гольцгавзена у Відні).

4 42. — ПРО ЖИТТЯ І ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, написав... Київ-Ляйпціг 1918, 197×133, 100 ст. Українська Накладня. (Друкарня Шарфого, Вецляр).

Рец.: Павло Зайцев, „Книгарь”, Київ 1919, ч. 21, (травень). ст. 1383—4.

7 43. Тихий, Петро: СВОЄ ЖИТТЯ. (Розмови на біжучі теми.) Київ-Ляйпціг 1918, м. 8° 63+(1) ст. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі.)

В тексті 32 ілюстрації.

ЧИМ ЖИВА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА? Вецляр 1915, гл. ч. 37.

Н 44. Л., Н.: ДЕЩО ПРО ГРОШІ. Вецляр 1920, 135×115, 24 ст. Видавництво „Струя”. (Видавництво „Струя” ч. 1. Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Передрук із „Шляху” II, Зальцведель 1920, чч. 3—4.

Н Л. Н.: ДЕЩО ПРО ГРОШІ. Берлін 1922, 135×157, 24 ст. Бібліотека „Українського Слова” ч. 26. (Друкарня Шарфого у Вецлярі).

Є це попереднє видання, на якому задруковано попередню фірму, місце і рік друку і надруковано нові на окладці і заголовному листку.

✓ 45. — ВИБІР ВІРШІВ. Вецляр 1921, 142×105, портрет, 60+(4) ст. Видавництво „Струя”. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

✓ 46. — НОКТУРН. Зальцведель, 1921, 180×133, 16 ст. (З друкарні Гофмана у Зальцведелі.)

Рец. З. К. [узеля], „Літ.-наук. Вістник”, Львів 1922 кн. 8 (грудень), ст. 189.

✓ 47. — НЕЗАБУТНІ. Літературні нариси... Берлін 1922, 160×115, 82+(2) ст. Бібліотека „Українського Слова” ч. 4. Накладом „Українського Слова”, сп. з в. о. п. Видавництво „Українське Слово” в Берліні. (Всі права застережені. Copyright by „Ukrainske Slowo“, Buch u. Zeitungsverlag, G. m. b. H., Berlin. Із друкарні Börsenbuchdruckerei Denter & Nikolas, Берлін).

Зміст: Данте, ст. 3—8. — Гавлічек Боровський 1821—1921, ст. 9—14. — Достоевський. В сотні роковини його уродин, ст. 15—54. — Мольєр (До 300-літніх роковин народження), ст. 55—65.—„Поза межами болю”. Картина з безодні, написав Осип Турянський, Відень 1921, ст. 66—73. — На смерть Григорія

Чупринки, ст. 74—76. — Чупринці, ст. 77. — Василь Стефаник (З приводу його 50. уродин), ст. 78—82.

Всі ці статті друкувалися раніше в „Українському Слові”, Берлін 1921.

Рец. З. К. [Кузеля], „Літ.-наук. Вістник”, Львів 1923, кн. 2. ст. 186.

48₁. — ПИСАННЯ. Том I. Вірші. Київ-Ляйпціг [1922], 228×154, портрет автора + LXXVII + (1) + 5 — 397 + (1) + XVI + (2) ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing.

48₂. — ПИСАННЯ. Том II. Проза. Київ-Ляйпціг [1922], 228×155, 485 + (3) ст. Українська Накладня, Коломия, Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. (Типографія Шпамера въ Лейпцигѣ.)

В ГЛАУХѢМЪ КУТѢ. Ужгород 1922, гл. ч. 44

Л., Н.: ДЕЩО ПРО ГРОШІ. Берлін 1922, гл. ч. 44.

49. — ПІД ТИХИЙ ВЕЧІР. Повість-казка. Київ-Ляйпціг [1923], 204×140, 393 + (3) ст. Українська Накладня. (Лепкий, Богдан. Повісти й оповідання I. Під тихий вечір). (Головні склади: Книгарня Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. Українська Накладня с з. о. п. (!) Berlin W 62, Kurfürstenstr. 83. Товариство „Просвіта” у Львові, Ринок 10.

Обгортка рис. Б. Лепкого.

З СЕЛА. Ужгород 1923, гл. ч. 1.

НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Друге ... видання. I. Київ-Ляйпціг 1923, гл. ч. 18.

50. — ЗОЛОТА ЛИПА. Ювілейна збірка творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліографією творів і присвятами. Зладив Зенон Кузеля. З портретом ювілята й 14 обр. в тексті. Берлін, 1924, 215×145, 257 + (3) ст. Накладом Видавництва „Українське Слово”. (Всі права застережені. Copyright by „Ukrainske Slowo”. Buch- u. Zeitungsverlag, G. m. b. H., Berlin 1924. Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nikolas, Berlin C 2).

У змісті: Вибрані місця з поезій Богдана Лепкого, зложив З. Кузеля, ст. 133—152. З новіших творів Богдана Лепкого, ст. 153—227.

51. — МАЗЕПА:

— I. МОТРЯ. Історична повість. Том перший. Київ-Ляйпціг [1926], 202×142, 387 + (1) ст. Українська Накладня. [другий заголовок:] Лепкий, Богдан. Повісти й оповідання. II. Трильоґія: Мазепа. 1. Мотря. Головні склади: Книгарня Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10... (Друковано в друкарні К. Г. Редера, тов. з обм. порукою в Ляйпцігу).

— МОТРЯ. Історична повість. Том другий. Київ-Ляйпціг, 213×148, 307 + (1) ст. Українська Накладня. (Головні склади: Книгарня Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10... Друковано в друкарні К. Г. Редера, тов. з обм. порукою в Ляйпцігу.)

— II. НЕ ВБИВАЙ. Історична повість. Київ-Ляйпціг [1926] 215×145, 395 + (1) ст. (Українська Накладня.) [Другий заголовок:] Богдан Лепкий: Повісти й оповідання. II. Трильогія: Мазепа. 2. Не вбивай. Головні склади: Книгарня Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10... (Друковано в друкарні Зінабург, в Берліні [!].)

Р е ц. М. Рудницький „Мазепа”. „Діло”, Львів 1926 ч. 242 до 243.

Бунда Євген, „Літературні Вісті”, Львів 1927, ч. 9.

— III. БАТУРИН. Історична повість. Київ-Ляйпціг [1927], 211×144, 415 + (1) ст. (Українська Накладня.) [Другий заголовок:] Богдан Лепкий: Повісти й оповідання. II. Трильогія: Мазепа, 3. Батурин. Головні склади: Книгарня Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10... (Друковано у друкарні К. Г. Реддра [!], тов. з обл. [!] порукою в Ляйпцігу.)

IV. ПОЛТАВА. Історична повість. I. НАД ДЕСНОЮ. Львів, 1928, 212×150, (6) + 329 + (1) ст. Накладом Книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка (Окладинку рисував Дамян Горняткевич. Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

ПОЛТАВА. Історична повість. II. Бої. Львів, 1929, 210×148, 418 + (2) ст. Накладом Книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка. (Всі права авторські застережені. Copyright by library of Society Scientific of Shewtshenko, Lwów, Poland, 1929. Окладинку рисував Дамян Горняткевич. Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.)

Lepkyj. Bohdan, SRDCE A ŽEZLO (MOTRIA) Svazek první. [Прага б. р. 228×160, (4) + 358 (Lepkyj, Bohdan. Srdce a žezlo (Motria). Historická epopoje „Mazepa“. Svazek I. Pr'eložil Dr. Jir'i Hájevsky, vydalo Rebkoovo nakladatelství „Kozoroh“, redakci Jos. Rodena. Obrazy akad. malire J. Wowka. Vytiskla knihtiskárna Fr. Rebce, Praha II. Lipová 4).

Lepkyj, Bohdan, SRDCE A ŽEZLO (MOTRIA). Svazek druhý. [б. м. і р.], 228×160, 300 + (4) ст. (Lepkyj, Bohdan: Srdce a žezlo (Motria). Historická epopoje „Mazepa“, Svazek II. Pr'eložil Dr. Jir'i Hájevsky, vydalo Rebcoovo nakladatelství „Kozoroh“, redakci Jos. Rodena. Obrazy akad. malire J. Wowka. Vytiskla knihtiskárna Fr. Rebce. Praha II. Lipová 4).

Lepki, Bohdan, MOTRIA. Trylogii „Mazepa“ część pierwsza i druga. Autoryzowany przekład Marii Lazar Bienkowskiej. Warszawa 1937, 204×146, 516 ст. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”. (Drukarnia Narodowa w Krakowie).

52. — ОТ ТАК СОБІ. Львів-Київ 1926, 163×112, 129 + (7) ст. Накладом „Червоної Калини”. (Друкарня ОО. Василян у Жовкві.)

Заголовок на обкладинці: „От так собі. Мініятури”. Вінета Р. Лісовського.

53. — СЛОТА. Львів-Київ 1926, 170×120, 27 + (1) ст.

Надкладом „Червоної Калини”. (З друкарні А. Гольдмана, Львів, Сикстуська 19).

✓ 54. — СОТНИКІВНА. Історична картина з часів Виговського. Львів 1927, 175×125, 184 ст. Накладом „Червоної Калини”. (Друкарня ОО. Василян у Жовкві).

✓ — СОТНИКІВНА. Історична картина з часів Івана Виговського. Ілюстрації арт. І. Іванця. Друге поправлене видання. Львів 1931, 218×150, 170+ (2) ст. Накладом Товариства „Прогресу” ч. 769. (Друкарня Вид. С-ки „Діло”, Львів Ринок 10).

✓ ОЛЕСЈА, СТОТИНАРЕВА КН’У. Історична картина з доба хетмана Виговського. Написао Богдан Лепки. Превео са українског В. Вильковски. Београд 1930, 204×140, X+ (2) + 159+ (1) ст. Штампарски завод »Орао«. Топличин Венац 4. (Преводилац, са одобреньем писца, задржава сва права.)

З міст: Преводилац: Кратко обясненъє имена, ст. III—X. Олесја стотинарева кн’и, ст. (2)+1—159.

ПОЛТАВА. І. НАД ДЕСНОЮ. Львів 1928, гл. ч. 50.

✓ 55. — ЗІРКА. Повість з повоєнного життя. Львів 1929, 172×122, 181+ (3) ст. Видавнича Кооператива „Червона Калина”. (Всі права застережені. З друкарні А. Гольдмана, Львів, Сикстуська ч. 19.)

✓ ПОЛТАВА. ІІ. БОІ. Львів 1929, гл. ч. 50.

✓ 56. — ВАДИМ. Повість з княжих часів. Львів 1930, 180×132, 227+ (1) ст. Видавнича Кооператива „Червона Калина”. (Всі права застережені. З друкарні А. Гольдмана, Львів, Сикстуська 19. Тел. 8-74.)

✓ 57. — ВЕСЕЛКА НАД ПУСТАРЕМ. Львів 1930, 212×145, 349+ (3) ст. Книгозбірня „Неділі”, том VIII. (Десята тисячка. Друкарня Вид. „Неділі”, Львів, вул. Кордецького 41а).

* Перший випуск під повишим заголовком вийшов у 1929 р., 128 ст. Друковане як додаток до „Неділі”.

58. — ZARYS LITERATURY UKRAIŃSKIEJ. Podręcznik informacyjny przez *Bohdana Łepkiego*, zast. prof. Uniw. Jag. w Krakowie. Warszawa-Kraków 1930 [1929], 242×160, 272 st. Wydawnictwo „Słowianie”, Serja I, Nr 2. Zakłady Graficzne Eugeniusza i Dra Kaz. Koziańskich.

Заголовок на обгортці: „Ukraina. Zarys literatury ukraińskiej.”
Рец.: *Aleksander Bocheński*: Na marginesie ukrainoznawstwa. „Gazeta Poranna” Lwów, 10. I 1930.

✓ 59. — ПІД ЯЛИНКУ. Різдвяна збірка. Львів 1930, 205×145, 111+ (1) ст. (Видання Товариства „Прогресу”, ч. 766. Вінетка, заставки й ілюстрації Святослава Гординського. З друкарні „Діло”, Львів, Ринок 10).

З міст: Згадка. — Моя перша ялинка. — На Різдво. — Саньми. — Кутя. — *** (вірш: „Горять свічки. Синявий дим”). — Хто побідить? — Його Святий Вечір. — Не до пари. — Сон. — Казка. — Слова. — На Різдво 1915 р. — Також лист. — Ялинка. — *** (вірш: „Дідух, ялинка, свічки”). — Чесць. — На

порозі. — Не бійся споминів. — Перша зірка. — Пояснення слів і висловів.

11+ (1) ст. Видавництво „Просвіта”, ч. 766.

ОЛЕСЯ, СТОТИНАРЕВА КН'У Београд 1930; гл. ч. 54.

60. — ПРО ДІДА, БАБУ І КАЧЕЧКУ КРИВЕНЬКУ. Казка для дітей. Львів 1931, 170×120, 16 ст. Видання „Рідної Школи”.

Заголовок з обкладинки; без заголовного листка; ілюстрації М. А. Відбитка з ч. 63.

61. — ПРО ДІДОВУ МАРУСЮ І ПРО БАБИНУ ГАЛЮСЮ. Казка для дітей. Львів 1931, 168×120, 20 ст. Видання „Рідної Школи”.

Заголовок з обгортки; без заг. листка. Іл. Петра Андрусева. Відбитка з ч. 63.

62. — ПРО ЛИХУ МАЧУХУ... Казка для дітей. Львів 1931, 168×120, 37+ (3) ст. Видання „Рідної Школи”.

Заголовок з обгортки; без заг. листка; на 1 ст. заголовок: „Про лиху мачуху, сирітку Катрусю, чорну кицьку, дванайцять розбійників і про князенка з казки”. Ілюстрації Петра Андрусева. На стор. 37: „Краків, лютий, 1931”. — Відбитка з ч. 63.

63. *Лепкии [!], Богдан: ТРИ КАЗКИ.* Казка [!] для дітей. Львів 1931, 170×120, 78+ (2) ст. Видання „Рідної Школи”.

Зміст: До читача, ст. 1—3. — Про діда, бабу і качечку кривеньку, ст. 5—20. — Про лиху мачуху, сирітку Катрусю, чорну Кицьку, дванайцять розбійників і про князенка з казки (Краків, лютий 1931), ст. 21—57. — Про дідову дочку Марусю і бабусю Галюсю, ст. 59—78. — Без заголовного листка.

Пор. чч. 60—62.

СОТНИКІВНА. Львів 1931, гл. ч. 54.

64. ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. Львів 1933, ч. 2. портрет + (2) + 51—96 ст. Відвіч. ред. Петро Ісаїв.

Зміст 2 (23)-го числа за лютий 1933 р., присвяченого Богданові Лепкому в 60-ліття його життя: (Присвяти Лепкому — вірші В. Постригача, У. Кравченко і Б. І. Антонича). — З творчості Богдана Лепкого, ст. 54—66. — Сентенції з творів Б. Лепкого, ст. 59, 60, 63, 66, 90 і 96. — (Статті про Лепкого В. Ратича, М. Козака, Х. і Є. Ю. Пеленського).

65. *Lepki, Bohdan: KILKA ZAGADNIEN Z LITERATURY UKRAIŃSKIEJ.* (Artykuł informacyjny). [Варшава 1933, 242×117 ст. 321 — 332.

Відбитка з журналу: „Sprawy Narodowościowe” 1933 Nr 4, 321—332.

66. — ДО ПИТАННЯ ПРО ПЕРЕКЛАДИ ЛІРИЧНИХ ПОЕЗІЙ. [Краків 1934]. 232×160, (1) + 118—128 ст.

Без заголовного листка. — Відбитка з книжки „Z zagadnień kulturalno-literackich Wschodu i Zachodu”, Kraków 1933-34, ст. 139-149.

67. — КАЗКА ПРО КСЕНЮ І ДВНАДЦЯТЬ МІСЯЦІВ. Ілюстрації й обкладинку виконав Михайло Фартух. Львів 1934, 168×121, 56 ст. Діточа Бібліотека, книжечка 147. Накла-

дом Видавництва: „Світ Дитини”. (Всі права застережені. Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

На ст. 56: „Краків, липень 1932”.

68. — ОРЛИ. Історичне оповідання з рр. 1734—1750. Львів 1934, 203×140, 52+ (2) ст. Накладом Товариства „Просвіта”. (З друкарні Видавничої Спілки „Діло”, Львів, Ринок 10.)

На обгортці „Ч. 795(2). Рік 1934. Книжечка 2. (лютий).

69. — КАЯЛА, історичне оповідання з нагоди 750-ліття походу князя Ігоря Святославича на половців 1185 р. Образки й малюнок на окладинці Олени Кульчицької. Львів 1935, 200×137, 68 ст. + 1 табл. Накладом Товариства „Просвіта”. (З друкарні Видавничої Спілки „Діло”, Львів, Ринок 10.)

На обгортці: „Ч. 809 (4). Рік 1935. Книжечка 4 (квітень).

70. — КАЗКА МОЙОГО ЖИТТЯ. КРЕГУЛЕЦЬ. Львів 1936, 176×128, 80 ст. Накладом В-ва „Дружина”, Випуск 4. (Печатано 2.000 примірників. Друкарня Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Чарнецького 26.)

На 2 ст.: „Згідно з відомим нам посередньо бажанням В. Шановного Автора залишаємо правопис оригіналу без змін”.

Частини: 2. („До Зарваниці”) і 3. („Бережани”) гл. чч. 73 і 75.

Рец.: В. Дорошенко: Нова книжка Богдана Лепкого. „Назустріч”, Львів 1. 4. 1936, ч. 7 (55) ст. 5.

71. — В. Бірчак, П. Карманський, Б. Лепкий, В. Пачовський, С. Твердохліб, Г. Хоткевич, С. Чарнецький, О. Шпитко, М. Яуків: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ”. З передмовою М. Рудницького. Львів 1937, 210×145, XVIII+19—182+ (2) ст. (Обгортка П. Ковжуна. З друкарні Видавничої Спілки „Діло” Львів, Ринок 10.)

Заголовок на обгортці: „Чорна Індія »Молодої Музи«. Новелі дев'яток”.

У змісті: М. Рудницький: Що таке „Молода Муза”, ст. V—XVIII.

Богдан Лепкий: „Фільософ”, ст. 58—81. „Гостина”, ст. 82—92.

72. — ТРИ ПОРТРЕТИ. Франко — Стефаник — Оркан. Львів 1937, 207×142, 162+ (2) ст. Бібліотека „Діла”, ч. 16. (Обгортка П. Ковжуна. З друкарні Видавничої Спілки „Діло” Львів, Ринок 10.)

MOTRIA. Warszawa 1937, гл. ч. 51.

73. — ДО ЗАРВАНИЦІ. (З „Казки мого життя”). Львів 1938, 210×144, 149+ (3) ст. Бібліотека „Діла” ч. 22 (Друкарня Вид. С-ки „Діло”, Львів, Ринок 10.)

Пор. чч. 70. і 75.

Рец.: М. Рудницький: Як дитина пізнає світ. „Діло”, Львів, 13. 3. 1938, ч. 55.

74. Lепкі, B.: POD POMNIKIEM PIOTRA I. Kraków 1939 8° ст. 3—14+ (2).

Відбитка з кн. „Puszkini 1837 — 1937”, Том II, Kraków 1939.

75. — КАЗКА МОЙОГО ЖИТТЯ. БЕРЕЖАНИ. Краків 1941, 212×152, 182 ст. + 20 ст. ілюстр. „Минуле й Сучасне” ч. 18. Українське Видавництво. (Накладом „Українського Видав-

ництва", Краків, Райхштрассе 34. II, Друк: „Нова Друкарня Денникова" п. н. упр. Краків, Ожешкової 7.)

На 2 ст.: „Спомини Богдана Лепкого під наг. „Казка мого життя" — частина I-ша „Крегулець", II-га „До Зарваниці". вийшли до війни у Львові. Оце випускаємо III-тю частину „Бережани". На ст. 179—180: *Лев Лепкий*: „Замість закінчення". Пор. чч. 70. і 73.

✓ 76. — КРУТИЖ. Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського. Краків 1941, 210×145, 172+ (4) ст. „Бібліотека Історичних Повістей" ч. 1. Українське Видавництво. (Ілюстрації арт.-мал. Е. Козака. Накладом „Українського Видавництва" Райхштрассе 34, II. „Нова Друкарня Денникова" під нак. управою, Краків, Ожешкова 7.)

Рец.: Є. Ю. Пеленський, „Краківські Вісті" 1941, ч. 106.

✓ 77. — НАШЕ ПИСЬМЕНСТВО. Короткий огляд української літератури від найдавніших до теперішніх часів. Краків 1941, 200×140, 135+ (1) ст. Українське Видавництво. (Накладом: „Українського Видавництва", Краків, Райхштрассе 34, II. Друк: „Поспішна", Краків, Райхштрассе 34. Телефон 147-86).

Рец.: П. Кривоносок, „Краківські Вісті" 1941, ч. 271 (426).

II. ПЕРЕСПІВИ І ПЕРЕКЛАДИ. КНИЖКИ ВИДАНІ Б. ЛЕПКИМ.

78. *[*Лепкий, Богдан*]: ЧИТАНКА ДЛЯ СЕРЕДНИХ ШКІЛ з польським язиком викладовим. Курс низший. Уложив *Богдан Лепкий*. Wypisy dla szkół średnich z polskim językiem wykładowym. Kurs niższy. Ułożył *Bohdan Łepki*. У Львові 1904, 217×143, V+ (1)+144 ст. Накладом Фонду Краєвого. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського.

79. SŁOWO O PUŁKU IGORA. Przełożył *Bohdan Łepki*. Kraków 1905, 227×145, 54+ (2) ст. Nakładem Autora [I]. W drukarni W. L. Anczyca i Spółki. (Odbitka ze Sprawozdania Gimnazjum św. Jacka.)

80. *Kociubyński, M.*: W PĘTACH SZATANA. Tłumaczył N. M. [Б. Лепкий]. Brody 1906, 202×132 219+ (7) ст. Nakładem i drukiem Feliksa Westa. Warszawa. E. Wende i Spółka.

81. SŁOWO O PUŁKU IGORA. Przekład *Augustyna Bielowskiego* z objaśnieniami i wstępem *Bohdana Łepkiego*. Brody 1906. 210×150, 55+ (1) ст. Nakładem i drukiem Feliksa Westa. „Arcydziała polskich i obcych pisarzy".

На обгортці: „Том 47."

У змісті: B. Ł.: Od wydawcy ст. 3—4 — B. Ł.: Wstęp ст. 5—15. — Objaśnienia ст. 47—55 (без підпису Лепкого.)

82. MŁODA UKRAINA. Wybór nowel. Zebrał i tłumaczył *Władysław Orkan*. Warszawa 1908. 210×162, 265+ (7) ст. Na-

клад Księgarni G. Centnerszvera i Spółki. (Drukarnia W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie).

Перекладав насправді Богдан Лепкий.

83. *Руданський, С.:* СЬПІВОМОВКИ зі вступом Н. Н. і з портретом автора. [Коломия 1910], 180×120, 144 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна в Коломиї. (З друкарні А. В. Кисілевського і Ски в Коломиї).

На обгортці: „Загальна Бібліотека” № 15—16. — Передмова. Б. Лепкого ст. 5—8.

84. *Аверченко, Аркад.:* ГУМОРЕСКИ. Перевід з російського. [Коломия б. р. 1912], 175×120, 60 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна в Коломиї. (З друкарні Кисілевського і Ски в Коломиї).

На обгортці: „Загальна Бібліотека № 104.”

85. *Барвінок, Василь (Барвінський, Володимир):* СКОШЕНИЙ ЦВІТ. (Виїмок з галицьких образків.) Друге видання. Із вступом *Богдана Лепкого*. Коломия [б. р. 1912], 175×120, 292 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна. (З друкарні А. В. Кисілевського і Ски в Коломиї).

На обгортці: „Загальна Бібліотека № 41—43а.” Вступ підп. Богдан Лепкий, цвітень 1912(?), ст. 3—12.

86. *Куліш, Пантелеймон:* ЧОРНА РАДА. Хроніка 1663 року. З ілюстраціями. Із вступом і поясненнями *Богдана Лепкого*. Коломия [б. р. 1912?], 175×120, 325 + (1) ст. Галицька Накладня і Друкарня Якова Оренштайна.

На обгортці: „Загальна Бібліотека № 108—110”. — Вступні замітки Б. Лепкого, ст. 5—26.

87. [*Лепкий, Б.*]: СІМ ПІСЕНЬ. Гостинець для українських вояків від „Союза Визволення України”. Відень, 1915 160×105, 16 ст. (Накладом „Союза Визволення України”. З друкарні Адольфа Гольцгавзена у Відні).

На 4 ст. обгортки: Vom Pressebureau des K. u. K. Kriegsministeriums genehmigt“.

На 3—4 ст. „Передмова” Б. Лепкого, без підпису.

88. СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ у віршованих перекладах. Відень 1915, 205×140, 55 + (1) ст. „Воєнна бібліотека Культурної Ради”. Накладом Загальної Української Культурної Ради. [На 3 ст.:] (Переклади й переспіви: Тараса Шевченка, Михайла Максимовича, Стефана Руданського, Панаса Мирного, Василя Щурата й Богдана Лепкого).

Без підпису. Вінети й заставки рис. Б. Лепкий. Кириличні букви. якими друкована книжка, проектував Б. Лепкий.

Заголовок теж ним.: „Kriegsbibliothek des Gesamtukrainischen Kulturrates. Das Lied vom Ihors Heeresfahrt. Ukrainisches Heldengedicht aus dem XII Jahrhundert in modernen poetischen Uebersetzungen“.

На ост. стор. окл. „З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні. — Vom Pressebureau des Kriegsministeriums genehmigt Vom K. K. Ministerium für Kultus und Unterricht am 2. Oktober 1915 Z 29314, genehmigt“.

89. [Лепкий, Богдан]: „ЧЕРВОНА КАЛИНА”. Збірка присвячена Українським Січовим Стрільцям. Зложив *Богдан Лепкий*. Ілюструвала Ол. Кульчицька. Відень 1915, 205×140, 35+ (1) ст. Военна читанка. Ч. 2. Видавництво Українського Народного Учителства.

В змісті Б. Лепкого: До Січових Стрільців. — Журавлі (з нотами). — Море пожовклого листа. — Чи чуєш. — Під Великдень на чужині. — Розривалося серце моє.

90. НАША ПІСНЯ. [Вецляр] 1916, 16°, 34+ (2) ст. Видання „Союза Визволення України”. (З друкарні „Союза Визволення України” у Вецлярі.)

Обгортка, рисунки і кінцівки Б. Лепкого.

У змісті: „До волі з неволі” підписаний Б. Л.

Рец. Н. Дубровська-Трикуловська, „Книгарь”, Київ, 1918, ч. 3. ст. 477—8.

НАША ПІСНЯ. Видання 3. виправлене. Вецляр 1917, 175×125, 31+ (1) ст. Накладом Видавничого Т-ва ім. Б. Грінченка. (З друкарні „Союза визволення України” в вецлярському таборі).

91. [Лепкий, Богдан]: ШЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА. Співання з великих днів. Впорядкував і рисунками прикрасив *Богдан Лепкий*. Відень 1916, 215×147, 62+ (2) ст. Накладом Загально-Української Культурної Ради.

92. Глібова, Леонида: БАЙКИ. Київ-Ляйпціг, 1918, 155×120, 64 ст. Українська Накладня, Коломия „Галицька Накладня”, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі).

З портретом Л. Глібова і 10 образками рис. Лепкого. Кольорова обгортка Лепкого. Передмова підп. Б. Л. ст. 5—8.

93. ПЕРША ЧИТАНКА (БУКВАР) ДЛЯ НАРОДНИХ ШКІЛ. Уложили *Антін Крушельницький, Омелян Попович, Богдан Лепкий*. З образками *Олени Кульчицької*. Відень 1918, 8°, 80 ст. Видання „Української Культурної Ради” у Відні. (З друкарні Шарфого у Вецлярі.)

Книжка дозволена розпорядком ц. к. Міністерства Просвіти до ужитку в народних школах з дня 29. листопада 1915, ч. 35632.

ПЕРША ЧИТАНКА. Буквар і читанка для першого року шкільної науки. Уложили: *Антін Крушельницький, Богдан Лепкий і Омелян Попович*. [Станиславів] 1920, 230×155, 72 ст. Наклад Клуба Українського Педагогічного Товариства в Станиславові. Головний склад у книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові і Н. Айзенштайна в Станиславові. (З друкарні А. Гольцгавзена у Відні).

94. *Гребінки, Евгена*: ПРИКАЗКИ ... Київ-Ляйпціг, 1918, 155×120, 46+ (2) стор. Українська Накладня, Коломия „Галицька Накладня”, Winnipeg Man. Ukrainian Publisher. [Із друкарні Шарфого у Вецлярі.)

На обгортці: „Гребінчині приказки”. — Передмова підп. Б. Лепкий, ст. 5—8. З вінеткою, 20 заставками і кінцівками. Б. Лепкого.

Гребінки, Евгена: ПРИКАЗКИ ... Наклад другий (11—20 тисяч). Київ-Ляйпціг 1918, 155×120, 46+ (II) ст. „Українська Накладня”, Коломия „Галицька Накладня”, Winnipeg Man. Ukrainian Publisher [!]. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі).

На окл.: „Гребінчині приказки”. Без змін.

Гребінки, Евгена: ПРИКАЗКИ ... Київ-Ляйпціг, 1918, 155×120, 47+ (1) ст. Українська Накладня, Коломия „Галицька Накладня”, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing (З друкарні Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Гребінки з літографії невідомого літографа, розшуканої у Німеччині. З 18 вінетками і кольоровою обгорткою Лепкого. Передмова підп. Б. Л. ст. 5—8.

95. **Шевченко, Тарас: КОБЗАР.* Манітоба 1918, 170×125, 512+ (4) ст. „Просвіта” Народна Бібліотека ч. 2. (З друкарні Канад. Української Видавничої С-ки).

Богдан Л. (епкий): Життя Тараса Шевченка, ст. 5—58.

961. *Шевченко, Тарас: ТВОРИ.* Том I. Про життя й твори Т. Шевченка. Кобзарь (до першого арешту.) Київ-Ляйпціг (1918), 220×150, (2)+544 ст.+портрет. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!]. (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

Рец. П. Зайцев: Два „Кобзарі”. „Книгарь”, Київ, березіль 1919, ч. 19, ст. 1165—8.

962. *Шевченко, Тарас: ТВОРИ.* Том II. Кобзарь (в „Петропавловській кріпости”. — На заслання і пізніше.) Варіанти й доповнення до „Кобзаря”. Київ-Ляйпціг (1919), 220×150, (2)+658 ст.+портрет. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!]. (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

Зміст: Кобзарь, ч. II, ст. 1—351; Варіанти й доповнення ст. 353—640. Зміст ст. 641—56.

963. *Шевченко, Тарас: ТВОРИ.* Том III. Назарь Стодоля. — Дневник. — Княгиня. — Автобіографічна замітна. — Лист до редактора „Нар. Чтенія”. — Пояснення. Київ-Ляйпціг (1919), 220×150, (2)+467+ (1) ст.+портрет. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!]. (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

У змісті: Артист (Художник) (переклад Б. Л-ого) ст. 47—163. — Дневник (Журнал) (пер. Лепкого) ст. 165—370. — Пояснення до повісті „Артист” ст. 411—8. — Пояснення до Дневника (Лепкого) ст. 433—67.

97. [*Шевченко, Тарас*]: ТРИ ПОЕМИ Тараса Шевченка. (Сон. — Великий Льох. — Неофіти.) З передмовами і поясненнями Богдана Лепкого. Київ-Ляйпціг, 1918, 200×135, 134+ (II)

ст. „Нова Бібліотека” ч. 4. Українська Накладня. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі.)

98. ШЛЯХОМ ВОЛІ. Київ-Ляйпціг, 1918, 195×134, 94+ (2) ст. „Нова Бібліотечка” ч. 1. „Українська Накладня”. (Друкарня Шарфого.)

Антологія патріотичних 56 віршів, у тому 6 Лепкого. Вінета і рисунки Лепкого.

Рец. М. Зеров, „Книгарь”, Київ 1919, ч. 20, ст. 1305—6.

99. Гауфа: КАЗКИ ... Київ-Коломия, (б. р. 1919), 155×120, 44+ (4) ст. Видавництво Я. Оренштайна. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Гауфа і кольор. вінеткою рис. Лепкого. Переклад справлений Лепким.

100. Грімів, Братів: КАЗКИ ... Київ-Ляйпціг, 1919, 155×120, 45+ (3) ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Якова Грімма, рис. Лепкого. Текст зредагував Б. Лепкий.

101. [Грім]: РУСАЛКА Й ІНШІ КАЗКИ Братів Грімів. Київ-Ляйпціг, 1919, 155×120, 48 ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

3 казки. З кольоровою обгорткою і 11 образками Б. Лепкого.

102. Крилова, Івана: БАЙКИ ... в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого. Київ-Ляйпціг, 1919, 155×120, 44+ (4) ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Крилова рис. Лепкого і 8 рис. в тексті, з 4 на окремих сторінках. Передмова, підписана Б. Л., ст. 5—8.

103₁. НАШІ КАЗКИ. Київ-Ляйпціг, 1919, 155×120, 48 ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Зміст на обгортці. 11 обр. в тексті. Кольорова обгортка чужа.

Казка „Золотий черевичок” підп. Б. Л. (опрацював Б. Лепкий).

103₂. НАШІ КАЗКИ. II. Київ-Ляйпціг, (б. р. 1922), 155×120, 44+ (4) ст. Українська Накладня. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Кольорова обгортка і 6 рисунків Б. Лепкого.

104. Руданського, Степана: СПІВОМОВКИ ... Київ-Ляйпціг, 1919, 155×120, 47+ (1) ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Руданського рис. Лепкого. Передмова підп. Богдан Лепкий, ст. 6—8.

105. Уайльда, Оскара: САЛЬОМЕ, драма ... Київ-Ляйпціг, 1919, 210×145, 94 ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publisher [!]. (З друкарні Шарфого у Вецлярі.)

З. портретом О. Уайльда на 2 ст. пера Б. Лепкого. Передмова підп. Б. Л., ст. 5—9.

106. *Шевченко, Тарас*: ГАЙДАМАКИ. Видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною. [Берлін] 1919] 450×340, 50 ст. + 14 табл. Українська Накладня Київ-Ляйпціг, Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man. (Друкарня Sabo — Berlin) Обгортка: В. Січинський.

Видавництво ... (передмова Б. Лепкого) ст. 5—6.

107. *Шевченко, Тарас*: КОБЗАРЬ. Київ-Ляйпціг (1919), 220×150, XVI+707+(1) ст.+портрет. Українська Накладня. (Друкарня Spamer)

Окреме видання II-го тому з 5-томового видання Б. Лепкого.

108. *Шевченко, Тарас*: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том I. Про життя і твори Тараса Шевченка — написав *Богдан Лепкий*. — Література. — Матеріяли до процесів Шевченка. — Листи Тараса Шевченка. — Автобіографічна замітка Т. Шевченка. — Автобіографічний лист Т. Шевченка. — Спомини про старшого боярина Тараса Шевченка. — Шевченко серед поетів славянства — написав Н.(!) Корш. Київ-Ляйпціг, (1919), 220×150, XVII+(1)+513+(1) ст.+портрет Українська Накладня, Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!] (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

Перший том першого повного видання творів Шевченка за ред. Б. Лепкого в 5 томах.

У змісті: *Богдан Лепкий*: Про життя і твори Тараса Шевченка ст. 1—240. — Матеріяли до процесів Тараса Шевченка ст. 240—276.

Рец.: Вол. Дорошенко, „Стара Україна”, Львів 1925, ч. 3—4, ст. 73 (на всі 5 томів).

108. *Шевченко, Тарас*: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том II. Кобзарь. Київ-Ляйпціг (1919), 220×150, XVI+707 ст. + портрет. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!] (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

Рец. *И. Айзеншток*, „Путь Просвещения”, Харків 1922, ч. 2, ст. 343-4. — *И. Айзеншток*, „Шляхи Мистецтва”, Харків 1922, ч. 2, ст. 51—53.

108. *Шевченко, Тарас*: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том III. Варіанти й доповнення. — Пояснення до „Кобзаря”. — Сльпая (поема). — Безталанний (поема). — Уривок з драми „Никита Гайдай”. Київ-Ляйпціг (1920), 220×150, (1)+451 ст. + портр. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg Man Ukrainian Publishing (Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

У змісті: Варіанти й доповнення ст. 3—383. (Пояснення Б. Лепкого).

108. *Шевченко, Тарас*: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том IV. Назарь Стодоля. — Артист. — Дневник. — Княгиня. — Безшасний. — Капитанша. — Пояснення. Київ-Ляйпціг (1920), 220×150, 602+(2)ст.+портрет. Українська Накладня. Коломия

Галицька Накладня. Winnipeg [!] Man. Ukrainian Publischeng [!].
(Друкарня Spamer у Ляйпцігу.)

У змiстi: Артист (Художник) (переклад Б. Л-ого) ст. 47—163. — Дневник ст. 165—370. — Пояснення ст. 539—602. Пояснення зладив Б. Л. (епкий).

1085. Шевченко, Тарас: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том V. Музика. — Варнак. — Близнята. — Прогулька. — Наймичка. — Спомини Лазаревського. — Чого стоїть Шевченко, яко поет народний (Куліша). — Слово над гробом Шевченка. — Пояснення. Київ-Ляйпціг (1920), 220×150, (2) + 514 ст. + портрет. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg Man Ukrainian Publishing. (Друкарня К. Г. Редера у Ляйпцігу.)
Пояснень нема.

Шевченко, Тарас: ТВОРИ, Том II, III. Київ-Ляйпціг 1919, гл. ч. 96.

109. Аркас, Микола: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, з малюнками, написав ... Третє видання. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920?), 8°, 682 + (I) ст. Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня, Winnipeg Man Ukrainian Publishing. (Печатано в типографії К. Г. Редера тов. з обм. пор. в Ляйпціг [!].)

Змiст: Микола Аркас (пiдп. Б. Л.) ст. 3—6. — Передмова до другого видання (пiдп. Богдан Лепкий) ст. 8—12. — Передмова до третього видання (пiдп. Б. Л.) ст. 13. — Памяти Василя Доманицького (пiдп. Б. Л.) ст. 14—15. Б. Лепкий провадив уже редакцію другого видання (вiд Хмельницького, крiм цього 1. і 3. коректу). В третiм виданнi змiнив 5. роздiл росiйсько-австрiйський (ст. 322—416) другого видання.

110. ДОСТОЙНО ЄСТЬ. Збiрка в Шевченковi роковини. Вецляр 1920, 142×108, 32 ст. Видавництво „Струя”, ч. 2. — (Друкарня Шарфого у Вецлярi.)

Змiст: Федькович, Ю.: Достойно есть. (З осьмого „Поменника Тарасовi Шевченковi”), ст. 3—4. — Лепкого, Богдана: Тарас Шевченко. (Промова ... на Шевченковому святi в Берлiнi, дня 12. III. 1920), ст. 5—15. — Шевченко про Україну, ст. 15—20. — Л. (епкий), Б.: Заповіт, ст. 20—31. — Лепкий, Богдан: Шевченковi похорони, ст. 32.

ДОСТОЙНО ЄСТЬ. Збiрка в Шевченковi роковини. Берлiн, 1922, 141×105, 32 ст. (Бiблiотека „Українського Слова” ч. 24). (Друкарня Шарфого у Вецлярi.)

Є це попереднє видання з задрукованим: „Вецляр 1920, Видавництво »Струя« і надрукованим новими даними про мiсце і рiк видання та видавництво. (Пор. уваги до ч. 44).

111. Лепкий, Богдан: ШЕВЧЕНКО ПРО МИСТЕЦТВО. Зальцведель, 1920, 179×130, 26 + (2) ст. Накладом автора (!). (З друкарнi С. В. У. у Зальцведелi.)

Передрук iз „Шляху” I, Зальцведель, 1919, 77—80 чч.

112 *ЗАВОРОЖЕНА КОРОЛІВНА. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 4°, (10+4) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man

Книжка з кольоровими образками для дiтей. Текст Б. Лепкого.

113. КАЗКИ З 1001 НОЧІ. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 291×236, (10+4) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

114. *КІТ В САПЯНЦЯХ. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 4°, (10+4) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man.

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

115. МІНХГАУЗЕН. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 289×226, (10+4) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man 6037.

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

116. *ПОДОРОЖ ПАНА ЦІКАВСЬКОГО. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 4°, 11+(1) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

117. РОБІНЗОН КРУЗО. Київ-Ляйпціг (1920), 292×236, (10+4) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

118. СНИГУРОЧКА. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 290×227 (12+1) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

119. ХАТКА ДЯДЬКА ТОМА. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 292×224, (12) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man.

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

ХАТКА ДЯДЬКА ТОМА. Київ-Коломея [б. 1920], 287×223, 12 ст. Издательство Я. Оренштейна.

Переклад на російську мову. Мабуть були переложені на російську мову і інші книжечки цієї серії (чч. 112—120), але їх не бачив.

120. ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 290×225, (10) ст. Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man.

Книжка з кольоровими образками для дітей. Текст Б. Лепкого.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. Київ-Ляйпціг (б. р. 1920), 224×178, (4 подвійні листки + обгортка). Українська Накладня. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man.

Книжечка з кольоровими образками і рухомими фігурами для дітей. Текст Б. Лепкого. Мабуть були ще інші казки видані в цьому зменшеному форматі, з рухомими постатями.

121. Шевченко, Тарас: ГАЙДАМАКИ. З портретом автора і ілюстраціями. Вецяяр 1920, 205×145, 100 ст. + портрет + 7 табл. (Друкарня Шарфого).

Шевченко, Тарас: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ. Том III—V. Київ-Ляйпціг 1920, гл. ч. 108.

122. Ляфонтен, Жан (І) де: КАЗКИ. Свобідний переклад.

З образками. Київ-Ляйпціг (б. р. 1921), 155×120, 41+(1) ст. Українська Накладня. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Заголовок на обгортці: „Казки Ляфонтена”. — Переклад Б. Лепкого. Портрет Ляфонтена, 9 рис. в тексті і колірова вінета роботи Б. Лепкого.

123. *Андерзена: КАЗКИ ...* Київ-Ляйпціг (б. р. 1922), 155×120, 46+(2) ст. Українська Накладня. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З портретом Андерзена рис. Лепкого.

124₁. *Котляревський, Іван: ТВОРИ. Том I. Енеїда. Зі вступом і поясненнями Богдана Лепкого.* Берлін 1922, 165×115, XVI+206+портрет. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 8). (З друкарні Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

Вступ ст. V—XV і пояснення ст. 189—205 Б. Лепкого.

Котляревський, Іван: ЕНЕІДА на українську мову перелицьована. З переднім словом та примітками проф. Б. Лепкого. з ілюстраціями та заставками А. Штірен. Берлін 1922, 287×200, 106 ст. (+ портрет і 12 листків з ілюстр.). Видавництво Ольга Двякова. (Друкарня Візіке, Бранденбург (!) над Гавелею).

У змісті: *Богдан Лепкий: Переднє слово* ст. 5—14.

Рец. *Вол. Дорошенко*, „Трибуна України”, Варшава 1923, ч. 5—7, (кн. 3), ст. 95—96. — *Д. Дорошенко*, „Літературно-науковий Вістник”, Львів 1923, кн. 8, ст. 375—376. — *В. С[имович]*. „Нова Україна”, Прага-Берлін, 1923, ч. 6. ст. 185.

124₂. *Котляревський, Іван: ТВОРИ. Том II. Наталка Полтавка. Москаль Чарівник. Ода до князя Куракіна. Зі вступом і поясненнями Богдана Лепкого.* Берлін 1922, 165×115, 112 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 8.) (З друкарні Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

125₁. *Куліш, Пантелеймон: ТВОРИ. Зі вступом і поясненнями Богдана Лепкого. 4 томи. Том I. Чорна Рада. Історичний роман.* Берлін, 1922, 165×115, 244 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 28.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

У змісті: „П. Куліш” ст. 5—26 і пояснення ст. 226—244 Б. Лепкого.

125₂. *Куліш, Пантелеймон: ТВОРИ. Том II. Поезії.* Берлін 1923, 165×115, 278 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 29.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

Передмова ст. 5—12 і пояснення ст. 249—272 Б. Лепкого.

125₃. *Куліш, Пантелеймон: ТВОРИ. Том III. Україна.* Берлін 1923, 165×115, 116 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 36.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

В тексті 32 рисунки, з того 27 Б. Лепкого.

125₄. *Куліш, Пантелеймон: ТВОРИ. Том IV. Псалтир.* Берлін 1923, 165×115, 264 ст. (Бібліотека „Українського Слова”

ч. 37.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

Передмова Б. Лепкого, ст. 3—4.

126^а. *Лепкий, Богдан*: СТРУНИ. Антологія української поезії від найдавніших до нинішніх часів для вжитку школи й хати влаштував ... I. Том. I. Від „Слова о полку Ігоревім” до Івана Франка. Берлін 1922, 210×140, VIII+239+(1) ст. Спільне видання „Української Народньої Бібліотеки” і „Українського Слова”. Головний склад: „Ukrainske Slowo“, Buch- und Zeitungsverlag GmbH. Berlin-Schöneberg, Hauptstr. 11. (Copyright by „Ukrainske Slowo“, Buch- u. Zeitungsverlag, G m. b. H. 1922).

Обгортка і 18 образків пера Б. Лепкого.

126^б. *Лепкий, Богдан*: СТРУНИ. Антологія української поезії від найдавніших до нинішніх часів для вжитку школи й хати влаштував ... II. Берлін 1922, 210×140, X+(2)+296 ст. Спільне видання „Українського Слова” і „Української Народньої Бібліотеки”. Головний склад: „Ukrainske Slowo“, Buch- u. Zeitungsverlag, G. m. b. H., Berlin-Schöneberg, Hauptstr. 11. (Copyright by „Ukrainske Slowo“, Buch- u. Zeitungsverlag, GmbH. 1922).

15 рис. в тексті, з того 10 рис. і обгортка Б. Лепкого.

У змісті: „Богдан Лепкий”, життєпис і Література, підп. *Зенон Кузеля*, ст. 192—3, (вибір поезій Лепкого) ст. 193—200.

Рец. *М. Карпинський*, „Книжка”, Станиславів 1922, ч. 8—10, ст. 141.

НАШІ КАЗКИ. II. Київ-Ляйпціг (1922), гл. ч. 103.

127. РІДНЕ СЛОВО. Збірка новель і оповідань українських авторів. I. (Берлін) 1922, 165×115, 288+(2) ст. (Бібліотека „Українського Слова”, ч. 27.)

Обгортка рисунку Лепкого. У збірці два оповідання Лепкого: „Дідусь” (68—73) і „Цвіт щастя” (208—214).

128^а. *Стороженко, Олекса*: ТВОРИ. Зі вступом і поясненнями *Богдана Лепкого*. Том I. Марко Проклятий і інші оповідання. Берлін 1922, 165×115, 243+(5) ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 16.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін).

Портрет Стороженка рис. Б. Лепкого.

128^б. *Стороженко, Олекса*: ТВОРИ. Том II. Оповідання. Берлін 1922, 165×115, 256 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 17.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

На обгортці: „Дорош, Гаркуша і інші оповідання”.

129. *Тобілевич, Іван (Карпенко Карий)*: СУЄТА. Комедія в 4-х діях (картинки). Нове [друге] переглянене и [!] виправлене видання. Київ-Ляйпціг (6. р. 1922), 175×120, 144 ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня, Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. (Друковано в друкарні К. Г. Редера тов. з обм. пор. в Ляйпцігу.)

На обгортці: „Загальна Бібліотека” ч. 9—11. — Передмова підп. Б. Лепкий ст. 3—11.

130. *Федькович, О.*: ВИБІР ПОЕЗІЙ. Берлін, 1922, 165×115, 32 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 25.) (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

131. *Федьковича*: КАЗКИ ... Київ-Ляйпціг, (б. р. 1922), 155×120, 47+(1) ст. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

З кольоровою вінетю і портретом Федьковича рис. Лепкого. Передмова підп. Б. Л. ст. 5—8.

132. (*Фенельон*): КАЗКИ *Фенельона*. Київ-Ляйпціг (б. р. 1922), 155×120, 48 ст. Українська Накладня. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Переклад і передмова Б. Лепкого (без підпису), 4 ілюстрації в тексті та кольорова обгортка рис. Лепкого.

133. *Шевченко, Тарас*: ДУМКИ. Берлін 1922, 140×110, 48 ст. Бібліотека „Українського Слова” ч. 23. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

Надруковано в 1920 р. накл. Вид. „Струя”, за ред. Б. Лепкого.

134. *Шевченко, Тарас*: КОБЗАР. Повний ілюстрований збірник віршованих творів з життєписом та передмовою. Берлін 1922, 230×155, XV+(1)+309+(3) ст. Бібліотека „Українського Слова” ч. 19. (Друкарня Шарфого у Вецлярі.)

У змісті: *Богдан Лепкий*: Про життя Тараса Шевченка, ст. XI—XVI. Обгортка і рис. „Перебендя” (ст. 29) Б. Лепкого.

Рец.: *І. Зеленкевич (Чепига)*: „Книжка”, Станіславів 1922, ч. 4—7, ст. 83. — *І. Пігуляк*: „Промінь”, Чернівці 1922, ч. 9—10, ст. 253.

Шевченко, Тарас: „КОБЗАР”. Повний, ілюстрований збірник віршованих творів поета з життєписом та передмовою *Б. Лепкого*. Відень 1941, 210×150, XV+(1)+309+(3) ст. Накл. Т. Савули. (Друк Штоцінгер і М.)

Фототипічний передрук видання 1921—2 рр. Сіткові кліші перерисовані на черткові.

135₁. *Шевченко, Тарас*: ПОВІСТІ. Том I. Артист. Музика. Під редакцією *Богдана Лепкого*. Берлін 1922, 165×115, 242+(2) ст. Бібліотека „Українського Слова” ч. 21. Scharfes Druckereien, Вецляр.)

Повість „Артист” переклав Б. Лепкий.

135₂. *Шевченко, Тарас*: ПОВІСТІ. Том II. Наймичка. Варнак. Близнята. Під редакцією *Богдана Лепкого*. Берлін 1922, 165×115, 321+(3) ст. Бібліотека „Українського Слова”, ч. 22. (Scharfes Druckereien, Вецляр.)

ДОСТОЙНО ЄСТЬ. Берлін 1922, гл. ч. 110.

136₁. *Вовчка, Марка*: ТВОРИ. З життєписом авторки й життєписними матеріалами. Том I. Життєпис і життєписні матеріали. Київ-Ляйпціг (1923), 215×146, SCLXXVII+(3)+297+(3). Українська Накладня. Головні склади: Українська Накладня с. з о. п. Berlin W 62, Kurfürstenstr. 83...

У змісті: Вступ, ст. V—XV. — Марко Вовчок. (Біографічний нарис.), ст. XLVII—CCLXXVII, підп. Богдан Лепкий.

1362. *Вовчка, Марка*: ТВОРИ. З життєписом авторки й життєписними матеріялами. Том II. Народні оповідання. Київ-Ляйпціг (1923), 215×146, 484 ст. Українська Накладня, Коломия Галицька Накладня. Winnipeg Man. Ukrainian Publishing (Печатано в типографії К. Г. Редера тов. з обм. пор. в Ляйпціг[!].)

1363. *Вовчка, Марка*: ТВОРИ. З життєписом авторки й життєписними матеріялами. Том III. Народні оповідання. Київ-Ляйпціг(!) (1923), 215×146, 435 + (1) ст. Українська Накладня. Коломия Галицька Накладня. Winnipeg Man Ukrainian Publishing. (Печатано в типографії К. Г. Редера тов. з обм. порукою в Ляйпціг[!].)

Портрет Вовчка рис. Б. Лепкого, ст. 2.

137. *Клин, Б.*: НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ. Берлін, 1923, 165×155, 36 ст. (Бібліотека „Українського Слова” ч. 35.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

Передмова Б. Лепкого, підп. Видавництво, ст. 5—8.

Куліш, Пантелеймон: ТВОРИ. Том II—IV. Берлін 1923, гл. ч. 125.

138. *Щоголів, Яків*: ВИБІР ТВОРІВ. З портретом автора та вступною статтею *Богдана Лепкого*. Берлін, 1924, 165×115, 74 + (6) ст. (Бібліотека „Українського Слова”, ч. 44.) (Друковано в Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas, Берлін.)

Передмова Б. Лепкого ст. 5—20.

139. *Шевченко, Тарас*: ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. Том XIV. Переклади поезій на польську мову за редакцією *Богдана Лепкого*. Варшава-Львів 1936, 180×120, портрет + 385 + (1) ст. Український Науковий Інститут.

У змісті: Передмова ст. 3—4. — *Б. Лепкий і П. Зайцев*: Бібліографічні завваги ст. 353—357.

* *Szewczenko Taras*: POEZJE Warszawa 1936, 210×150, 406 ст.

Повище видання з польським заголовком. — У змісті: *Bohdan Lepki i Paweł Zajcew*: Uwagi bibliograficzne.

Рец.: *Jan Bielatowicz*: Największy poeta ruski. „Warszawski, Dziennik Narodowy”, Варшава 16. IX. 1936 (пор. *Е. К.*: Przebrzmiała legenda. „Biuletyn Polsko-Ukraiński, Варшава 1936 ч. 39).

— *О. Боднарович*: Шевченко по польськи. „Назустріч” Львів, 1936 ч. 10. — *М. Н.[echter]*: Śewczenko in polnischen Gewande. „Prager Presse” Прага 12 VII. 1936. — *К. К.*: Uczczenie wielkiego poety. „Kurier Poranny”, Варшава 30. IV. 1936. — *Е. Маляниук*: Dusza Ukrainy, „Ateneum”, Варшава 1938, ч. 1 ст. 38—45. — м. р. [М. Рудницький]: Шевченкові поезії в польських перекладах „Діло”, Львів 30. IV. 1936, ч. 94.

140. СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ. Поема з XII. ст. у перекладах на нинішню мову. Редакція і вступна стаття *Богдана Лепкого*. Краків 1941, 203×140, 63 + (1) ст. „Літературна Бібліотека”, ч. 5. Українське Видавництво. (Накладом Українського

Видавництва, Краків, Райхсштрассе 34.) (Друкарня „Поспішна”, Краків, Райхсштрассе 34, тел. 147-86.)

На 64 ст.: „Заставки і кінцівки цього видання взяті з »Прикрас рукописів Галицької України«, видання Національного Музею у Львові”. Обгортка С. Гординського.

Шевченко, Тарас: КОБЗАР. Відень 1941, гл. ч. 134.

III. ВАЖНІШІ ПИСАННЯ ПРО БОГДАНА ЛЕПКОГО

1. БІОГРАФІЯ

АВТОБІОГРАФІЧНІ ПИСАННЯ:

Лепкий Богдан: Пояснення, в кн. „Писання”, Київ-Ляйпціг (1920), том I. Вірші, ст. 381—397; том II, Проза, ст. 455—485.

Лепкий Богдан: Свято Котляревського у Львові. (Із споми-нів). „Золота Липа”, Берлін 1924, ст. 222—227.

Лепкий Богдан: Гарно було... „Альманах українського студентського життя в Кракові”. Зібрала і видала редакційна колегія в складі: Володимир Ничай, Микола Бажанський, Ярослав Салук, Ів. Красник. Краків 1931, 215×145, 88 + (4) + VII + (1). Накладом Т-ва „Українська Студентська Громада” в Кракові. (Видано в друкарні ОО. Василян в Жовкві). (Ст. 11—18).

Лепкий Богдан: Казка мого життя. I. Крегулець 1936, II. До Зарваниці 1938, III. Бережани 1941.

Бібліографічний опис поданий у 1. частині бібліографії, (чч. 70, 73, 75).

ЖИТТЄПИС. СПОМИНИ ПРО Б. ЛЕПКОГО:

Кузеля Зенон: Богдан Лепкий. Бібліографічний нарис, написав... в кн. „Золота Липа”, Ювілейна збірка творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліографією творів і присвятами, зладив... Берлін, 1924, ст. 7—89.

Голубець Микола: „Гать вудуйте(!) кріпку та високу!” (Промова, виголошена на вечері присвяченому творчості Богдана Лепкого). „Золота Липа”. Ювілейна збірка творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліографією творів і присвятами, зладив *Зенон Кузеля*. Берлін 1924, ст. 95—98.

Трильовський Кирило: Богданові Лепкому — поздоров. „Золота Липа”, Берлін 1924, ст. 107—113.

Чайківський Андрій: „Як я пізнався з ювілятом”. (Коломия, 28. грудня 1923). „Золота Липа”, Берлін 1924, ст. 98—102.

Луцький Остап: Богдан Лепкий у Кракові. „Золота Липа”, Берлін 1924, ст. 102—107.

Кузеля, Д-р Зенон: Богдан Лепкий у Німеччині. (Листопад 1915 — лютий 1926). Промова на Святочній Академії в „Українським Науковим Інституті” в Берліні. „Діло”, Львів, 7., 8. липня 1933.

Бабій, Ол.: Богдан Лепкий. „Ілюстровані Вісті”, серпень 1941, ч. 8, ст. 4—5. ✓

Число присвячене Богданові Лепкому.

Купчинський, Роман: Жмут споминів про Богдана Лепкого. „Ілюстровані Вісті”, Краків, серпень 1941, ч. 8, ст. 2—3. ✓

Лепкий, Лев: „Замість закінчення” в кн. *Богдан Лепкий: „Казка могого життя. Бережани”*. Краків 1941, ст. 179—180.

Голубець, Микола: Богдан Лепкий (1872—1941). „Львівські Вісті”, Львів 22.—24. VII, ч. 162—164 (286—288).

Передрук п. з. „Життєвий шлях Б. Лепкого” в кн. „Богдан Лепкий”. Краків 1943, ст. 8—12.

Купчинський, Р.: Уривок споминів про Б. Лепкого. „Краківські Вісті”, Краків 21. VII. 1942, ч. 158. ✓

Горняткевич, Дамян: Ще жмуть споминів про Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, Краків 1942, ч. 262.

Сімович, Василь: Богдан Лепкий. „Наші Дні”, Львів, серпень 1942, р. I., ч. 9, ст. 7.

Чайковський, Юліан: В перші роковини смерті. „Станиславське Слово”, Станиславів 22. VII. 1942, ч. 73 (114).

Купчинський, Роман: В бережанській тихій стороні, в кн. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 6—7.

Лисяк, Павло: Богдан Лепкий як громадянин. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 42—46.

НЕКРОЛОГИ. — ПОХОРОНИ.

Богдан Лепкий (некрольог) „Краківські Вісті”, 23. VII. 1941, ч. 159 (314).

Горняткевич, Д.: Богдан Лепкий. „Календар Українського Видавництва” на рік 1942. Краків, 1941, ст. 124—125.

„Відходить від нас Великий Поет і Письменник”. Прощальне слово слово проф. д-ра І. Раковського над могилою Б. Лепкого. Промова Романа Купчинського від українських письменників і журналістів та українських комбатантів. „Краківські Вісті”, 27. VII. 1941, ч. 163 (318).

Геник-Березовський, Юліан: Слово на могилі Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, 10. VIII. 1941, ч. 175.

Коновальця, М.: Великий Син Української Землі. Прощальне слово ред. . . над могилою Б. Лепкого. „Краківські Вісті”, 26. VII. 1941, ч. 162 (317).

Купчинський, Роман: Богданові Лепкому. „Краківські Вісті”, 23. VII. 1941, ч. 159 (314).

Кучабського, Володимира о.: По цілій землі розійшовся голос його. (Слово . . . над могилою Богдана Лепкого). „Краківські Вісті”, 1. VIII. 1941, ч. 167 (322).

Похорони Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, 25. VII. 1941, ч. 161 (316).

Раковський, Іван: Богдан Лепкий. „Краківські Вісті”, 24. VII. 1941, ч. 160 (315).

Рибачукова, Л.: Кितिця квітів... Великому Громадянинові й Письменникові Богданові Лепкому цих кілька слів в девятий день його смерті. „Краківські Вісті”, 10. VIII. 1941, ч. 175 (330).

Цурковський, Маріян о.: Богданові Лепкому в далеку дорогу. „Краківські Вісті”, 10. VIII. 1941, ч. 175 (330).

СВЯТКУВАННЯ ПАМ'ЯТІ

мк. (Козак Маріян): Святочний Вечір у честь Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, Краків, 29. VII. 1941, ч. 164 (319).

В перші роковини смерті Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, Краків 1942, ч. 259 і 260.

Пам'яті Богдана Лепкого. „Краківські Вісті”, Краків 1942, ч. 263.

2. ТВОРЧІСТЬ.

ЛІТЕРАТУРНА:

Турбацький, Лев: (Переднє слово в кн.) Б. Лепкий: „З села”. Чернівці 1898, ст. 3—4.

Грушевський, Ол.: Богдан Лепкий. „Літературно-науковий Вістник”, Львів-Київ 1908, кн. 6. ст. 494—498.

Відбитка п. з. „З сучасної української літератури”, Київ 1909, ст. 127—131, 2-е видання 1918, ст. 112—116.

Євшан, М.: Богдан Лепкий. (Елементи його творчості). „Українська Хата”, Київ 1909, ч. 7—8 ст. 396—407.

Відбитка в кн. „Під пропором мистецтва”, Київ 1910, ст. 57—67.

Wutzky, Anna Charlotte: BOHDAN LEPKYJ. Vom... „Die Ukraine”. Berlin, September 1920, Nr 9, ст. 213-215.

С[трутинський]. М. Богдан Лепкий. (З нагоди ювілею 25-літньої літературної творчості). „Життя і Мистецтво”, Львів 1920, ч. 4—5, ст. 129—131.

Верниволя, Василь (Сімович В.): Богдан Лепкий (нарис літературної діяльності і спроба характеристики письменника за двадцять п'ять літ його письменницької праці) в книжці: Б. Лепкий: „Писання”, Київ-Ляйпциг (1922), т. I., ст. V—LXXVII.

Дорошенко, Вол. Богдан Лепкий (З нагоди п'ятидесятиліття уродин). „Письмо з Просвіти”, Львів 1922, ч. 45—6, ст. 358—60.

Esih, Ivan, Dr.: Književna fizionomija Bohdana Lepkoga, „Véčer”, Zagreb. 29. svilenia 1925.

Рудик, Д.: Їх шлях (Молодомузці). „Західня Україна”, літ.-гром, альманах. Кн. I. ДВУ. Харків, 1927, ст. 183—214.

Про Б. Лепкого, ст. 201—206.

Державин, В.: Історична белетристика Б. Лепкого. „Критика”. Харків, 1930, кн. 5, ст. 27—48.

Передрук: „Нові Шляхи”, Львів 1930, кн. 9, 10 і 11.

Якубський, Б.: Поезія критичної доби. В книжці: „Галицька та буковинська поезія XX віку”. Вибір і стаття... Харків-Київ 1930, LXX+186 ст.

Про Б. Лепкого: II. розділ, ст. VIII—XVII. В книжці м. ін. вибір поезій Б. Лепкого, ст. 3—25.

Луців, Л.: Поет споминів. (Б. Лепкий, лірик і новеліст). „Літературно-науковий Вістник”, Львів, 1931. Кн. 6. ст. 533—537.

Дорошенко, Вол. Богдан Лепкий. (З нагоди 60-ліття). „Життя і Знання”, Львів 1932, ч. 15, ст. 433—434.

Лакуста, Святослав: Україна і Московщина в трильогії Богдана Лепкого „Мазепа”, „Час”, Чернівці, 1932, чч. 1022, 1027, 1033, 1039, 1045, 1051, 1056, 1062, 1066, 1067, 1071, 1074, 1078, 1081, 1085, 1089, 1093, 1097, 1101, 1105, 1108, 1112.

Пеленський, Євген Юлій: Богдан Лепкий. „Українська Школа”, Львів 1932, ч. 6—9, ст. 95—99.

Вийшло теж окремою відбиткою, пор. нижче.

Голубець, Микола: Богдан Лепкий. „Наш Прапор”, Львів, чч. 18—21, 1933.

Ратич, Василь: Сфери творчості Богдана Лепкого. (На свято Богдана Лепкого в Рогатині, дня 22. XII. 1932 з приводу 60-ліття уродин Поета.) „Дзвони”, Львів 1933, ч. 2, ст. 66—80.

Smal-Stocki, Roman: Bohdan Lепki. „Wiadomości Literackie”, Варшава, 22, II. 1933, ч. 10.

Степняк, М.: Поети „Молодої Музи”. „Червоний Шлях”. 1933. Ч. 1, ст. 147—196.

Про Лепкого, ст. 165—180.

Х. (Козак Маріян): Здалека і зблизька. „Дзвони”, Львів 1933, ч. 2, ст. 84—90.

Про Лепкого ст. 88—90.

Рудницький, Михайло: Богдан Лепкий, в книжці „Від Мирного до Хвильового”. Львів 1936, ст. 273—281.

На ст. 429—430 бібліографія про Лепкого (склав В. Дорошенко).

Рудницький, М.: Що таке „Молода Муза”? в кн. „Чорна Індія »Молодої Музи«.”. Львів 1937, ст. V—XVIII.

Zdziechowski, Marjan: UKRAINA A ROSJA. Trylogia Bohdana Lепkiego. „Słowo”, Wilno, 24. IV. 1, 15 i 25. V. 1938.

Гординський, Святослав: В погоні за вічною красою. Лірика Богдана Лепкого. „Ілюстровані Вісті”, ч. 8, серпень 1941, ст. 7-9.

Число присвячене Б. Лепкому.

Грицак, Є., Д-р: Богдан Лепкий і наша молодь та дівтора. „Краківські Вісті”, 31. VIII. 1941, ч. 190 (345).

Романенчук, Б.: Літературна творчість Б. Лепкого. „Краківські Вісті”, 1941, ч. 160 (315).

Стаття незакінчена.

Бойко, Ю. Богдан Лепкий. „Нова Україна”, Харків, 5. XI. 1942, ч. 250.

Луців, Лука, Д-р: Як зароджувалися деякі твори Б. Лепкого. (В перші роковини смерті письменника). „Краківські Вісті”, Краків, 21. VII. 1942, ч. 158.

Пеленський, Євген Юлій: Богдан Лепкий — поет. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 13—32.

МИСТЕЦЬКА:

Горняткевич, Дамян: Богдан Лепкий як маляр. „Ілюстровані Вісті”, серпень 1941, ч. 8, ст. 5—7.

Горняткевич, Д.: Богдан Лепкий як маляр і письменник. „Ілюстровані Вісті”, вересень 1941, ч. 9, ст. 8—11.

Горняткевич, Дамян: Богдан Лепкий як маляр. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 33—37.

Кузик, К.: Богдан Лепкий і музика. „Краківські Вісті”, Краків, 1942, чч. 261, 263—6, 268, 270—1.

НАУКОВА:

Козак, М(аріян): Головні моменти наукової діяльності Богдана Лепкого. „Дзвони”, Львів 1933, ч. 2, ст. 80—84.

Число присвячене Б. Лепкому.

Дорошенко, Вол.: Наукова і популярно-наукова діяльність Богдана Лепкого. (З приводу перших роковин смерті.) „Краківські Вісті”, Краків, 1942, ч. 163.

Передрук: Наукова діяльність Б. Лепкого. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 38—41.

КНИЖКИ І ЧАСОПИСИ ПРО ВСЮ ТВОРЧІСТЬ ЛЕПКОГО:

ЗОЛОТА ЛИПА. Берлін, 1924, (гл. ч. 51).

У змісті: *Зенон Кузеля*: Богдан Лепкий. Бібліографічний нарис ст. 7—89. — Присвяти Б. Лепкому ст. 91—132. — *З. Кузеля*: Бібліографія писань Б. Лепкого ст. 229—253. — 15 ілюстрацій.

ДЗВОНІ. Львів 1933 ч. 2, (гл. ч. 64).

У змісті: *Василь Ратич*: Сфери творчості Богдана Лепкого ст. 66—80. — *М. Кузак*: Головні моменти наукової діяльності Богдана Лепкого ст. 80—84. — *Х.*: Здалека і зблизька ст. 84—90. — *Є. Ю. Пеленський*: Матеріали до бібліографії Б. Лепкого ст. 90—95.

Пеленський, Євген Юлій: БОГДАН ЛЕПКИЙ. Літературний нарис. Львів 1933, 117×163, 15 + (1) ст. „Дажбог” ч. 6. (Відбитка з „Української Школи”. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Лявові[!])

Пеленський, Євген Юлій: БОГДАН ЛЕПКИЙ. Друге, перероблене видання. Краків 1943, 230×150, 52 ст. Українське Видавництво. (Друк: „Нова Друкарня Денникова”, Краків).

Відбитка з кн. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 13—32 і 47—77.

ІЛЮСТРОВАНІ ВІСТІ. (Краків) серпень 1941, ч. 8. Редагує Колегія. За редакцію відповідає М. Хомяк.

У змісті: *Роман Купчинський*: Жмут споминів про Богдана Лепкого ст. 2—3. — *Ол. Бабій*: Богдан Лепкий ст. 4—5. — *Дамян Горняткович*: Богдан Лепкий як маляр ст. 5—7. — *Свято-слав Гординський*: В погоні за вічною красою. ст. 7—9. — (12 ілюстрацій).

БОГДАН ЛЕПКИЙ. 1872—1941. Збірник у пошану пам'яті поета. Краків-Львів 1943. 230×150, 90 ст. За редакцією Є. Ю. Пеленського. Накладом „Українського Видавництва”, Краків, Райхсштрассе 34, П. Друк: „Нова Друкарня Денникова” під нак. упр. Краків, Ожешкової 7.

Зміст: Б. І. Антонич: Поет ст. 5. — Роман Купчинський: В бережанській тихій стороні ст. 6—7. — Микола Голубець: Життєвий шлях Б. Лепкого ст. 8—12. — Євген Юлій Пеленський: Богдан Лепкий — поет ст. 13—32. — Дам'ян Горняткевич: Богдан Лепкий як маляр ст. 33—37. — Володимир Дорошенко: Наукова діяльність Б. Лепкого ст. 38—41. — Павло Лисяк: Богдан Лепкий як громадянин ст. 42—46. — Є. Ю. Пеленський: Бібліографія ст. 47—77.

3. БІБЛІОГРАФІЯ

Кузеля, Зенон: Бібліографія писань Богдана Лепкого, Зложив ... в кн. „Золота Липа”, Берлін 1924, ст. 229—253.

Зміст: I. Книжкові видання Б. Лепкого, ст. 232—238.

II. Книжки зрадаговані, або видані Б. Лепким, 239—243.

III. Часописна література. А. Гарне письменство. 1. Вірші.

2. Проза, ст. 243—246. Б. Літературно-наукові статті, критика й бібліографія, 247—253.

Пеленський, Є. Ю.: Матеріали до бібліографії Б. Лепкого. (Спис писань Богд. Лепкого, що вийшли особними книжками), „Дзвони”, Львів 1933, ч. 2, ст. 90—95.

Пеленський, Є. Ю.: Бібліографія, в кн. „Богдан Лепкий”, Краків 1943, ст. 47—77.

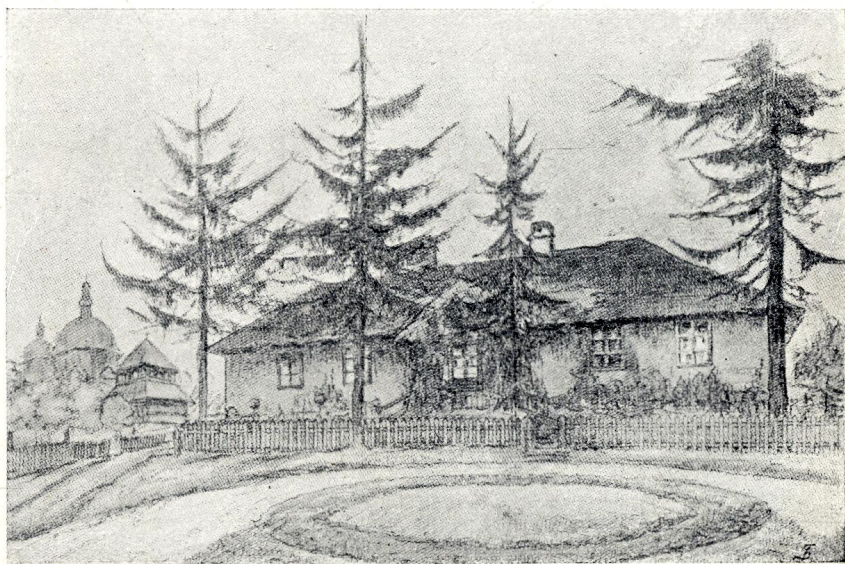
Пор. ще: Верниволя Василь: в кн. Б. Лепкий; „Писання” т. I., 1922, ст. VII—VIII; і В. Дорошенко, в кн. М. Рудницький: „Від Мирного до Хвильового” 1936, ст. 429—430.

І Л Ю С Т Р А Ц І Ї

Батьки Богдана Лепкого:

о. Сильвестер Лепкий (Марко Мурава) і Домна з Глібовицьких Лепка
(рисунок Богдана Лепкого)

Приходство і церква в Поручині

(рис. арт. мал. Дам'яна Горнякевича)

Золота Липа під Бережанами

Дорога до Раю під Бережанами

Бережани: церква і ринок

Бережани: ратуша

Давніше була тут приміщена гімназія, в якій вчився Богдан Лепкий

Богдан Лепкий у молодих літах
(Світлини з 1894, 1898, 1901 і 1910 рр.)

Богдан Лепкий у 1939 р.

Богдан Лепкий у Крилосі над саркофагом
1938

Богдан Лепкий у Черчі
1938

Стара груша при берестовому ліску на приходстві в Жукові
Звідти стежився гарний вид на долину Золотої Липи — тут творив Е. Лешкий

Мадонна
Олійний малюнок Богдана Лепкого

БОГДАН ЛЕПКИЙ
ПІДТИХИЙ ВЕЧІР

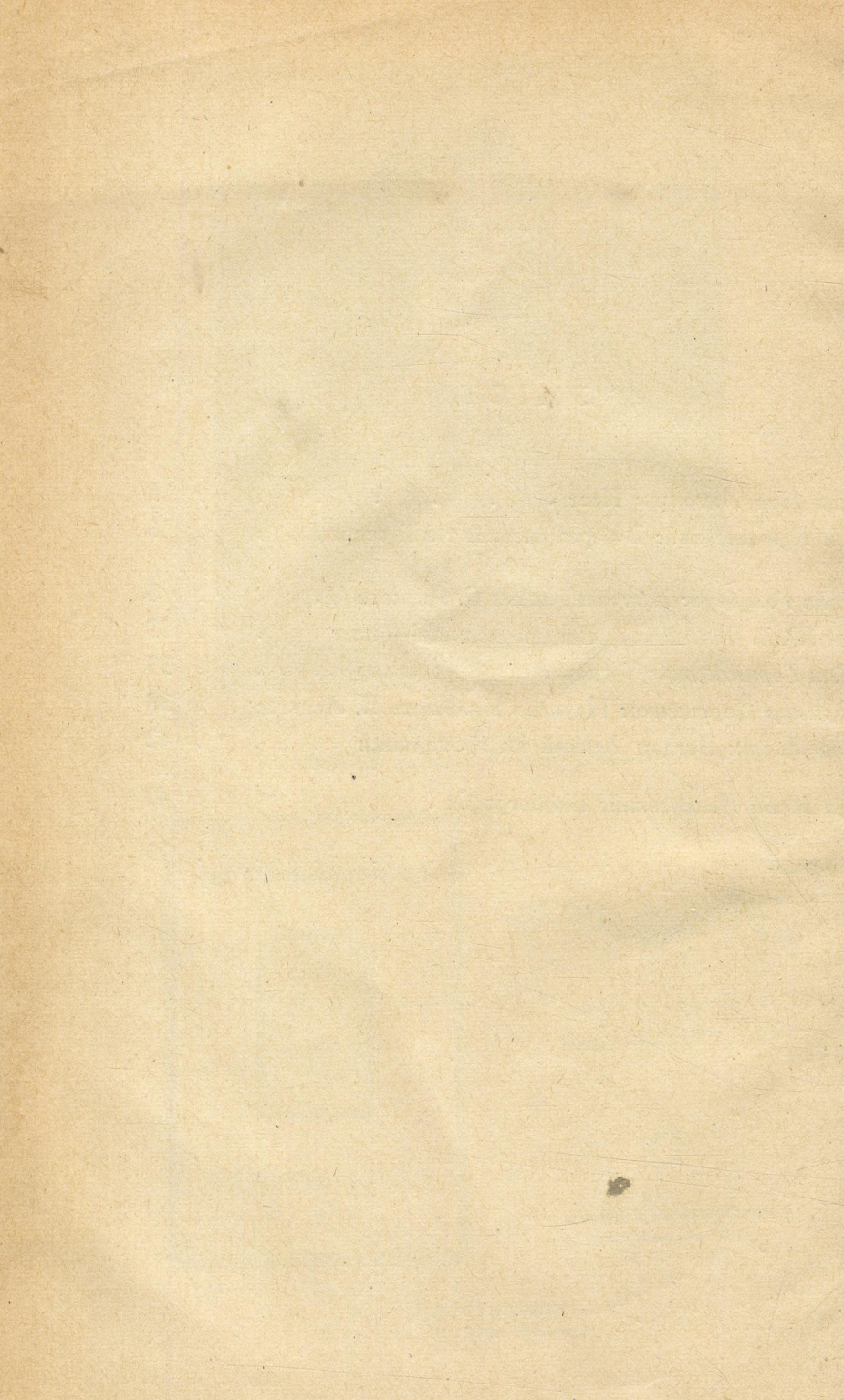

УКРАЇНСЬКА НАКАЛАДНЯ
КИЇВ ЛЬВІВ

Проекти вінет
Рис. Богдана Лепкого

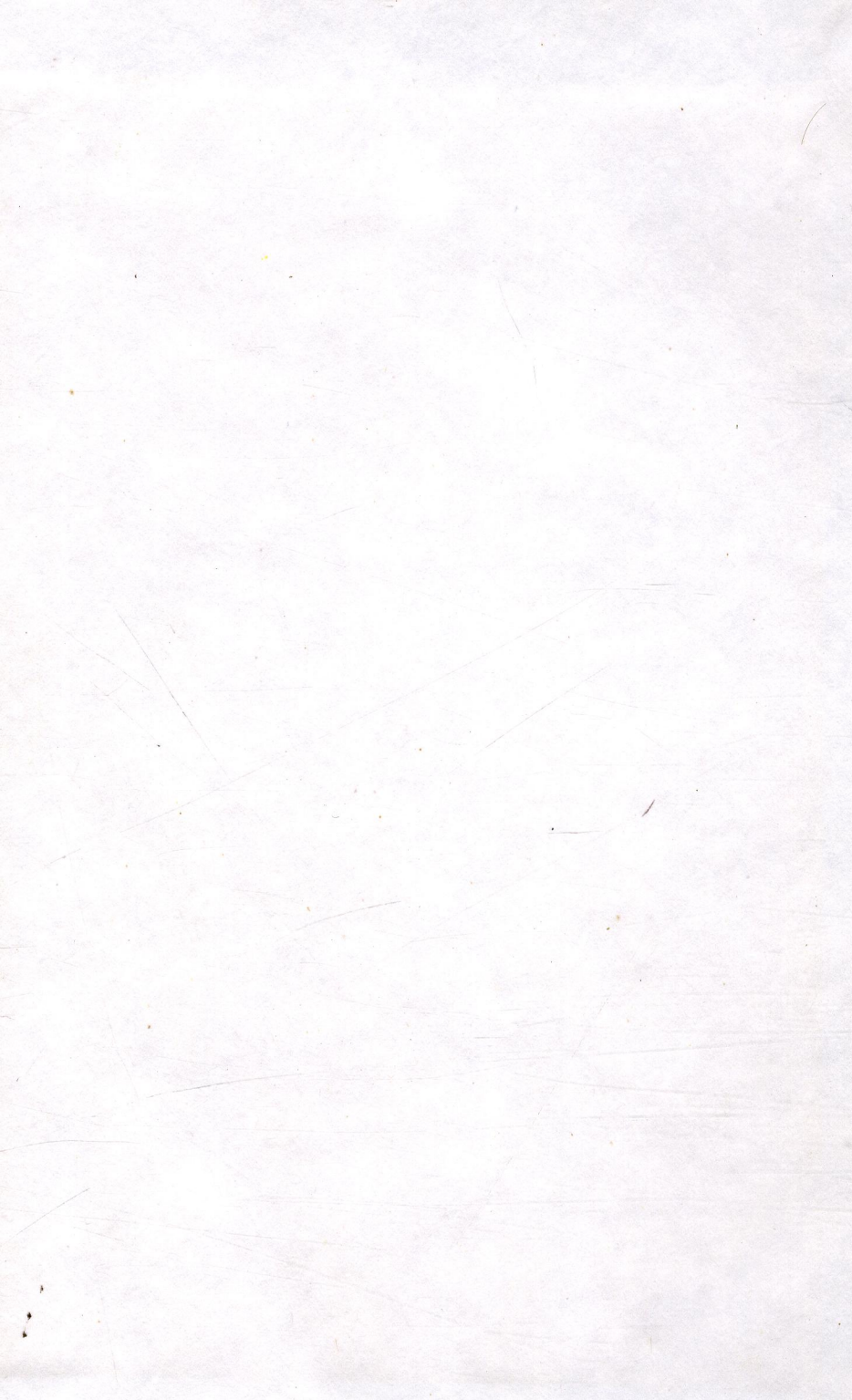
З М І С Т

<i>Богдан Ігор Антонич: Поет</i>	5
<i>Роман Купчинський: В бережанській тихій стороні... . .</i>	6
<i>Микола Голубець: Життєвий шлях Б. Лепкого</i>	8
<i>Євген Юлій Пеленський: Богдан Лепкий — поет</i>	13
<i>Дам'ян Горняткевич: Богдан Лепкий як маляр</i>	33
<i>Володимир Дорошенко: Наукова діяльність Б. Лепкого</i>	38
<i>Павло Лисяк: Богдан Лепкий як громадянин</i>	42
<i>Євген Юлій Пеленський: Бібліографія</i>	47
<i>Ілюстрації</i>	79

1 кр. 20 коп.

2216

рл 2216

БОГДАН ЛЕПКИЙ

1872-1941